

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista. Esityksellä pannaan täytäntöön vuonna 2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/53/EU huviveneistä ja vesiskoottereista sekä direktiivin 94/25/EY kumoamisesta (jäljempänä *huvivenedirektiivi*).

Ehdotetun lain tarkoituksena on varmistaa huviveneiden, vesiskoottereiden, niiden varusteiden ja moottoreiden vaatimustenmukaisuus ihmisten turvallisuuden, terveyden, omaisuuden ja ympäristön suojelemiseksi. Vuonna 2005 voimaan tullut laki eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista sekä siihen liittyvä valtioneuvoston asetus kumottaisiin.

Laissa olisi säännökset lain soveltamisalaan kuuluville tuotteille asetettavasta vaatimustenmukaisuudesta, vaatimustenmukaisuuden arvioinnista ja sen osoittamisesta sekä tuotteiden markkinavalvonnasta. Erona nykytilaan olisi, että uuteen lakiin otettaisiin toiminnanharjoittajien ja yksityisten maahantuojiin velvollisuuksia koskevat säännökset. Uusi laki mahdollistaisi edelleen tuotteiden innovatiivisen kehittämisen eikä vaikuttaisi historiallisten veneiden määrittelyyn. Liikenteen turvallisuusvirastolle säädettäisiin valtuudet antaa tarkempia määräyksiä tuotteille asetettavista teknisistä vaatimuksista ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnista.

Hallitusohjelman mukaisesti esityksellä sujuvoitetaan säädöksiä sekä edistetään digitalisaatiota edellyttämällä, että valmistajan, maahantuojan ja jakelijan tiedot ovat saatavilla myös verkkosivuilla.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä EU:n lainsäädäntö.....	5
2.3 Nykytilan arviointi.....	6
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	7
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	9
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	9
4.2 Ympäristövaikutukset.....	9
4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	10
5 ASIAN VALMISTELU.....	10
6 RIIPPUVUUS KANSAINVÄLISISTÄ VELVOITTEISTA.....	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	12
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	12
Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista.....	12
1 luku. Yleiset säännökset	12
2 luku. Tuotteiden vaatimustenmukaisuus	15
3 luku. Toiminnanharjoittajien ja yksityisten maahantuoja jen velvollisuudet	20
4 luku. Ilmoitetut laitokset	25
5 luku. Markkinavalvonta	29
6 luku. Erinäiset säännökset	36
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	39
3 VOIMAANTULO.....	39
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	39
LAKIEHDOTUS.....	43
huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista.....	43

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Huviveneitä ja vesiskoottereita koskevista vaatimuksista säädetään tällä hetkellä eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa (621/2005) ja sen nojalla annetussa huviveneiden ja vesiskoottereiden turvallisuudesta ja melupäästöistä sekä huviveneisiin ja vesiskoottereihin asennettavien moottoreiden melu- ja pakokaasupäästöistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (748/2005). Säännökset perustuvat huviveneitä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 94/25/EY ja sen muuttamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2003/44/EY. Huviveneitä ovat vähintään 2,5 metrin ja enintään 24 metrin pituiset veneet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi urheilussa ja vapaa-ajan vietossa. Vuoden 2003 huvivenedirektiivin muutoksella direktiivin soveltamisalaan otettiin mukaan huviveneiden lisäksi vesiskootterit sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottorit ja voimassa oleva huvivenelaki kattaa niitä koskevat vaatimukset.

Huviveneiden, vesiskoottereiden ja niiden moottoreiden ja varusteiden vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä menettelyistä sekä tuotteita koskevista erityissäännöksistä, kuten huviveneiden näytteille asettamisesta ja keskeneräisten huviveneiden, varusteiden ja moottorien markkinoille saattamisesta on annettu tarkemmat säännökset huviveneasetuksella (748/2005).

Euroopan komissio antoi 26 päivänä heinäkuuta 2011 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi huviveneistä ja vesiskoottereista (KOM (2011) 456 lopullinen). Direktiiviehdotuksella korvattiin aikaisempi huviveneitä koskeva unionilainsäädäntö eli huviveneitä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/25/EY, sellaisena kuin sitä on muutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/44/EY. Ehdotuksesta annettiin 15 päivänä syyskuuta 2011 eduskunnalle valtioneuvoston kirjelmä (U34/2011).

Valtioneuvosto suhtautui myönteisesti direktiiviehdotukseen ja sen tavoitteisiin. Erityisesti tuettiin direktiiviehdotuksen keskeisiä tavoitteita, joita ovat huviveneitä koskevan unionilainsäädännön selkiyttäminen, päästövaatimusten tiukentaminen sekä tuotteiden suunnittelua, valmistusta ja markkinoille saattamista koskevien vaatimusten kehittäminen niin, että ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden turvallisuutta parannetaan entisestään. Pidettiin tärkeänä, että veneiden päästömääräyksiä tiukennetaan linjassa työkoneiden ja ajoneuvojen päästömääräyksiä kanssa ja samalla otettiin huomioon kansainvälinen sääntely, erityisesti USA:n päästömääräykset.

Liikenne- ja viestintävaliokunta antoi asiasta lausuntonsa (LiVL 9/2011 vp), jossa valiokunta piti valtioneuvoston kantaa tarkoituksenmukaisena ja yhtyi sen vuoksi esitettyyn kantaan korostaen muutamia seikkoja, jotka koskivat suomalaisen huviveneilyn erityispiirteitä, pienveneiden ja niin sanottujen perinneveneiden valmistusta, kilpailukäytössä olevien purje- ja moottoriveneiden rajaamista soveltamisalan ulkopuolelle sekä kelirikkoajan liikkumismahdollisuuksien turvaamista.

Direktiivi hyväksyttiin marraskuussa 2013 (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/53/EU huviveneistä ja vesiskoottereista sekä direktiivin 94/25/EY kumoamisesta, jäljempänä *huvivenedirektiivi*). Huvivenedirektiiviä on mukautettu niin sanotun uuden lainsäädäntökehyksen mukaisesti. Uuden lainsäädäntökehyksen tarkoituksena on yhtenäistää EU:n

tuotelainsäädäntöä ja edistää tavaroiden vapaata liikkuvuutta. Mukautuksesta johtuen huvivenedirektiiviin on otettu aiempaa tarkemmat säännökset eri toiminnanharjoittajien velvollisuuksista sekä vaatimuksista, jotka koskevat vaatimustenmukaisuuden arvioinnista vastaavia ilmoitettuja laitoksia. Uudella huvivenedirektiivillä myös yhtenäistetään tuotteiden markkinavalvontaa Euroopan unionissa. Lisäksi direktiivissä on otettu huomioon vesikulkuneuvojen moottoreiden tekninen kehitys ja pakokaasupäästöjen raja-arvoja on yhtenäistetty erityisesti Yhdysvalloissa käytössä olevien raja-arvojen kanssa. Huvivenedirektiivin mukaan kansalliset säännökset on annettava viimeistään 18 päivänä tammikuuta 2016 ja säännöksiä on sovellettava kyseisestä päivästä lähtien.

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi uusi laki eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista, (jäljempänä *huvivenelaki*). Uudessa laissa olisi huvivenedirektiivin täytäntöönpanosta johtuvat lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset. Lisäksi laissa olisi nykyiseen tapaan säännökset huviveneitä ja muita huvivenedirektiivissä tarkoitettuja tuotteita koskevasta markkinavalvonnasta. Tarkemmat säännökset vaatimustenmukaisuudesta ja sen arvioinnista annettaisiin Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä, joka tulisi voimaan samaan aikaan ehdotetun lain kanssa. Esityksessä on ehdotettu lakiin muutoksia siinä määrin, että katsotaan tarpeelliseksi antaa kokonaan uusi laki. Voimassa olevat vuonna 2005 voimaan tulleet huvivenelaki ja huviveneasetus kumottaisiin.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Laki eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista tuli voimaan 1 päivänä lokakuuta 2005 (jäljempänä *vuoden 2005 huvivenelaki*). Samaan aikaan tuli voimaan myös valtioneuvoston asetus huviveneiden ja vesiskoottereiden turvallisuudesta ja melupäästöistä sekä huviveneisiin ja vesiskoottereihin asennettavien moottoreiden melu- ja pakokaasupäästöistä (jäljempänä *vuoden 2005 huviveneasetus*). Niitä ennen huviveneitä koskevia säännöksiä oli vesiliikennelaisissa (463/1996) ja tarkemmat säännökset huviveneille ja niiden varusteille asetetuista vaatimuksista olivat eräiden huviveneiden turvallisuudesta annetussa huviveneasetuksessa (464/1996). Jälkimmäisellä oli pantu täytäntöön vuoden 1994 huvivenedirektiivi.

Vuonna 2005 säännöksiä muutettiin ja huviveneistä annettiin oma lakinsa. Muutoksen taustalla oli vuonna 2003 annettu huvivenedirektiivin muutos, joka pantiin täytäntöön uudella lailla. Huviveneitä ja vesiskoottereita koskevat säännökset eriytettiin tuolloin vesiliikennelaisista. Samassa yhteydessä aiemmasta huviveneasetuksesta siirrettiin lain tasolle sellaisia säännöksiä, joista Suomen perustuslain mukaan oli säädettävä lailla. Vuoden 2005 huvivenelaila selkeytettiin myös huviveneiden markkinavalvontaa. Markkinavalvontaviranomaiseksi säädettiin Merenkulkulaitos, jonka tehtävänä oli ollut valvoa aiemmin voimassa olleen huviveneasetuksen noudattamista. Vuonna 2010 toteutetussa virastouudistuksessa tietyt Merenkulkulaitoksen toiminnot, markkinavalvonta mukaan lukien, siirrettiin Liikenteen turvallisuusvirastolle, joka vastaa nykyisin huviveneiden markkinavalvonnasta. Vuoden 2005 huvivenelaisissa valvontaviranomaisen käyttöön säädettiin tehokkaita markkinavalvontakeinoja valvonnan käytännön toteuttamiseksi osaltaan edistämään huviveneiden ja muiden tuotteiden turvallisuutta. Markkinavalvontasäännökset perustuivat tuolloin voimassa olleeseen kuluttajatarvikkeiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004) vastaaviin säännöksiin. Vuonna 2005 annetussa laissa säädettiin myös Tullille velvollisuus valvoa huviveneiden maahantuontia Suomen ulkorajalla.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä EU:n lainsäädäntö

Huvivenedirektiivi 94/25/EY annettiin ensimmäisen kerran 16 päivänä kesäkuuta 1994 (jäljempänä *vuoden 1994 huvivenedirektiivi*). Se tuli täysimääräisesti voimaan kesäkuussa 1998 neljän vuoden siirtymäajan jälkeen. Direktiivin tarkoituksena oli purkaa tekniset kaupan esteet yhtenäistämällä eri jäsenvaltioiden lainsäädäntöjä siltä osin kuin ne koskivat huviveneiden turvallisuusominaisuuksia. Vuoden 1994 huvivenedirektiivi sisältää säännöksiä muun muassa huviveneiden ja niiden varusteiden olennaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, ilmoitetuista laitoksista ja CE-merkinnästä. Direktiivi edellyttää myös, että jäsenvaltioiden tulee toteuttaa väliaikaisia toimenpiteitä huviveneiden sekä niiden varusteiden markkinoille saattamisen ja käytön rajoittamiseksi ja kieltämiseksi, jos nämä tuotteet voivat vaarantaa ihmisten turvallisuuden tai terveyden taikka omaisuuden tai ympäristön.

Vuoden 1994 huvivenedirektiiviä muutettiin 16 päivänä kesäkuuta 2003 annetulla Euroopan neuvoston ja parlamentin direktiivillä 2003/44/EY huviveneitä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun direktiivin 94/25/EY muuttamisesta (jäljempänä *huvivenedirektiivin muutos*). Muutoksella huvivenedirektiivi laajennettiin koskemaan myös vesiskoottereita, jotta näitä koskevat tekniset kaupan esteet voitiin purkaa. Lisäksi direktiiviin otettiin säännökset huviveneiden ja vesiskoottereiden sekä näiden moottoreiden pakokaasu- ja melupäästöjen rajoittamisesta. Pakokaasu- ja melupäästöjen rajoittamisen taustalla oli huoli pakokaasu-, melu- ja hiukkaspäästöjen vaikutuksista ihmisten terveyteen ja ympäristöön. Huviveneiden pakokaasupäästöt aiheuttavat sekä ilman että vesien saastumista. Huviveneistä ja vesiskoottereista aiheutuu myös meluhaittoja ja ne voivat häiritä rauhallisilla alueilla eläimistöä.

Uusi huvivenedirektiivi annettiin 20 päivänä marraskuuta 2013 ja se tuli voimaan 18 päivänä tammikuuta 2014. Huvivenedirektiiviin liittyy kuitenkin siirtymäsäännös, jonka mukaan markkinoille saataville saa asettaa vuoden 1994 huvivenedirektiivin mukaisia tuotteita aina vuoden 2017 tammikuun 17 päivään saakka, jos kyseinen tuote on sitä ennen saatettu markkinoille.

Uudessa huvivenedirektiivissä säädetään aiemman direktiivin tavoin huviveneiden ja vesiskoottereiden sekä niihin liitettävien varusteiden ja moottoreiden vaatimustenmukaisuudesta, vaatimustenmukaisuuden arvioinnista ja ilmoitetuista laitoksista, jotka arvioivat tuotteiden vaatimustenmukaisuuden. Näitä säännöksiä on kuitenkin tarkistettu ja tuotteisiin liittyvät vaatimukset on saatettu vastaamaan tekniikan kehitystä ja uusia ympäristö- ja turvallisuusvaatimuksia.

Tuotteita koskevista niin sanotuista olennaisista vaatimuksista on annettu säännökset direktiivin liitteessä I. Olennaiset vaatimukset kattavat tuotteiden suunnittelua ja rakentamista sekä moottoreiden pakokaasu- ja melupäästövaatimuksia koskevat säännökset. Huvivenedirektiivillä on tiukennettu moottoreiden pakokaasupäästövaatimuksia, mutta melupäästövaatimukset säilyvät nykyisellään. Pakokaasupäästövaatimusten tiukentamisen taustalla on ollut tarve yhtenäistää päästöjen raja-arvoja vastaaviksi Yhdysvalloissa käytössä olevien raja-arvojen kanssa. Myös tuotteita koskevia säännöksiä on tarkistettu. Vesien suojelun edistämiseksi direktiivissä edellytetään, että vesikulkuneuvoihin, joissa on käymälä, asennetaan pakollisena käymäläjätevesisäiliö. Myös CE-merkintään liittyvää vaatimusta on laajennettu. Direktiivi edellyttää CE-merkinnän kiinnittämistä kaikkiin sisämoottoreihin ja ilman kiinteää pakoputkistoa oleviin sisäperämoottoreihin. Direktiivissä on uudistettu myös vesikulkuneuvojen suunnitteluluokkia. Suunnitteluluokat on jaettu ympäristöolosuhteiden eli tuulen voimakkuuden ja aallonkorkeuden perusteella neljään kategoriaan. Myös vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettäviä menetelmiä eli niin sanottuja moduuleja koskevia säännöksiä on muutettu. Direktiivi sallii

muun muassa varusteiden arvioinnissa käytettävän useampaa moduulia. Myös rakentamisen jälkeistä vaatimustenmukaisuuden arviointia on laajennettu kattamaan huviveneiden lisäksi vesiskootterit. Rakentamisen jälkeinen arviointi on tarkoitettu tilanteisiin, jossa tuotteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnista vastaa joku muu taho kuin valmistaja, esimerkiksi yksityinen henkilö, jota tuo tuotteen maahan muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen.

Huvivenedirektiiviä on myös mukautettu uuteen lainsäädäntökehykseen, niin sanottu *New Legislative Framework* (jäljempänä *NLF*). Uuden lainsäädäntökehyksen tarkoituksena on ollut luoda laajat puitteet lainsäädännölle, jota voidaan soveltaa horisontaalisesti eri alojen tuotelainsäädännössä. Lainsäädäntökehyksellä yhtenäistetään unionin tuotedirektiivien sisältöä ja taataan muun muassa terveyden, turvallisuuden, kuluttajansuojan ja ympäristönsuojelun korkea taso. Lainsäädäntökehyksen taustalla on kaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston antamaa säädöstä: tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 765/2008, (jäljempänä *akkreditointi- ja markkinavalvontasetus*) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 768/2008/EY tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista (jäljempänä *akkreditointi- ja markkinavalvontapäätös*).

Mainitussa asetuksessa on vahvistettu yleiset säännökset vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten akkreditoinnista, tuotteiden markkinavalvonnasta, unionin markkinoille saapuvien tuotteiden valvonnasta ja tuotteille tehtävistä tarkastuksista sekä CE-merkinnästä. Akkreditointi- ja markkinavalvontapäätöksessä puolestaan annetaan säännökset yhteisistä periaatteista ja viitesäännöksistä, joita voidaan soveltaa alakohtaisissa lainsäädännöissä. Päätöksessä on säännökset määritelmistä, toiminnanharjoittajien yleisistä velvollisuuksista sekä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä menettelyistä. Lisäksi siinä on CE-merkintää koskevia säännöksiä sekä menettelysäännöksiä koskien sellaisten tuotteiden käsittelyä, jotka voivat aiheuttaa riskin.

NLF-mukautuksesta johtuen huvivenedirektiivin määritelmiä on uudistettu ja direktiiviin on otettu oma lukunsa toiminnanharjoittajien velvollisuuksista. Toiminnanharjoittajia ovat valmistajat, maahantuojat ja jakelijat. Direktiivissä säädetään velvollisuuksien jakautumisesta heidän välillään niin, että velvollisuudet vastaavat kunkin toiminnanharjoittajan tehtävää tuotteen toimitusketjussa. Huvivenedirektiivissä säädetään myös siitä, että direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvonnassa on noudatettava akkreditointi- ja markkinavalvontasetusta. Sen lisäksi direktiiviin on otettu menettelysäännöksiä koskien tuotteita, jotka voivat aiheuttaa riskin kansallisella tasolla.

Venealan yhtenä erityispiirteenä on, että yksityiset henkilöt tuovat unionin ulkopuolelta omaan käyttöönsä huviveneitä ja vesiskoottereita. Direktiivissä on tarkennettu yksityisiä maahantuojia koskevia velvoitteita sekä toimenpiteitä, joita markkinavalvontaviranomainen voi heille määrätä. Yksityisen maahantuojan on esimerkiksi huolehdittava siitä, että ennen tuotteen käyttöönottoa, tuotteen vaatimustenmukaisuus arvioidaan ja tuotteeseen kiinnitetään CE-merkintä sen jälkeen, kun vaatimustenmukaisuus on todettu.

2.3 Nykytilan arviointi

Vuoden 1994 huvivenedirektiivi ja huvivenedirektiivin muutos on pantu kansallisesti täytäntöön huviveneilla (621/2005) ja -asetuksella (748/2005). Säädökset sisältävät kattavat säännökset tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta, vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, ilmoitettuihin laitoksiin ja markkinavalvonnasta. Uusi huvivenedirektiivi edellyttää kuitenkin muutoksia kansallisiin säädöksiin. Esimerkiksi toiminnanharjoittajan ja yksityisten maahantuojien

velvollisuuksista on tarpeen säätää nykyistä kattavammin. Huvivenedirektiivissä on myös edellä kerrotun mukaisesti uudistettu tuotteiden vaatimustenmukaisuusvaatimuksia ja pakokaasupäästövaatimuksia on tiukennettu, ja näistä asioista on tarpeen säätää kansallisesti.

Huvivene-laissa ja -asetuksessa viitataan useassa kohdassa vuoden 1994 ja vuoden 2003 huvivenedirektiivin liitteisiin. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on antanut vuonna 2013 lausunnon (PeVL 5/2013 vp), jonka mukaan direktiivin täytäntöönpanossa tulisi välttää viittaustekniikka. Valiokunnan mukaan viittaustekniikan käyttäminen voi olla hyväksyttävää, jos sääntely on teknisluonteista ja yksityiskohtaista ja sääntelyn kohteena on rajallinen joukko alan ammattimaisia toimijoita. Uudessa huvivenedirektiivissä asetetaan velvollisuuksia koskien myös yksityisiä maahantuojia, jotka tuovat huvivenedirektiivin soveltamisalaan kuuluvia tuotteita unionin ulkopuolelta omaan käyttöönsä. Koska direktiivin säännökset koskevat tietyissä tapauksissa myös yksityisiä henkilöitä, katsotaan, että viittaustekniikan käyttöä olisi vältettävä ja direktiivin säännökset tulisi ottaa entistä kattavammin kansallisiin säädöksiin. Myös perustuslain 80 § edellyttää, että yksilön oikeuksien ja velvoitteiden perusteista säädetään lailla.

Vuoden 2005 huvivene-laissa on säädetty markkinavalvontaviranomaiselle keinot, joilla voidaan tehokkaasti puuttua tuotteiden vaatimustenvastaisuuteen. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirastolle ja Tullille on säädetty mahdollisuus pyytää virka-apua poliisilta silloin, kun se on tarpeen valvontatehtävän suorittamiseksi. Sen sijaan markkinavalvontaviranomaisella ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta pyytää virka-apua Tullilta. Jos toiminnanharjoittajalle määrätään valvonnan yhteydessä kielto tuoda tuotteita maahan, ei Liikenteen turvallisuusvirasto pysty nykyisellään valvomaan määräyksen noudattamista ja tätä pidetään puutteena.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on saattaa kansallinen lainsäädäntö vastaamaan EU:n huvivenedirektiivin (2013/53/EU) vaatimuksia.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kokonaan uusi laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista. Ehdotetussa laissa olisi huvivenedirektiivin täytäntöönpanosta johtuvat kansalliset säännökset sekä lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaa koskevat säännökset. Säännökset koskisivat huvivenedirektiivin edellyttämällä tavalla huviveneiden lisäksi vesiskoottereita, tiettyjä varusteita sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreita.

Säännöksillä pyritään varmistamaan huviveneiden, vesiskoottereiden ja muiden huvivenedirektiivissä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuus ja samalla parantamaan tuotteiden turvallisuutta ja ympäristön suojelun tasoa. Lakiehdotuksessa asetetaan uusia vaatimuksia huvivenedirektiivin soveltamisalaan kuuluville tuotteille, muun muassa pakokaasupäästöille asetetaan tiukemmat raja-arvot.

Tuotteita koskevien uusien vaatimusten tavoitteena on parantaa huviveneiden turvallisuutta. Uusien pakokaasupäästövaatimusten tarkoituksena on vähentää haitallisia vaikutuksia ihmisten terveydelle ja ympäristölle. Ehdotuksen taustalla on ollut tarve yhtenäistää raja-arvojen erityisesti Yhdysvalloista käytössä olevien päästövaatimusten kanssa, jotta samat tuotteet soveltuisivat paremmin eri markkinoille. Moottoreita koskevat melupäästövaatimukset säilyisivät nykyisellään.

Lisäksi tavoitteena on lainsäädännön sisällöllinen ja rakenteellinen selkeyttäminen. Esityksessä selvennetään toiminnanharjoittajia ja yksityisiä maahantuojia koskevia velvollisuuksia ja niitä koskevat säännökset kootaan omaksi luvukseen. Myös ilmoitettuja laitoksia koskevat

säännökset on lakiesityksessä koottu erilliseksi luvuksi. Vuoden 2005 huvivenelain tapaan ehdotetussa laissa olisi perussäännökset tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta. Tuotteella tarkoitettaisiin huvivenettä, keskeneräistä huvivenettä, vesiskootteria, keskeneräistä vesiskootteria, moottoria ja varustetta. Tuotteella tarkoitettaisiin lisäksi vesikulkuneuvoa ja moottoria silloin, kun siihen on tehty merkittävä muutos. Tarkempia säännöksiä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä menettelyistä eli niin sanotuista moduuleista annettaisiin Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä.

Huvivenedirektiiviin tehdystä NLF-mukautuksesta johtuen lakiesitykseen otettaisiin oma luku, jossa säädettäisiin alalla toimivien eri toiminnanharjoittajien velvollisuuksista. Toiminnanharjoittajilla tarkoitettaisiin valmistajia, maahantuoja ja jakelijoita. Tiettyjä vastaavia toiminnanharjoittajia koskevia velvoitteita on ollut jo vuoden 2005 laissa. Tällaisia on esimerkiksi velvollisuus ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle, jos toiminnanharjoittaja saa tietoonsa, että tuote voi aiheuttaa vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle sekä velvollisuus antaa markkinoinnin yhteydessä kuluttajille tietoja tuotteeseen liittyvistä vaaroista. Valmistajalle ja maahantuojalle säädettäisiin uusina velvollisuuksina testata tuotteita, jos tuotteeseen liittyy riskejä. Uutena säädettäisiin myös velvollisuus varmistaa tuotteen jäljitettävyys. Tuotteen jäljitettävyys edellyttäisi, että sekä valmistaja että maahantuoja antavat tuotteessa tai tuotteen pakkauksessa yhteystietonsa. Sen lisäksi valmistajan velvollisuutena on varmistaa, että tuotteeseen merkitään tarvittavat tunnistetiedot, kuten esimerkiksi tyyppi- tai sarjanumero. Valmistajalla ja maahantuojalla olisi lisäksi velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, jos tuote ei vastaa vaatimuksia. Jakelijalla olisi vastaavanlainen velvollisuus varmistaa, että muut kuten valmistaja tai maahantuoja ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin.

Uutena lakiin otettaisiin yksityisiä maahantuoja koskevia velvollisuuksia. Yksityisellä maahantuojalla tarkoitettaisiin luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tuo huviveneen tai vesiskootterin Euroopan unionin ulkopuolelta aikoen ottaa sen omaan käyttöönsä. Tällaisessa tilanteessa yksityisellä maahantuojalla olisi vastaavia velvoitteita kuin valmistajalla, jos valmistaja ei ota vastuuta siitä, että tuote on unionin lainsäädännön mukainen. Hänen tulisi muun muassa varmistaa, että tuote on vaatimusten mukainen, tuotteeseen kiinnitetään CE-merkintä ja tuotteesta laaditaan tarvittavat asiakirjat. Yksityisen maahantuojan tulisi käyttää näissä tehtävissä apunaan ilmoitettua laitosta. Lakiesitys ei sen sijaan koskisi yksityisten henkilöiden omaan käyttöönsä rakentamaa huvivenettä, jos venettä ei saateta markkinoille viiden vuoden kuluessa sen käyttöönotosta.

Markkinavalvontasäännöksiä tarkennettaisiin tietyin osin verrattuna nykytilaan. Tuotteiden markkinavalvonnasta vastaisi nykyiseen tapaan Liikenteen turvallisuusvirasto. Valvontatoimenpiteet säilyisivät pääosin ennallaan. Säännöksissä muun muassa eriteltäisiin nykyistä tarkemmin toimenpiteet, joita voitaisiin määrätä toiminnanharjoittajille ja yksityisille maahantuojille. Lisäksi säädettäisiin, että markkinavalvonnassa olisi sovellettava EY:n akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetusta. Markkinavalvontasäännöksiä mukautettaisiin joiltain osin vastaamaan myös kuluttajaturvallisuudesta annettua lakia (920/2011). Laki ehdotuksessa olisi säännös tulliviranomaisen valvontavelvollisuudesta tuotteiden Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelta tapahtuvan maahantuonnin osalta.

Ilmoitettuja laitoksia koskevia vaatimuksia ja tehtäviä tarkennettaisiin verrattuna nykytilaan. Ilmoitettu laitos vastaisi tuotteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnista ja antaisi sitä koskevat todistukset. Ilmoitetun laitoksen olisi kuitenkin peruutettava antamansa todistus, jos myöhemmin valvonnan yhteydessä käy ilmi, ettei tuote vastaa vaatimuksia. Ilmoitetuille laitoksille säädettäisiin myös velvoite osallistua standardointitoimiin. Lisäksi lakiin otettaisiin huvivenedirektiivin mukainen säännös, jonka mukaan laitos voi toimia ilmoitettuna laitoksena, jos

Euroopan komissio tai muut jäsenvaltiot eivät vastusta nimeämistä laissa säädettyssä määräajassa.

Voimassaoleva huviveneasetus ehdotetaan kumottavaksi ja sen sijasta tarkemmat määräykset huvivenelain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden olennaisista vaatimuksista sekä pakokaasu- ja melupäästöistä ehdotetaan annettavaksi Liikenteen turvallisuusviraston määräyksillä. Määräys vastaisi osin voimassaolevaa huviveneasetusta, ja siihen otettaisiin uutena liitteitä, joissa olisi tarkemmat säännökset huvivenelain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden olennaisista vaatimuksista sekä pakokaasu- ja melupäästöistä. Liitteet vastaisivat pääosin huvivenedirektiivin liitteitä.

Esityksessä ehdotetut säännökset kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 ja 27 §:n nojalla.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Huvivenedirektiivin muuttuneista standardeista aiheutuu joitakin taloudellisia vaikutuksia. Standardien perusteella suoritetaan huviveneiden tyyppihyväksynät ja sertifiointit. Tällä hetkellä Suomessa sertifioitavat venetyypit täyttävät jo uuden direktiivin vaatimukset. Suomessa valmistetaan vuosittain noin 20 000 venettä, joista suuri osa menee vientiin. Suomessa sertifiointipäivityksiä on tehtävä noin 300 venemalliin. Tämä tarkoittaa venemallista riippuen vajaan 2 000 euron tyyppihyväksyntäkustannusten siirtymistä jälleenmyyntihintoihin. Veneteollisuus on osallistunut EU-sääntelyn kehittämiseen ja ollut mukana jo EU-sääntelyä edeltäneen pohjoismaisen venenormiston kehittämisessä.

Ehdotetut säännökset suojaavat eurooppalaista ja suomalaista veneteollisuutta. Uusi venetekninen sääntely antaa kotimaiselle veneteollisuudelle mahdollisuuden tasavertaiseen kilpailuun. Suomen sijainti Euroopan unionin ulkorajalla voisi ilman näitä säädöksiä johtaa siihen, että eurooppalaisen veneteollisuuden olisi kilpailtava hyvinkin rajusti myös EU:n ulkopuolisten toimijoiden kanssa, mahdollisesti jopa veneiden turvallisuuden kustannuksella.

Vesikulkuneuvon takaisinouseamisen varustevaatimus uimaportaiden tai pelastustikkaiden asennuksesta aiheuttaa keskimäärin 50 euron lisäkustannuksen vesikulkuneuvon valmistuskustannuksiin.

Venemoottoreiden valmistajat ovat tietoisia direktiivin muutoksista. Lakiesityksessä on vuoteen 2017 ulottuva siirtymäkausi, mikä mahdollistaa moottorivalmistajien tuotannon sopeuttamisen vastaamaan tiukentuneita päästöarvoja. Muutoksella ei ole merkittäviä kustannusvaikutuksia. Suomessa ei ole muita venemoottoreiden valmistajia kuin sähköpropulsiojärjestelmien valmistajat.

4.2 Ympäristövaikutukset

Lakimuutoksella huviveneiden hiilivetyypäästöjen (HC) arvioidaan vähenevän 20 %:ia. Tällä hetkellä huviveneiden osuus kaikista liikenteen HC -päästöistä on noin 14 %. Suomen vesiliikenteen HC-päästöistä huviveneiden osuus on noin 72 %. Huviveneiden HC -päästöjen väheneminen tulee tapahtumaan asteittain 20-30 vuoden kuluessa ja se edistää ilmanlaatua koskevien tavoitteiden toteutumista. Päästöjen väheneminen muuttuu, mikäli huviveneiden määrä tai käyttö kasvaa tulevaisuudessa.

Lakimuutoksella huviveneiden hiukkas- ja typen oksidipäästöt (NOx) vähenevät asteittain 20–30 vuoden kuluessa.

Huviveneiden osuus liikenteen NOx -päästöistä on noin 1,6 % ja niiden osuus vesiliikenteen NOx -päästöistä on noin 3 % (vuoden 2012 tilanne). Hiukkaspäästöistä huviveneiden osuus on noin 5 % kaikista liikenteen hiukkaspäästöistä. Huviveneiden aiheuttamien pakokaasupäästöjen osuus kaikista liikenteen aiheuttamista pakokaasupäästöistä on varsin vähäinen.

Lakimuutoksen seurauksena huviveneilyn CO -päästöt voisivat kasvaa noin 15 %. Jo nyt huviveneiden CO -päästöt muodostavat huomattavan osan eli 84 % Suomen vesiliikenteen CO -päästöistä. Toisaalta verrattaessa huviveneiden CO -päästöjä Suomen koko liikenteen CO -päästöihin, on huviveneiden osuus noin 9 % (vuoden 2012 tilanne). Huomioiden suomalaisten vesikulkuneuvojen moottoreiden keski-ikä voidaan olettaa, että muutos jäisi vähäiseksi.

4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Lakiesityksen johdosta pienten venevalmistusyriyten kilpailukyky voi heiketä jonkin verran, koska pienet yritykset eivät voi kilpailla tyyppihyväksyntäkustannusten jakaantumisella tuotannon mittakaavaetuun. Tällöin kustannukset todennäköisesti siirtyvät kuluttajaintoihin. Taloudellisessa taantumassa heikentyvä kysyntä suosii suurempia valmistajia. Kokonaiskysyntä voi hintojen mahdollisen nousun johdosta laskea entisestään, mikä vähentää vesikulkuneuvo-kaupasta saatuja verotuloja sekä mahdollisia muita lupamaksutuloja. Suomessa toimivista venevalmistajista suurin osa on pieniä veneveistäjäjä ja vain muutama suurempi yritys toimii tuotantolaitoksena.

Toiminnanharjoittajien on päivitettävä tulevaisuudessa venemalliensa tyyppihyväksyntä aina, kun sitä koskeva standardi muuttuu. Tämä edellyttää toiminnanharjoittajilta muutosten aktiivisempaa seurantaa ja lisää markkinavalvontaviranomaisten työtä. Yksityiset maahantuojat joutuvat varmistamaan EU:n ulkopuolelta tuotavien vesikulkuneuvon vaatimustenmukaisuuden kuten aiemminkin.

Tyyppihyväksyntäkustannukset liikevaihtona 300 venemallille eivät merkittävästi lisää valtion verotuloja.

Lakiehdotus lisää markkinavalvonta- ja ulkorajavalvontaviranomaisten työmäärää jonkin verran, mutta lisäys voidaan toteuttaa nykyresursseilla tai kohdentamalla niitä uudelleen.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä Liikenteen turvallisuusvirastossa yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Liikenteenturvallisuusvirastolta, Liikennevirastolta, Onnettomuustutkintakeskukselta, Opetushallitukselta, Rajavartiolaitokselta, Suomen ympäristökeskukselta, Tullilta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta, Poliisihallitukselta, Kilpailu- ja kuluttajavirastolta, Arctia Shipping Oy:ltä, Auto- ja kuljetusalan työntekijäliitolta (AKT ry), Elinkeinoelämän keskusliitolta, Merimieseläkekassalta, Merimiespalvelutoimistolta, Natur och Miljö:ltä, Pidä Saaristo Siistinä ry:ltä, Purjehduksenopettajat PORY:ltä, Suomen Satamaoperaattorit ry:ltä, Suomen konepäällystöliitto ry:ltä, Suomen laivameklariliitto ry:ltä, Suomen laivanpäällystöliitto ry:ltä, Suomen matkustajalaivayhdistys ry:ltä, Suomen melonta- ja soutuliitto ry:ltä,

HE 109/2015 vp

Suomen Melontakouluttajilta, Suomen Merimies-unioni SMU ry:ltä, Suomen Meripelastusseura ry:ltä, Suomen Navigaatioliitto ry:ltä, Suomen Partiolaiset ry:ltä, Suomen Purjehdus ja Veneily ry:ltä, Suomen Satamaliitto ry:ltä, Suomen Teknologiateollisuudelta, Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry:ltä, Suomen Vapaa-ajan kalastajien Keskusjärjestöltä, Suomen Varustamot ry:ltä, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Venealan keskusliitto Finnboat ry:ltä, VTT Expert Services Oy:ltä sekä WWF:ltä.

Lausuntopyyntöön saatiin vastauksia yhteensä 19. Vastaajista Arctia Shipping Oy, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Liikenteenturvallisuusvirasto, Liikennevirasto, Poliisihallitus ja Onnettomuustutkintakeskus ilmoittivat, ettei niillä ole erityistä lausuttavaa lausuntopyynnön ehdotukseen.

Venealan keskusliitto ja VTT Expert Services huomauttivat Liikenteen turvallisuusviraston valtuudesta asettaa lisämääräyksiä direktiivien ja standardien rinnalle. Useat lausunnon antajat huomauttivat, että sääntely heikentää erityisesti pienten toimijoiden kilpailukykyä. Valtiovarainministeriö pyysi käsittelemään yksityisen maahantuojan tuotteen käyttöönottoa suhteessa maahantuontiprosessiin. Ympäristöministeriö huomautti esityksen tekstin jäsentelystä ja ulkoasusta. Tulli koki erityisen ongelmalliseksi yksityisen maahantuojan valvonnan. Oikeusministeriö huomautti asiantuntijaviraston määräyksenantovallasta ja perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vaatimuksesta sääntelyn täsmällisyydestä. Lausunnoissa esitetyt asiat on pyritty soveltuvien osin ottamaan huomioon hallituksen esitystä viimeisteltäessä.

6 Riippuvuus kansainvälisistä velvoitteista

Esitys liittyy EU:n huvivenedirektiivin (2013/53/EU) täytäntöönpanoon. Huvivenedirektiivi on tullut voimaan 18 päivänä tammikuuta 2014 ja jäsenvaltioiden on annettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 18 päivänä tammikuuta 2016. Jäsenvaltioiden on sovellettava säännöksiä 18 päivästä tammikuuta 2016 alkaen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. *Lain tarkoitus.* Pykälässä säädettäisiin lain tarkoituksesta. Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevan lain 1 §:ää. Säännökseen lisättäisiin tarkennuksena kuitenkin huvivenedirektiivin 1 artiklaa mukaillen, että tarkoituksena olisi myös varmistaa tuotteiden vaatimustenmukaisuus. Pykälän 1 momentin mukaan ehdotetun lain tarkoituksena olisi varmistaa lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuus ihmisten turvallisuuden ja terveyden sekä omaisuuden ja ympäristön suojelemiseksi huviveneiden, vesiskoottereiden ja niiden varusteiden vaarallisilta ominaisuuksilta sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreiden pakokaasu- ja melupäästöiltä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 2 momentti, jonka mukaan lain tarkoituksena olisi myös panna täytäntöön huviveneistä ja vesiskoottereista ja direktiivin 94/25/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/53/EU.

2 §. *Soveltamisala.* Pykälässä määriteltäisiin lain soveltamisala, joka olisi sama kuin huvivenedirektiivin soveltamisala. Lakia sovellettaisiin tietyin 3 §:ssä mainituin poikkeuksin huviveneisiin, keskeneräisiin huviveneisiin, vesiskoottereihin ja keskeneräisiin vesiskoottereihin sekä niiden moottoreihin ja varusteisiin.

3 §. *Poikkeukset soveltamisalasta.* Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin tuotteet, jotka eivät kuulu lain soveltamisalaan. Pykälän 1 momentti vastaisi pääosin sisällöltään voimassa olevan lain 4 §:ää. Suunnittelu- ja rakentamisvaatimuksilla tarkoitettaisiin ehdotetun lain 6 §:n 2 momentissa määritettyjä olennaisia vaatimuksia, joista kyseisen pykälän mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi tarkempia määräyksiä. Olennaiset vaatimukset on määritetty huvivenedirektiivin liitteessä I. Soveltamisalan poikkeuksiin ehdotetaan lisättäväksi huvivenedirektiivin mukaisesti amfibioajoneuvot. Amfibioajoneuvoilla tarkoitetaan pyörillä tai telaketjuilla varustettuja moottoriajoneuvoja, jotka voivat kulkea sekä vedessä että kuivalla maalla. Lisäksi pykälän rakenne ehdotetaan muutettavaksi niin, että suunnittelua ja rakentamista koskevat poikkeukset, pakokaasupäästövaatimukset ja melupäästövaatimukset eroteltaisiin erillisiksi momenteiksi.

4 §. *Liikenteen turvallisuusviraston oikeus myöntää poikkeuksia.* Pykälässä säädettäisiin mahdollisuudesta myöntää poikkeuksia lain vaatimuksiin. Ehdotettu säännös perustuisi huvivenedirektiivin 5 artiklaan, jonka mukaan kansallisesti voidaan antaa säännöksiä tietyillä vesialueilla liikkumiseksi ympäristön ja vesiteiden suojelemiseksi ja niillä liikkuvien turvallisuuden varmistamiseksi, jos ne eivät velvoita muuttamaan direktiivin vaatimukset täyttäviä vesikulkuneuvoja ja jos säännökset ovat perusteltuja ja oikeasuhteisia. Huvivenedirektiivin 5 artikla antaa mahdollisuuden myös nykyisen tyyppisen käytännön jatkumiselle vesiliikennelaisissa (463/1996), jossa säännellään vesikulkuneuvojen käyttöä vesialueilla.

Poikkeukset myöntäisi Liikenteen turvallisuusvirasto. Edellytyksenä poikkeuksen myöntämiselle olisi, että poikkeus ei heikennä vesikulkuneuvon turvallisuutta. Ehdotettu edellytys rajoittaisi mahdollisuuksia myöntää poikkeuksia. Poikkeukset voisivat koskea esimerkiksi me-

lupäästövaatimuksia, koska melupäästövaatimukset eivät lähtökohtaisesti heikennä kulkuneuvon turvallisuutta. Lisäksi ehdotetussa säännöksessä edellytetään erityistä syytä, jonka nojalla poikkeus voitaisiin myöntää. Tällainen erityinen syy voisi Suomen oloissa olla kelirikkoaika, jolloin saaristossa liikkumiseen voi olla tarpeen käyttää hydrokoptereita. Sen sijaan esimerkiksi CE-merkinnän kiinnittäminen tuotteeseen on sellainen vaatimus, josta ei voitaisi myöntää poikkeuksia ehdotetun pykälän perusteella, koska CE-merkintä on vakuus siitä, että tuote vastaa vaatimuksia ja antaa oletettaman turvallisuudesta.

5 §. Määritelmät. Pykälässä olisi lain soveltamisen kannalta keskeiset määritelmät. Määritelmät vastaisivat pääosin huvivenedirektiivin 3 artiklan määritelmiä. Huvivenedirektiivin mukaisesti uusina käsitteinä määriteltäisiin vesikulkuneuvo, omaan käyttöön rakennettu vesikulkuneuvo, vesikulkuneuvon merkittävä muutos, työntövoima, moottoriryhmä, rungon pituus, asettaminen saataville markkinoilla, markkinoille saattaminen, käyttöönotto, maahantuoja, yksityinen maahantuoja, jakelija, toiminnanharjoittaja, akkreditointi, kansallinen akkreditointielin, vaatimustenmukaisuuden arviointi, ilmoitettu laitos, palautusmenettely, markkinoilta poistaminen, markkinavalvonta, unionin yhdenmukaistamislainsäädäntö ja CE-merkintä. Edellä mainittujen lisäksi pykälässä määritellään myös huvivenedirektiivi, varuste, tuote, keskeneräinen vesikulkuneuvo ja akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetus, joihin viitataan useissa lain pykälissä.

Pykälän 1) kohdassa määriteltäisiin huvivenedirektiivi ja 2) kohdassa vesikulkuneuvo. Jälkimmäisen määritelmään lisättäisiin vesikulkuneuvon käyttöä koskeva tarkennus, joka perustuu huvivenedirektiivin 2 artiklan 3 kohtaan.

Pykälän 3)–6) kohtien määritelmät huviveneestä, vesiskootterista, omaan käyttöön rakennetusta vesikulkuneuvosta ja moottorista vastaisivat huvivenedirektiivin 2 artiklan 2-5 kohtia. Vuoden 2005 lakiin verrattuna huviveneen määritelmästä on erotettu omaksi käsitteeksi rungon pituuden mittaamista koskeva tarkennus, joka määritellään pykälän 14 kohdassa. Pykälän 6) kohta kattaisi moottorin polttoaineet, mukaan lukien kaasua- ja biopolttoaineet.

Pykälän 7) kohdassa määriteltäisiin varuste. Varusteet on lueteltu huvivenedirektiivin liitteessä II. Sen lisäksi määritelmään lisätään huvivenedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa mainittu tarkennus, jonka mukaan varusteet kuuluvat direktiivin soveltamisalaan, kun ne saatetaan erillisinä markkinoille.

Pykälän 8) kohdassa määriteltäisiin keskeneräinen vesikulkuneuvo. Määritelmä poikkeaa vuoden 2005 lain määritelmän keskeneräisestä huviveneestä sillä erolla, että määritelmä laajennettaisiin kattamaan myös vesiskootterit. Tästä syystä määritelmässä käytetään käsitettä vesikulkuneuvo.

Pykälän 9) kohdan määritelmä moottorin merkittävästä muutoksesta perustuisi huvivenedirektiivin 2 artiklan 6 kohtaan. Kohdassa viitattaisiin lain nojalla annettaviin pakokaasupäästövaatimuksiin. Ehdotetun lain 6 §:ssä olevan valtuutussäännöksen mukaisesti Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi tarkempia määräyksiä pakokaasupäästövaatimuksista.

Pykälän 10) kohdan määritelmä vesikulkuneuvon merkittävästä muutoksesta vastaisi huvivenedirektiivin 3 artiklan 7 kohtaa.

Pykälän 11) kohdan mukaan tuotteella tarkoitettaisiin ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvaa huviveneettä, vesiskootteria, keskeneräistä vesikulkuneuvoa, moottoria ja varustetta. Tuotteella tarkoitettaisiin lisäksi vesikulkuneuvoa ja moottoria silloin, kun siihen on tehty merkittävä muutos.

Pykälän 12)–14) kohdan määritelmät työntövoimasta, moottoriryhmästä ja rungon pituudesta vastaisivat huvivenedirektiivin 3 artiklan 8-10 kohtia.

Pykälän kohdissa 15)–17) määriteltäisiin asettaminen saataville markkinoilla, markkinoille saattaminen ja käyttöönotto. Määritelmät vastaisivat huvivenedirektiivin 3 artiklan 11-13 kohtia. Määritelmässä on erotettu toisistaan asettaminen saataville markkinoilla ja markkinoille saattaminen. Erotus liittyy huvivenedirektiiviin tehdyn NLF-mukautukseen. Asettamisella saataville markkinoilla tarkoitettaisiin tuotteen toimittamista liiketoiminnan yhteydessä Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoille jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta. Toimitusketjussa voi olla useampia asettamisia saataville markkinoille. Tuotteen asettamista saataville markkinoilla edeltäisi markkinoille saattaminen. Markkinoille saattaminen tarkoittaisi tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoilla. Määritelmiin on lisätty viittaukset Euroopan talousalueeseen.

Pykälän 18)–22) kohdissa määriteltäisiin valmistaja, valtuutettu edustaja, maahantuojia, yksityinen maahantuojia ja toiminnanharjoittaja. Määritelmät vastaisivat muilta osin huvivenedirektiivin 3 artiklan kohtien 14–19 määritelmiä sillä erolla, että talouden toimijasta käytettäisiin termiä toiminnanharjoittaja. Vastaavaa termiä käytetään esimerkiksi kuluttajaturvallisuudesta annetussa laissa (920/2011). Myös direktiivissä käytetty käsite ”kolmas maa” ehdotetaan muutettavaksi määritelmässä Euroopan unionin ulkopuoliseksi maaksi.

Pykälän 24)–27) kohdissa määriteltäisiin yhdenmukaistettu standardi, akkreditointi, kansallinen akkreditointielin ja vaatimustenmukaisuuden arviointi. Määritelmät perustuisivat huvivenedirektiivin 3 artiklan 20–22 kohtiin. Luottavuuden helpottamiseksi lakiin ehdotetaan kuitenkin otettavaksi yhdenmukaistetun standardin, akkreditoinnin ja kansallisen akkreditointielimen määritelmät Euroopan unionin säädöksistä, joihin direktiivin määritelmässä viitataan.

Pykälän 28) kohtaan ehdotetaan otettavaksi selvyuden vuoksi määritelmä rakentamisen jälkeisestä arvioinnista, koska siihen viitataan useammassa lain kohdassa. Määritelmä vastaisi huvivenedirektiivin liitteessä V esitettyä määritelmää.

Pykälän 29) kohdassa määriteltäisiin ilmoitettu laitos. Määritelmä vastaisi huvivenedirektiivin 3 artiklan 24 kohdassa esitettyä määritelmää vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksesta, josta siis käytettäisiin käsitettä ”ilmoitettu laitos” vuoden 2005 lain mukaisesti.

Pykälän 30)–32) kohdissa määriteltäisiin markkinavalvonta ja siihen liittyvät toimenpiteet kuten palautusmenettely ja markkinoilta poistaminen. Määritelmät vastaisivat huvivenedirektiivin 3 artiklan 25–27 kohtia.

Pykälän 32) ja 33) kohtien määritelmät CE-merkinnästä ja unionin yhdenmukaistamislainsäädännöstä vastaisivat huvivenedirektiivin 3 artiklan 28 ja 29 kohtia.

Määritelmiin ehdotetaan otettavaksi EY:n akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen määritelmä. Kyseisessä asetuksessa säädetään muun muassa CE-merkinnän kiinnittämisestä ja tuotteiden markkinavalvonnasta ja siihen viitataan lain pykälissä, joissa säädetään näistä asioista. Asetuksen 27–29 artiklat koskevat tarkastuksia, joita tulee tehdä unionin markkinoille tuleville tuotteille, joihin Tullin valvontavelvollisuus perustuu.

2 luku. **Tuotteiden vaatimustenmukaisuus**

Ehdotetun lain toisessa luvussa olisivat säännökset vaatimuksista, jotka tuotteiden tulee täyttää. Luvussa käytettäisiin huvivenedirektiivin mukaisesti sanamuotoa ”tuotteen asettaminen saataville markkinoilla”, kun vuoden 2005 laissa puhutaan ”tuotteen markkinoille saattamisesta”. Muutos liittyy huvivenedirektiiviin tehtyyn NLF-mukautukseen, jossa markkinoille saattaminen ja asettaminen saataville markkinoilla on erotettu toisistaan.

6 §. *Tuotteita koskevat vaatimukset.* Pykälän säännös vastaisi huvivenedirektiivin 4 artiklaa.

Pykälän 1 momentissa olisi perussäännös tuotteiden asettamisesta saatavilla markkinoilla tai käyttöön ottamisesta. Tuote voitaisiin asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön vain, jos se oikein huollettuna ja käyttötarkoituksen mukaan käytettynä ei aiheuta vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle, omaisuudelle eikä ympäristölle. Kyseessä olisi niin sanottu yleinen turvallisuusvaatimus. Sen soveltaminen olisi tarpeen, jos esimerkiksi havaitaan, että tuotteeseen liittyy sellainen uusi riski, joka jää yhdenmukaistettujen standardien soveltamisalan ulkopuolelle. Yleiseen turvallisuusvaatimukseen voitaisiin vedota esimerkiksi tilanteissa, jossa tuote aiheuttaisi vaaraa ja se tulisi vetää pois markkinoilta.

Euroopan komission laatiman niin sanottuun uuteen lainsäädäntökehykseen (New Legislative Framework, NLF) perustuvien direktiivien täytäntöönpano-oppaan mukaan tuote asetetaan saataville Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoilla silloin, kun se taloudellisen toiminnan yhteydessä toimitetaan markkinoille jakelua, kulutusta tai käyttöä varten maksua vastaan tai maksutta. Tuotteen saattaminen saataville markkinoilla kattaa sellaiset toimenpiteet, jolla tuotetta tarjotaan jakeluun, kulutukseen tai käyttöön ja jotka voivat johtaa tuotteen tosiasialliseen toimittamiseen, kuten esimerkiksi tuotteen mainoskampanjat. Asettamisella saataville markkinoilla ei sen sijaan tarkoiteta tuotteen jakelua edelleen unionin ulkopuolelle tai tuotteen jatkojalostamista lopputuotteeksi, jotta se voidaan viedä unionin ulkopuolelle. Tuotteen asettamista saataville markkinoilla edeltää tuotteen saattaminen markkinoille, jolloin tuote saatetaan Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoille ensimmäistä kertaa. Tuotteen markkinoille saattamisen jälkeen tuote voidaan asettaa toimitusketjussa useita kertoja saataville markkinoilla. Markkinoille saattaminen tarkoittaa markkinoille saattamisen ensimmäistä kertaa ja se kattaa vain uudet tuotteet, jotka on valmistettu Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella sekä uudet ja käytetyt kolmansista maista tuotavat tuotteet. Lisäksi säännös kattaa veneet, jotka alun perin on suunniteltu muuhun kuin urheiluun ja vapaa-ajan viettoon, mutta jotka myöhemmin saatetaan markkinoille tätä tarkoitusta varten. Omaan käyttöön tarkoitettut tuontitavarat tulkitaan markkinoille saatetuiksi niiden tullessa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueelle. Markkinoille saattamisen käsite viittaa yksittäisiin tuotteisiin eikä tuotetyyppeihin, riippumatta siitä, onko tuote valmistettu yksittäiskappaleena vai sarjatuotantona.

Tuotteen luovuttaa joko valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja ja se luovutetaan Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueelle sijoittautuneelle maahantuojalle tai tuotteen jakelusta Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoilla vastaavalle henkilölle. Valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja voi luovuttaa tuotteen myös suoraan lopulliselle kuluttajalle tai loppukäyttäjälle.

Tuote katsotaan luovutetuksi joko silloin, kun luovutus on fyysisesti tapahtunut tai kun omistusoikeus on siirretty. Tuote voidaan luovuttaa joko korvausta vastaan tai vastikkeettomasti ja luovutuksen perustana voi olla mikä tahansa oikeudellinen toimenpide, esimerkiksi myynti, lainaus, vuokraus, leasing tai lahjoitus.

Käyttönotolla tarkoitetaan hetkeä, jolloin loppukäyttäjä käyttää tuotetta ensimmäisen kerran Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella urheiluun tai vapaa-ajan viettoon. Tuote, joka on käyttövalmis markkinoille saatettaessa ja jota ei tarvitse koota ja jonka vaatimustenmukaisuuteen jakeluolosuhteet tai kuljetus eivät vaikuta, katsotaan otetuksi käyttöön heti, kun se saatetaan markkinoille. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos on mahdollista määritellä, milloin tuotetta ensi kertaa käytettiin tarkoitettuun käyttöön tai se oli käyttökelpoinen taikka muu vastaava todellinen käyttönottoajankohta.

Silloin, kun tuote valmistetaan Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella tai tuodaan unionin ulkopuolisesta maasta valmistajan tai maahantuojan omaan käyttöön, voi olla epäselvää, onko kyse markkinoille saattamisesta vai käyttönotosta. Tällöin tuotteen tulee olla vaatimustenmukainen, kun sitä käytetään ensimmäistä kertaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että markkinoilla saataville asetettavan tai käyttöön otettavan tuotteen on täytettävä tuotteen suunnittelua ja rakentamista, moottoreiden pakokaasupäästöjä sekä melupäästöjä koskevat olennaiset vaatimukset. Olennaisista vaatimuksista säädetään huvivenedirektiivin liitteessä I. Pykälän 7 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi valtuutus siitä, että Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa olennaisista vaatimuksista tarkemmat määräykset. Olennaiset vaatimukset koskevat päästövaatimusten lisäksi muun muassa vesikulkuneuvon suunnitteluluokkaa ja merkintäjärjestelmää sekä vaatimuksia liittyen kulkuneuvon rakenteeseen, lujuteen, ohjailuominaisuuksiin sekä varusteiden asennukseen. Lisäksi olennaiset vaatimukset koskevat moottoreiden melu- ja pakokaasupäästövaatimuksia. Kyse on yksityiskohtaisista teknisistä vaatimuksista, eikä niistä ole tarkoituksenmukaista säätää lain tasolla. Ne ehdotetaan kuitenkin annettavaksi määräyksellä sen sijaan, että viitattaisiin huvivenedirektiivin liitteeseen. Näin tuotteita koskevat vaatimukset olisivat helpommin löydettävissä yhdestä säädöksestä. Tietyissä tapauksissa myös yksityisten maahantuojien on varmistettava tuodessaan tuotteita unionin ulkopuolelta omaan käyttöönsä, että tuote on olennaisien vaatimusten mukainen.

Pykälän 3 ja 4 momentissa säädettäisiin niistä edellytyksistä, jotka valmistajan on täytettävä asettaakseen saataville markkinoilla keskeneräisen vesikulkuneuvon tai varusteen, jossa on CE-merkintä ja huvivenedirektiivin mukainen kirjallinen vakuutus EU-vaatimustenmukaisuudesta. Pykälän 7 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi tarkempia määräyksiä tästä vakuutuksesta. Vakuutuksen sisältö määräytyisi huvivenedirektiivin liitteiden mukaan. Pykälän 5 momenttiin otettaisiin huvivenedirektiivin 14 artiklaa vastaava vaatimustenmukaisuusolettama. Sen mukaan tuotteen katsotaan täyttävän ehdotetun lain ja sen nojalla säädetty vaatimukset, jos se on tuotetta koskevien yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukainen. Sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien ja niiden osien viitetiedot julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Euroopan komissio pitää yllä luetteloa sovellettavista yhdenmukaistetuista standardeista. Yhdenmukaistetun standardin käyttäminen vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa luo oletettaman siitä, että tuote on turvallinen. Yhdenmukaistettujen standardien käyttö ei kuitenkaan ole kaikissa tilanteissa pakollista ja vaatimustenmukaisuus on mahdollista osoittaa myös muilla tavoin. Standardien käyttö liittyy vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettäviin moduuleihin, joista Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkemmat määräykset.

Pykälän 6 momentissa annettaisiin mahdollisuus poiketa tämän lain mukaisesta vaatimustenmukaisuusvaatimuksesta koskien tuotteiden näytteilleasettamista. Tuote voitaisiin asettaa esille näyttelyssä, messuilla, esittelyssä ja muissa vastaavissa tilanteissa, vaikka se ei täyttäisi tämän lain vaatimuksia. Tällöin näytteille asettajan olisi selvästi ilmoitettava, että tuote ei ole huvivenelain mukainen ja että sitä ei saa asettaa saataville tai ottaa käyttöön ennen kuin se täyttää nämä vaatimukset. Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi mahdollisuus määrätä tämän

lain 50 §:n mukaan uhkasakko, jos näytteille asettaja ei täytä tämän momentin mukaista ilmoitusvelvollisuuttaan.

Pykälän 7 momentissa olisi valtuutussäännökset tuotteille asetettavia vaatimuksia koskevien tarkempien säännösten antamisesta. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä olennaisista vaatimuksista, näytteille asetettavalle tuotteelle asetettavista vaatimuksista, keskeneräisen vesikulkuneuvon asettamisesta saataville markkinoilla sekä liitettävän varusteen ja moottorin asettamisesta saataville markkinoilla ja käyttöön ottamisesta. Määräyksenantovaltuus olisi tarpeen huvinedirektiivin teknisten säännösten täytäntöönpanemiseksi. Määräyksellä pantaisiin täytäntöön direktiivin 6 artiklan 2-5 kohdat.

7 §. Vaatimustenmukaisuuden arviointi. Pykälässä olisi perussäännökset vaatimustenmukaisuuden arvioinnista. Pykälän 1 momentin mukaan ennen tuotteen markkinoille saattamista tuotteelle olisi suoritettava vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää sille ehdotetussa laissa säädetyt tai sen nojalla annetut vaatimukset. Lähtökohtana on, että arvioinnin suorittaminen olisi 10 §:n mukaisesti valmistajan vastuulla. Valmistajalla katsotaan olevan parhaat edellytykset arvioida tuote. Arvioinnissa käytetään usein apuna ilmoitettua laitosta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, kenen vastuulla on huolehtia rakentamisen jälkeisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnista. Momentin 1) kohdan mukaan yksityisen maahantuojan tulisi huolehtia arvioinnin suorittamisesta, jos valmistaja ei ole siitä vastannut. Vaatimustenmukaisuuden arviointi tulee tällöin suorittaa ennen tuotteen käyttöönottoa.

Momentin 2) kohdan mukaan vaatimustenmukaisuuden arvioinnista tulisi huolehtia sellaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön moottorin tai vesikulkuneuvon, jota on muutettu merkittävästi, tai joka muuttaa lain soveltamisalaan aiemmin kuulumattoman vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta siten, että tuote tulee lain soveltamisalan piiriin. Arviointi tulisi tällöin suorittaa ennen kuin tuote otetaan käyttöön tai saatetaan markkinoille.

Momentin 3) kohdan mukaan vastuu vaatimustenmukaisuuden arvioinnista kuuluisi myös sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka saattaa markkinoille omaan käyttöön rakennetun vesikulkuneuvon ennen kuin ehdotetun lain 3 §:n 1 momentin 7) kohdassa säädetty viiden vuoden määräaika on kulunut umpeen. Arviointi olisi tällöin tehtävä ennen kuin tuote saatetaan markkinoille.

Yleensä tuotteen vaatimustenmukaisuudesta vastaa valmistaja. Tietyissä tapauksissa myös luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka ottaisi tuotteen käyttöön omalla vastuullaan, vastaisi rakentamisen jälkeisestä vaatimustenmukaisuudesta. Kyseessä voisi olla esimerkiksi vesikulkuneuvon yksityinen maahantuonti, vene, johon on tehty merkittävä muutos tai tilanne, kun muussa kuin virkistys- ja vapaa-ajan käytössä ollut vene otetaan käyttöön huviveneenä. Vaatimustenmukaisuuden arviointi olisi tehtävä myös silloin, kun vesikulkuneuvo on rakennettu omaan käyttöön ja se saatetaan markkinoille ennen viiden vuoden määräajan kulumista.

Pykälän 3 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä menettelyistä. Sovellettavista menettelyistä eli niin sanotuista moduuleista säädetään huvinedirektiivin 20-24 artikloissa ja liitteessä V, jossa on tarkemmat säännökset rakentamisen jälkeisestä arvioinnista. Arviointimoduulit perustuvat akkreditointi- ja markkinavalvontapäätöksen liitteessä määritettyihin säännöksiin. Rakentamisen jälkeisessä arvioinnissa arvioinnin tekisi ilmoitettu laitos. Valtuutus antaa tar-

kempia teknisiä määräyksiä arvioinnissa käytettävistä menettelyistä helpottaa direktiivin toimeenpanoa.

8 §. CE-merkintä ja tunnusnumero. Pykälä sisältäisi säännökset CE-merkinnästä ja sen yhteyteen liitettävästä ilmoitetun laitoksen tunnusnumerosta. Säännös vastaisi huvivenedirektiivin 16-18 artikloja.

Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin tuotteet, joihin tulisi tehdä CE-merkintä. Merkintä olisi kiinnitettävä vesikulkuneuvoihin, varusteisiin ja moottoreihin aina ennen kuin ne saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön. CE-merkintä olisi siten kiinnitettävä kaikkiin uusiin tuotteisiin riippumatta siitä, onko ne valmistettu Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen jäsenvaltiossa vai unionin ulkopuolisissa maissa. Merkintä olisi tehtävä myös unionin ulkopuolisista maista tuotuihin käytettyihin tuotteisiin ja tuotteisiin, joihin on tehty merkittävä muutos ja joihin säännöksiä sovelletaan samoin perustein kuin uusiin tuotteisiin.

Pykälän 2 momentissa viitataan akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen 30 artiklaan, jossa säädetään CE-merkinnän yleisistä periaatteista. Kyseisessä asetuksen artiklassa säädetään muun muassa siitä, että kiinnittämällä tai kiinnityttämällä tuotteeseen CE-merkinnän, valmistaja osoittaa ottavansa vastuun siitä, että tuote on unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä säädettyjen kaikkien sovellettavien vaatimusten mukainen. Asetuksessa säädetään, että CE-merkinnän tulee olla kyseisen asetuksen liitteen II kuvan mukainen. Liitteessä on lisäksi tietoa merkinnän kokovaatimuksista. Asetuksen 30 artiklassa kielletään myös harhaanjohtavien merkkien, merkintöjen ja kirjoitusten kiinnittäminen tuotteeseen. Artiklan 6 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä rikkomuksista määrättävistä seuraamuksista. Kyseinen kohta on Suomessa täytäntöönpantu CE-merkintärikkomuksesta annetulla lailla (187/2010).

Vaikka akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksessa säädetäänkin, että valmistaja tai hänen edustajansa vastaa CE-merkinnän kiinnittämisestä, huvivenedirektiivin 12 artiklan mukaan jos valmistaja ei ota vastuuta tuotteen vaatimustenmukaisuudesta, yksityisen maahantuojan, joka tuo tuotteen maahan omaan käyttöönsä ja omalla vastuullaan, on huolehdittava ennen tuotteen käyttöönottoa siitä, että tuotteeseen kiinnitetään CE-merkintä. Tästä on tarkemmat säännökset ehdotetun lain 24 §:ssä.

Sen lisäksi mitä mainitussa asetuksessa säädetään, 2 momentissa säädettäisiin CE-merkinnän kiinnittämisestä tuotteisiin. Merkintä olisi kiinnitettävä näkyvästi, helposti luettavasti ja pysyvästi. CE-merkintä antaa olennaista tietoa viranomaisille ja muille tahoille, kuten jakelijoille, kuluttajille ja muille käyttäjille. CE-merkinnän tulisikin tästä syystä olla helposti kaikkien osapuolten nähtävillä. Merkinnän on oltava pysyvä siten, ettei sitä voida poistaa tuotteesta ilman, että tästä jää tavanomaisissa käyttöolosuhteissa selviä jälkiä. Pykälän 2 momentissa olisi säännökset myös siitä, mihin eri tuotteissa CE-merkintä tulisi kiinnittää. Jos kyse on vesikulkuneuvosta, CE-merkintä kiinnitettäisiin valmistajan kilpeen. Varusteissa merkintä tulisi lähtökohtaisesti kiinnittää itse varusteeseen, mutta se voidaan kiinnittää myös pakkaukseen, jos se ei mahdu varusteeseen. Tämä on tarpeen erityisesti sellaisia tilanteita varten, joissa CE-merkinnän vähimmäiskokoa ei muutoin voitaisi noudattaa. Sen sijaan merkintää ei voida siirtää pakkaukseen esimerkiksi pelkästään varusteen ulkonäköön liittyvistä syistä. Moottoreissa merkintä tulisi kiinnittää moottoriin.

Pykälän 3 momentin mukaan CE-merkinnän yhteyteen olisi merkittävä ilmoitetun laitoksen tunnusnumero, jos se on ollut mukana tuotannon tarkastusvaiheessa tai rakentamisen jälkeisessä arvioinnissa.

CE-merkintää ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroa, silloin kun se tulee ilmoittaa, ei tarvitse välttämättä kiinnittää Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella. Ne voidaan kiinnittää kolmannessa maassa, jos tuote on esimerkiksi valmistettu kolmannessa maassa ja ilmoitettu laitos on suorittanut vaatimustenmukaisuuden arvioinnin direktiivin mukaisesti kyseisessä maassa. CE-merkinnän perässä voi olla myös useamman ilmoitetun laitoksen tunnusnumero, jos tuotteen tarkastus- tai arviointivaiheeseen on osallistunut useampi ilmoitettu laitos.

9 §. *Tuotteiden mukana olevat asiakirjat ja asiakirjojen kieli.* Pykälässä säädettäisiin asiakirjoista, jotka tulisi olla tuotteiden mukana sekä asiakirjojen kielestä.

Pykälän 1 momentin mukaan markkinoilla saataville asetettavan tai käyttöön otettavan vesikulkuneuvon, markkinoille erikseen saatettavan varusteen ja moottorien mukana tulisi olla EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus. Huvivenedirektiivin liitteessä IV on malli vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vakuutuksesta, joka tulisi olla keskeneräisen vesikulkuneuvon mukana. Vakuutuksen antaisi valmistaja tai maahantuoja. Vakuutuksen sisältämistä tiedoista on säännökset huvivenedirektiivin liitteessä III.

Pykälän 3 momentin mukaan kunkin tuotteen mukana tulee olla omistajan käsikirja ja sen tulee sisältää tuotteen ohjeet ja turvallisuustiedot.

Pykälän 4 momentin mukaan pykälässä säädettyjen asiakirjojen tulisi olla saatavilla ainakin suomen- ja ruotsinkielisinä. Kielilain (423/2003) 34 §:ssä säädetään, että silloin, kun myytävään tuotteeseen on lain mukaan merkittävä kauppatavan mukainen nimi, tuoteseloste, käyttöohje tai varoitus, on tekstin yksikielisessä kunnassa myytävässä tuotteessa oltava ainakin sen kunnan kielellä ja kaksikielisessä kunnassa myytävässä tuotteessa ainakin suomen ja ruotsin kielellä. Näitä tietoja annettaessa suomen ja ruotsin kieltä on kohdeltava tasapuolisesti. Ehdotettu säännös olisi siten kielilain säännöstä tiukempi. Tämä on kuitenkin tarpeen, koska kaikkia asiakirjoja ei käytännössä ole annettu sekä suomeksi että ruotsiksi, vaikka tuotteita myytäisiin myös kaksikielisissä kunnissa.

Säännökseen ehdotettaisiin lisättäväksi, että kielen tulisi olla myös ymmärrettävää. Lisäys olisi tarpeen, koska Liikenteen turvallisuusviraston suorittamissa tarkastuksissa on havaittu, ettei käsikirjojen kieli ole aina ymmärrettävää, koska niissä on käytetty konekäännöksiä. Säännöksellä olisi tarkoitus mahdollistaa, että tarkastuksissa voitaisiin puuttua epäasianmukaisiin käännöksiin.

Säännös täyttää huvivenedirektiivissä tuotteen mukana oleville asiakirjoille asetetut kielivaatimukset.

Pykälän 5 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä pykälässä tarkoitetuista asiakirjoista. Tarkoituksena on, että määräykseen otettaisiin huvivenedirektiivin liitteitä III ja IV vastaavat liitteet. Lisäksi määräykseen lisättävässä liitteessä I olisi tarkennuksia tiedoista, joita omistajan käsikirjan tulisi sisältää.

3 luku. **Toiminnanharjoittajien ja yksityisten maahantuojien velvollisuudet**

Kolmannessa luvussa olisivat säännökset toiminnanharjoittajien ja yksityisten maahantuojien velvollisuuksista. Säännökset vastaisivat huvivenedirektiivin 2 luvun säännöksiä. Niissä täsmennettäisiin velvoitteet, jotka koskevat valmistajia, valtuutettua edustajaa, maahantuojia ja jakelijoita. Toiminnanharjoittajien velvollisuuksien selkeämpi erittely omaksi luvukseksi liitetty huvivenedirektiiviin tehtyyn NLF-mukautukseen. Lakiehdotuksessa säädettäisiin myös nykyistä selkeämmin yksityisiä maahantuojia koskevista velvoitteista. Vastaavia yksityisiä koskevia velvoitteita on ollut myös vuoden 2005 laissa ja heihin on siinä laissa viitattu käsitteellä "markkinoille saattamisesta vastaava henkilö".

10 §. *Valmistajan velvollisuus varmistaa tuotteen vaatimustenmukaisuus ja laatia tuotetta koskevat asiakirjat.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin valmistajan velvollisuudesta varmistaa, että markkinoille saatettava tuote on suunniteltu ja valmistettu olennaisten vaatimusten mukaisesti. Ehdotetun lain 6 §:n mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi olennaisista vaatimuksista tarkemmat määräykset.

Pykälän 2 momentin mukaan valmistajan olisi huolehdittava siitä, että tuotteelle suoritetaan soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi. Vastaava velvoite on vuoden 2005 lain 7 §:ssä. Pykälässä säädettäisiin siitä, että arvioinnissa olisi tarpeen mukaan käytettävä ilmoitettua laitosta. Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä annettaisiin tarkemmat määräykset Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä ehdotetun lain 7 §:n mukaisesti. Arvioinnissa käytetään niin sanottuja moduuleja, jotka perustuvat akkreditointi- ja markkinavalvontapäätökseen. Käytettävän moduulin mukaan määräytyisi se, tuleeko arvioinnissa käyttää ilmoitettua laitosta vai ei. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lisäksi siitä, että valmistajan tulisi laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnittää tuotteeseen CE-merkintä. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valmistajan velvollisuudesta laatia tekniset asiakirjat sen osoittamiseksi, että tuote on vaatimustenmukainen. Teknisiä asiakirjoja ja EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutuksen jäljennöstä tulisi säilyttää kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille. Valmistajan olisi huolehdittava myös siitä, että tuotteen mukana on omistajan käsikirja. Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä teknisistä asiakirjoista. Asiakirjat sisältävät yksityiskohtaista teknistä tietoa muun muassa tuotteen suunnittelu- ja valmistuspiirustuksia sekä kaavioita. Määräyksenantovaltuus olisi tarpeen huvivenedirektiivin täytäntöönpanemiseksi. Teknisten asiakirjojen sisältö on määritetty huvivenedirektiivin liitteessä IX.

Säännös vastaisi huvivenedirektiivin 7 artiklan 1-3 ja 7 kohtia.

11 §. *Valmistajan velvollisuus varmistaa sarjatuotannon vaatimustenmukaisuus.* Säännöksen mukaan valmistajan olisi varmistettava, että käytössä on menettelyjä, joilla varmistetaan, että sarjatuotannossa valmistettu tuote on vaatimustenmukainen. Hänen tulisi myös ottaa asianmukaisesti huomioon muutokset tuotteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa ja muutokset yhdenmukaistetuissa standardeissa, joiden mukaisia tuotteen ilmoitetaan olevan. Säännös vastaisi huvivenedirektiivin 7 artiklan 4 kohdan 1 alakohtaa.

12 §. *Valmistajan velvollisuus testata tuotteita.* Pykälässä säädettäisiin valmistajan velvollisuudesta testata markkinoille saataville asetettuja tuotteita. Tuotteita olisi säännöksen mukaan testattava silloin, kun vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely sitä edellyttää, tai markkinavalvonnasta vastaava viranomaisella eli Liikenteen turvallisuusvirasto pyytää, kun se on tarpeellista kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Lisäksi pykälässä säädettäisiin valmistajan velvollisuudesta tutkia vaatimustenvastaiset tuotteet, tuotteita koskevat valitukset ja tuotteiden palautukset. Valmistajan tulisi tarvittaessa pitää niistä kirjaa ja tiedottaa jakelijoille tällaisesta valvonnasta ja toimenpiteistä, joihin ne ovat johtaneet.

Säännös perustuisi huvivenedirektiivin 7 artiklan 4 kohdan 2 alakohtaan.

13 §. *Valmistajan velvollisuus varmistaa tuotteen jäljitettävyys ja antaa yhteystietonsa.* Pykälän 1 momentin mukaan valmistajan olisi varmistettava, että tuotteeseen on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jonka perusteella tuote voidaan tunnistaa. Siinä tapauksessa, että vaaditut tiedot eivät mahtuisi varusteeseen, tiedot voisi esittää pakkauksessa tai tuotteen mukana olevassa asiakirjassa.

Pykälässä säädettäisiin myös valmistajan velvollisuudesta ilmoittaa nimensä, rekisteröity toimimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoitteensa, josta hänet tavoittaa. Tiedot voitaisiin antaa joko tuotteessa, tuotteen pakkauksessa tai tuotteen mukana olevassa asiakirjassa. Lisäksi valmistajaa pyydetäisiin ilmoittamaan nämä tiedot myös verkkosivuillaan, jos valmistajalla sellainen on.

Vaatus perustuisi huvivenedirektiivin 7 artiklan 5-6 kohtiin.

14 §. *Valmistajan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa.* Pykälässä säädettäisiin valmistajan velvollisuudesta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin tilanteissa, joissa tuote ei ole vaatimustenmukainen. Valmistajan olisi joko saatettava tuote vaatimusten mukaiseksi, poistettava se markkinoilta tai järjestettävä tuotteen palautus, jos on syytä epäillä, että markkinoille saatettu tuote ei ole vaatimusten mukainen. Vaatimustenvastainen tuote tulisi ensisijaisesti saattaa vaatimustenmukaiseksi, mutta vaatimustenvastaisuus voi edellyttää myös markkinoille saatettujen tuotteiden poistamista markkinoilta ja jo myytyjen tuotteiden palauttamista. Jälkimmäinen vaihtoehto tulisi kysymykseen esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, että tuote aiheuttaa vakavaa vaaraa käyttäjälle.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos valmistaja saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen ja ammattitaitonsa perusteella pystyä päätelemään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, hänen olisi ilmoitettava asiasta viipymättä Liikenteen turvallisuusvirastolle. Samalla olisi ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toimenpiteistä, joihin hän on jo ryhtynyt vaaran takia. Säännös vastaisi pääosin vuoden 2005 lain 16 §:ää.

Valmistajan olisi myös tehtävä yhteistyötä valvonnasta vastaavan viranomaisen eli Liikenteen turvallisuusviraston kanssa. Säännöksen mukaan valmistajan olisi annettava Liikenteen turvallisuusvirastolle sen perustellusta pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Lähtökohtaisesti tiedot olisi annettava suomeksi tai ruotsiksi. Kiireellisissä tilanteissa valvontaviranomaisen voi kuitenkin olla tarpeen saada asiakirjat nopeasti käyttöönsä. Jos asiakirjoja ei ole heti saatavilla kotimaisilla kielillä, viranomaisen voisi hyväksyä asiakirjat myös muulla kielellä, esimerkiksi englanniksi. Asiasta sovitaisiin viraston ja valmistajan kesken. Valmistajan olisi lisäksi pyynnöstä tehtävä yhteistyötä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa, jotta valmistajan markkinoille saattamiin tuotteisiin liittyvät riskit saadaan poistettua.

Säännös perustuisi huvivenedirektiivin 7 artiklan 8-9 kohtiin.

15 §. *Valtuutettu edustaja.* Pykälässä säädettäisiin valmistajan mahdollisuudesta valtuuttaa itselleen edustaja sekä määriteltäisiin ja rajattaisiin edustajan tehtävät. Edustaja ei voisi vastata

tuotteen vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta ja teknisten asiakirjojen laatimisesta vaan niiden tulisi olla valmistajan vastuulla. Säännös vastaisi huvivenedirektiivin 8 artiklaa.

16 §. *Maahantuojan velvollisuus varmistua tuotteen vaatimustenmukaisuudesta ja asiakirjojen laatimisesta sekä velvollisuus ilmoittaa puutteista.* Pykälässä säädettäisiin maahantuojan keskeisimmistä velvoitteista. Säännöksen mukaan maahantuoja saisi saattaa markkinoille vain vaatimustenmukaisia tuotteita. Tämän varmistamiseksi hänen olisi tarkistettava ennen tuotteen saattamista markkinoille, että valmistaja on arvioinut tuotteen vaatimustenmukaisuuden ja laatinut sitä koskevat tekniset asiakirjat. Lisäksi maahantuojan tulisi varmistaa, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, sen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja omistajan käsikirja. Maahantuojan olisi myös tarkistettava, että tuotteessa on ehdotetun 13 §:n mukaiset merkinnät, joiden perusteella tuote voidaan jäljittää. Jäljittämällä tarkoitetaan sekä 13 §:ssä säädettyjä tyyppi- tai sarjanumeroa että valmistajan yhteystietoja.

Pykälän 2 momentin mukaan jos maahantuojalla on syytä epäillä, että tuote ei ole vaatimusten mukainen, maahantuoja ei saisi saattaa tuotetta markkinoille ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos tuotteesta voi aiheutua vaaraa, maahantuojan olisi ilmoitettava siitä valmistajalle ja Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Maahantuojan olisi 3 momentin mukaan varmistettava myös se, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, kun tuote on hänen vastuullaan.

Pykälän 2 momenttia vastaava säännös on vuoden 2005 lain 16 §:ssä. Muilta osin säännös perustuisi huvivenedirektiivin 9 artiklan 1-2 ja 5 kohtiin.

17 §. *Maahantuojan velvollisuus ilmoittaa yhteystietonsa.* Pykälässä säädettäisiin maahantuojalle vastaava velvoite ilmoittaa yhteystietonsa kuin ehdotetun 13 §:n 2 momentissa on säädetty valmistajalle. Lisäksi maahantuoja pyydetäisiin ilmoittamaan nämä tiedot myös verkkosivuillaan, jos maahantuojalla sellainen on.

Säännös vastaisi huvivenedirektiivin 9 artiklan 3 kohtaa.

18 §. *Maahantuojan velvollisuus testata tuotteita.* Pykälässä säädettäisiin maahantuojalle velvoite testata tuotteita Liikenteen turvallisuusviraston pyynnöstä, kun se katsotaan tarpeelliseksi kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi. Velvoite olisi muilta osin vastaava velvoite kuin ehdotetun lain 12 §:ssä on säädetty valmistajalle, mutta säännöksessä ei edellytetä testiä silloin, kun vaatimustenmukaisuuden arviointi sitä edellyttää, koska maahantuoja ei lähtökohtaisesti suorita tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointia. Säännös perustuisi huvivenedirektiivin 9 artiklan 6 kohtaan.

19 §. *Maahantuojan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa.* Pykälässä säädettäisiin maahantuojalle vastaava velvoite ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin vaatimusten vastaisen tuotteen osalta, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa kuin ehdotetun lain 14 §:ssä on säädetty valmistajalle.

Säännös perustuisi huvivenedirektiivin 9 artiklan 7 ja 9 kohtiin.

20 §. *Maahantuojan velvollisuus säilyttää asiakirjoja.* Pykälässä säädettäisiin maahantuojan velvollisuudesta säilyttää jäljennös EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta markkinavalvontaviranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille.

Tekniset asiakirjat olisi pyynnöstä annettava lain valvonnasta vastaavalle viranomaiselle eli Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Säännös perustuisi huvivenedirektiivin 9 artiklan 8 kohtaan.

21 §. *Jakelijan velvollisuudet asetettaessa tuote saataville markkinoilla.* Pykälässä säädettäisiin niistä velvollisuuksista, joista jakelijan tulee vastata ennen tuotteen asettamista saataville markkinoilla. Jakelijalla tarkoitetaan sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka osana tuotteen toimitusketjua asettaa tuotteen saataville markkinoilla, mutta joka ei ole tuotteen valmistaja tai maahantuoja. Vuoden 2005 laissa ei ole erikseen jakelijaa koskevia säännöksiä.

Pykälän 1 momentissa olisi yleissäännös, jonka mukaan jakelijan olisi oltava huolellinen ja otettava lain vaatimukset asianmukaisesti huomioon asettaessaan tuotteen saataville markkinoilla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin jakelijan velvollisuudesta tarkastaa ennen tuotteen asettamista saataville markkinoilla, että tuotteessa on CE-merkintä ja tuotteen mukana on vaaditut asiakirjat. Jakelijan olisi myös tarkastettava, että tuotteessa on 13 ja 17 §:ssä säädetyt merkinnot, joiden perusteella tuote voidaan jäljittää. Tuotteen jäljitettävyydellä tarkoitetaan sekä tuotteen tyyppi-, erä-, tai sarjanumeroa että valmistajan ja maahantuojan antamia yhteystietoja.

Pykälän 3 momentissa asetettaisiin jakelijalle vastaava velvoite kuin maahantuojalle ehdotetun 16 §:n 2 momentissa. Säännöksen mukaan, jos jakelijalla on syytä epäillä, että tuote ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hän ei saisi asettaa tuotetta saataville markkinoilla, ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Tilanteessa, jossa tuotteesta voisi aiheutua vaaraa, jakelijan olisi ilmoitettava asiasta valmistajalle tai maahantuojalle sekä Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Lisäksi pykälässä säädettäisiin jakelijan velvollisuudesta varmistaa, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, jolloin tuote on hänen vastuullaan.

Pykälä perustuisi huvivenedirektiivin 10 artiklan 1-3 kohtiin.

22 §. *Jakelijan velvollisuus varmistua korjaavista toimenpiteistä, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa.* Pykälässä säädettäisiin jakelijan velvollisuudesta varmistaa korjaaviin toimenpiteisiin ryhtyminen tilanteessa, jossa jakelija epäilee, että hänen markkinoilla saataville asettamansa tuote ei vastaa vaatimuksia. Säännös olisi muilta osin vastaava kuin valmistajalle ja maahantuojalle ehdotettu velvoite, mutta jakelijan ei edellytetä itse ryhtyvän saattamaan tuotetta vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai palauttamiseksi. Sen sijaan hänen tulee varmistaa, että näihin toimenpiteisiin ryhtyy jokin muu taho, joka on vastannut tuotteen valmistamista tai tuonut sen maahan.

Pykälän 2 momentti vastaisi valmistajalle ja maahantuojalle säädettyä velvoitetta ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle, jos tuotteesta voi aiheutua vaaraa.

Lisäksi jakelijalle ehdotettaisiin 3 momentissa vastaavaa velvoitetta kuin valmistajalle ja maahantuojalle, jonka mukaan hänen olisi tehtävä yhteistyötä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa tuotteisiin liittyvien riskien poistamiseksi. Virastolle olisi myös annettava pyynnöstä tarvittavat tiedot ja asiakirjat.

Säännös perustuisi huvivenedirektiivin 10 artiklan 4-5 kohtiin.

23 §. *Valmistajan velvollisuuksien soveltaminen maahantuojaan ja jakelijaan.* Pykälässä säädetäisiin tilanteista, joissa maahantuoja ja jakelijaa koskisivat samat velvollisuudet kuin valmistajaa. Tällainen tilanne olisi esimerkiksi silloin, kun tuote saatetaan markkinoille omalla nimellä tai tavaramerkillä. Myös markkinoille jo saatetun tuotteen muuttaminen niin, että se voi vaikuttaa lain vaatimusten täyttymiseen, johtaisi siihen, että muutoksen tehneeseen maahantuojaan tai jakelijaan sovellettaisiin valmistajan velvollisuuksia.

Kyseinen vaatimus perustuisi huvivenedirektiivin 11 artiklaan.

24 §. *Yksityisen maahantuojan velvollisuudet ennen tuotteen käyttöönottoa.* Pykälässä säädetäisiin yksityisen maahantuojan velvollisuuksista, kun hän tuo tuotteen Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelta. Koska tuote on tällaisessa tilanteessa useimmiten myös valmistettu unionin ja talousalueen ulkopuolella, valmistaja ei välttämättä ota vastuuta siitä, että tuote vastaisi unionissa vaadittuja vaatimuksia. Yksityinen maahantuoja voisi tuoda tällaisen tuotteen maahan, mutta hän ottaisi itse vastuun siitä, että tuote on vaatimusten mukainen. Pykälän 1 momentin mukaan yksityisen maahantuojan on ennen tuotteen käyttöönottoa varmistettava, että tuote on suunniteltu ja valmistettu olennaisten vaatimusten mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin tarkemmin, mitä vaatimustenmukaisuuden osoittaminen edellyttää. Säännöksen mukaan yksityinen maahantuoja vastaa siitä, että tuotteen vaatimustenmukaisuus arvioidaan, tuotteesta laaditaan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tuotteeseen kiinnitetään CE-merkintä. Vaatimustenmukaisuuden arviointi teetetäisiin ilmoitetulla laitoksella, jolla on valmistajan ohella tarvittava asiantuntemus arvioida tuotteen vaatimustenmukaisuus. Kun tuotteen vaatimustenmukaisuus on arvioitu, tuotteelle laaditaan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja siihen kiinnitetään CE-merkintä. CE-merkinnän viereen kiinnitetään ilmoitetun laitoksen tunnusnumero, joka on arvioinut tuotteen. Näiden velvollisuuksien suorittamiseen yksityinen maahantuoja voi käyttää apuna ilmoitettua laitosta.

Pykälän 3 momentin mukaan yksityisen maahantuojan on huolehdittava teknisten asiakirjojen laatimisesta, jos niitä ei saada valmistajalta. Teknisten asiakirjojen laatimiseen olisi käytettävä asianmukaista asiantuntemusta, ja nämä asiakirjat hyväksytetään ilmoitetulla laitoksella tuotteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin yhteydessä. Momentissa säädetäisiin yksityiselle maahantuojujalle vastaava velvollisuus kuin valmistajalle, jonka mukaan hänen tulee säilyttää tekniset asiakirjat ja jäljennös EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta kymmenen vuoden ajan Liikenteen turvallisuusviraston saatavilla. Yksityisen maahantuojan olisi annettava Liikenteen turvallisuusvirastolle tämän perustellusta pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot olisi annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka viranomainen hyväksyy. Pykälässä on vaatimus yhteistyöstä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa maahantuotavan tuotteen riskien poistamiseksi.

Pykälä perustuisi huvivenedirektiivin 12 artiklaan.

25 §. *Tiedot tuotteita toimittaneista toiminnanharjoittajista.* Pykälässä säädetäisiin toiminnanharjoittajia ja yksityisiä maahantuoja koskevasta velvoitteesta antaa markkinavalvonnasta vastaavalle viranomaiselle eli Liikenteen turvallisuusvirastolle tämän pyynnöstä tietoja tuotteita toimittaneista tahoista. Tiedot tulisi säilyttää kymmenen vuoden ajan. Yksityisen maahantuojan olisi 2 momentin mukaan esitettävä tiedot toiminnanharjoittajasta, joka on toimittanut hänelle tuotteen. Tietoja olisi säilytettävä kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on hänelle toimitettu.

Säännös vastaisi huvivenedirektiivin 13 artiklaa.

26 §. *Kuluttajille annettavat tiedot.* Säännös vastaisi pääosin sisällöltään vuoden 2005 lain 17 §:ää. Markkinoitaessa annettavat tiedot koskisivat vain kuluttajille tai kuluttajiin rinnastettaville henkilöille annettavia tietoja. Kuluttajiin rinnastettavilla henkilöillä tarkoitetaan oikeushenkilöitä, jotka ovat rinnastettavissa kuluttajaan suhteessa toiminnanharjoittajaan, esimerkiksi pienyritykset ja järjestöt. Velvoite ei koskisi yksityistä maahantuojaa, koska yksityisellä maahantuojalla tarkoitetaan henkilöä, joka tuo tuotteen omaan käyttöönsä, eikä hän näin ollen markkinoi tuotetta muille käyttäjille. Osittain vastaavanlainen vaatimus kuluttajille ja loppukäyttäjille annettavien tietojen ymmärrettävyydestä on huvivenedirektiivin 7 artiklan 7 kohdassa, 9 artiklan 4 kohdassa sekä 10 artiklan 2 kohdassa.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä kuluttajille annettavien tietojen sisällöstä ja muodosta.

4 luku. **Ilmoitetut laitokset**

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi oma luku ilmoitetuista laitoksista. Ilmoitetuista laitoksista säädetään huvivenedirektiivin V luvussa ja ehdotetut 4 luvun säännökset perustuisivat direktiivin säännöksiin. Vuoden 2005 laissa ilmoitetuista laitoksista on säädetty 11–14 §:ssä. Huvivenedirektiivi sisältää kokonaan uusia säännöksiä liittyen ilmoitettujen laitosten velvollisuuksiin.

27 §. *Ilmoitetun laitoksen nimeäminen.* Säännös vastaisi osin vuoden 2005 lain 11 §:n 1 ja 2 momenttia, mutta sisältöä täydennettäisiin huvivenedirektiivin mukaisesti. Liikenteen turvallisuusvirasto nimeäisi hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia ilmoitettuna laitoksena ehdotetun lain 7 §:ssä tarkoitetussa vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Huvivenedirektiivin 33 artiklassa luetellaan tiedot, jotka hakemukseen on liitettävä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Pykälän 2 momentissa lueteltaisiin nimeämispäätöksessä määritettävät tiedot. Momentti vastaisi vuoden 2005 lain 11 §:n 2 momenttia. Ilmoitettu laitos voitaisiin nimetä määräajaksi tai toistaiseksi.

Pykälän 3 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille ilmoitettujen laitosten nimeämisestä ja niihin liittyvistä myöhemmistä merkittävistä muutoksista. Huvivenedirektiivin 34 artiklassa säädetään, että ilmoitus olisi tehtävä käyttäen komission sähköistä ilmoitusvälinettä. Komissio antaa hyväksytylle ilmoitetulle laitokselle tunnusnumeron ja ylläpitää julkista luetteloa ilmoitetuista laitoksista. Ilmoitettu laitos voisi toimia ilmoitettuna laitoksena vain, jos Euroopan komissio ja Euroopan unionin jäsenvaltiot eivät esitä vastalauseita nimeämisilmoitukseen. Momentissa säädetään myös määräajoista, jonka aikana mahdolliset vastalauseet tulee antaa ja jonka jälkeen ilmoitettu laitos voi aloittaa toimintansa.

Lisäksi pykälässä säädetäisiin Liikenteen turvallisuusviraston velvollisuudesta ilmoittaa Euroopan komissiolle ilmoitettuja laitoksia koskevista arviointi- ja valvontamenettelyistä sekä mahdollisista muutoksista näihin tietoihin.

Säännös vastaisi huvivenedirektiivin 26, 29 ja 34 artiklaa.

28 §. *Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytykset.* Pykälässä määriteltäisiin ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytyksistä. Vuoden 2005 laissa ilmoitettujen laitosten nimeämisedellytyksistä säädetään 11 pykälässä. Huvivenedirektiivissä nimeämisen edellytyksistä säädetään 30 artiklassa, josta ehdotetaan otettavaksi pääkohdat tähän pykälään.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan laitoksen olisi oltava Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai sen osa. Huvivenedirektiivin 30 artiklan 2 kohdassa edellytyksenä on, että laitoksen on oltava perustettu kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja sen on oltava oikeushenkilö.

Momentin 2 kohdan mukaan ilmoitetun laitoksen olisi oltava toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton. Riippumattomuus on tarkemmin määritelty direktiivin 30 artiklan 3-4 kohdissa. Laitoksen riippumattomuudella tarkoitettaisiin sitä, että laitoksen on oltava riippumaton arvioimastaan organisaatiosta ja tuotteesta. Laitos, sen ylin johto ja vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävien suorittamisesta vastaava henkilöstö eivät saisi myöskään olla arvioimiensa tuotteiden suunnittelijoita, valmistajia, toimittajia, asentajia, ostajia, omistajia, käyttäjiä tai ylläpitäjiä eivätkä minkään tällaisen osapuolen edustajia. Tämä ei kuitenkaan sulje pois sellaisten arvioitujen tuotteiden käyttöä, jotka ovat vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen toimien kannalta tarpeellisia, tai sellaisten tuotteiden käyttöä henkilökohtaisiin tarkoituksiin. Lisäksi edellytettäisiin, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos, sen ylin johto ja vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävien suorittamisesta vastaava henkilöstö eivät saa olla suoranaisesti mukana näiden tuotteiden suunnittelussa tai valmistuksessa, kaupan pitämisessä, asentamisessa, käytössä tai ylläpidossa eivätkä edustaa näissä toiminnoissa mukana olevia osapuolia. He eivät saisi myöskään osallistua sellaiseen toimintaan, joka voi vaarantaa heidän riippumattomuutensa tai joka liittyy vaatimuksenmukaisuuden arviointitoimiin, joita varten heidät on ilmoitettu. Tämä koskee erityisesti konsultointipalveluja. Direktiivissä edellytetään myös, että laitosten tytäryhtiöiden tai alihankkijoiden toimet eivät saa vaikuttaa niiden suorittamien vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien luottamuksellisuuteen, objektiivisuuteen tai puolueettomuuteen.

Momentin 3 kohdan mukaan edellytyksenä olisi, että laitos kykenee suorittamaan vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät tehtävät. Laitoksen olisi kyettävä suorittamaan arviointitehtävät, jotka sille osoitettaisiin ja joita varten se on ilmoitettu riippumatta siitä, suorittaako laitos tehtävät itse vai suorittaako ulkopuolinen ne laitoksen vastuulla.

Momentin 4 kohdan mukaan laitoksella tulisi olla käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jonka toiminnan riippumattomuus on tarkastustehtävien osalta varmistettu. Ammattitaidon osalta henkilökunnalla tulisi olla riittävä tekninen tietämys ja soveltuva koulutus, jotta he voivat tehdä vaatimustenmukaisuuden arviointeja. Henkilökunnan tulisi myös olla vapaa sellaisesta painostuksesta, joka voisi vaikuttaa heidän suorittamien arviointien tuloksiin.

Momentin 5 kohdan mukaan laitoksen johdon ja arviointihenkilöstön olisi oltava puolueettomia. Tällä tarkoitettaisiin sitä, että laitoksen ylimmän johdon ja arviointihenkilöstön palkka ei saa olla riippuvainen suoritettujen arviointien määrästä ja arviointien tuloksista.

Momentin 6 kohdan mukaan laitoksella tulisi olla käytettävissään toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät.

Momentin 7 kohdan mukaan ilmoitetulla laitoksella tulisi olla kirjallinen kuvaus menettelyistä, joiden mukaisesti vaatimustenmukaisuuden arvioinnit suoritetaan. Kuvauksilla olisi voitava osoittaa menettelyjen avoimuus ja toistettavuus. Direktiivissä edellytetään myös sitä, että yrityksen toimintatavat ja menettelyt, jotka liittyvät ilmoitetun laitoksen toimintaan, olisi voitava erottaa laitoksen muusta toiminnasta.

Momentin 8 kohdan mukaan edellytyksenä on, että laitoksella olisi toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus.

Pykälän 2 momentin mukaan laitoksen, joka osoittaa täyttävänsä sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien vaatimukset, katsottaisiin täyttävän 1 momentissa mainitut vähimmäisvaatimukset siltä osin kuin standardit kattavat nämä vaatimukset.

Pykälän 3 momentin mukaan ilmoitettu laitos voisi osoittaa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (FINAS-akkreditointipalvelu) tekemällä arvioinnilla täyttävänsä 1 momentissa säädetyt edellytykset. Säännös vastaisi pääosin sisällöltään vuoden 2005 lain 11 §:n 4 momenttia, mutta siinä viitattaisiin ulkopuolisen arvioinnin sijaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikköön. Ulkopuolinen akkreditointi ei olisi pakollinen edellytys, mutta se nopeuttaa laitoksen toiminnan aloittamista, koska tällöin 27 §:ssä säädetty muiden jäsenvaltioiden vastalauseiden esittämisäika olisi lyhyempi.

Säännös perustuisi huvinedirektiivin 30 artiklaan.

29 §. Ilmoitetun laitoksen henkilöstöä koskevat vaatimukset. Pykälässä määriteltäisiin ilmoitetun laitoksen henkilöstöä koskevat vaatimukset. Henkilöstöä koskevista vaatimuksista säädetään huvinedirektiivin 30 artiklan 7 kohdassa. Pykälän mukaan henkilöstöllä olisi oltava vankka tekninen ja ammatillinen koulutus vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, riittävät tiedot suoritettavia arviointeja koskevista vaatimuksista ja sovellettavista standardeista, asianmukaiset tiedot ja käsitys olennaisista vaatimuksista, sovellettavista yhdenmukaistetuista standardeista, asianomaisesta unionin yhdenmukaistamislainsäädännöstä ja asianomaisesta kansallisesta lainsäädännöstä ja kyky laatia todistuksia, asiakirjoja ja selostuksia, joilla osoitetaan, että arvioinnit on suoritettu.

30 §. Ilmoitetun laitoksen tehtävät. Vuoden 2005 laissa ilmoitetun laitoksen tehtävistä säädetään 12 §:ssä, jossa viitataan huvinedirektiivin liitteisiin. Ehdotetussa säännöksessä direktiiviin ei enää viitattaisi. Pykälään otettaisiin huvinedirektiivin 38 artiklan mukaiset säännökset laitosten toimintaan liittyvistä velvoitteista sekä tilanteista, joissa tuote ei vastaisi vaatimustenmukaisuutta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ilmoitetun laitoksen tehtävänä olisi suorittaa tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät tehtävät. Käytännössä arviointi suoritettaisiin niiden menettelyjen mukaisesti, jotka määritellään Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä. Arviointimenettelyt liittyvät akkreditointi- ja markkina- ja valvontapäätöksessä määritettyihin moduuleihin. Ilmoitettu laitos antaisi arvioinnin jälkeen asiaankuuluvat vaatimustenmukaisuustodistukset ja EU-tyyppitarkastustodistukset. Tarvittavat todistukset on määritetty sovellettavissa moduuleissa.

Pykälän 2 momentin mukaan vaatimustenmukaisuuden arvioinnit olisi suoritettava huolellisesti ja niin, että ne ovat oikeasuhteisia ja niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa toiminnanharjoittajalle tai yksityiselle maahantuojalle. Oikeasuhteisuudella tarkoitettaisiin, että laitoksen tulisi ottaa arvioineissa huomioon esimerkiksi yrityksen koko, toimiala ja rakenne, tuotteissa käytetyt teknologian monimutkaisuus sekä tuotannon luonne massa- tai sarjatuotantona.

Pykälän 3 momentin mukaan ilmoitetun laitoksen tulisi vaatia valmistajaa tai yksityistä maahantuojaa toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet, jos tuote ei laitoksen arvion mukaan ole vaatimusten mukainen. Tällaisessa tilanteessa laitos ei saisi antaa myöskään todistusta vaatimustenmukaisuudesta. Lisäksi ilmoitetun laitoksen tulisi 4 momentin mukaan vaatia valmis-

tajaa toteuttamaan korjaavat toimenpiteet, jos todistuksen antamisen jälkeisessä toiminnassa havaitaan, että tuote ei ole enää vaatimusten mukainen. Laitos voisi tällaisessa tilanteessa myös peruuttaa antamansa todistuksen. Jos korjaavia toimenpiteitä ei toteutettaisi tai niillä ei olisi vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen tulisi tarpeen mukaan rajoittaa todistuksia tai peruuttaa ne toistaiseksi tai kokonaan.

Ilmoitetun laitoksen tehtävistä rakentamisen jälkeisessä arvioinnissa määrättäisiin tarkemmin Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä. Kyse olisi ehdotetun 24 §:n mukaisista tilanteista, joissa muu kuin valmistaja ottaa vastuun siitä, että tuote on vaatimustenmukainen.

31 §. *Ilmoitetun laitoksen tytäryhtiö ja alihankkija.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen oikeudesta käyttää vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa alihankkijoita. Säännös vastaisi pääosin vuoden 2005 lain 12 §:n 3 momenttia, mutta sisältöä täydennettäisiin huvivenedirektiivin 32 artiklan mukaisesti.

Pykälän mukaan ilmoitettu laitos voisi teettää alihankkijalla tai tytäryhtiöllä osatoimenpiteitä 30 pykälässä tarkoitettujen tehtäviensä suorittamisessa, jos alihankkija tai tytäryhtiö täyttää ehdotetun lain 28 §:n mukaiset ilmoitetun laitoksen nimeämistä koskevat vähimmäisvaatimukset ja jos alihankkija tai tytäryhtiö suorittaa tehtävät säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Säännökseen sisällytettäisiin huvivenedirektiivin 32 artiklan 3 kohdan mukainen ehto, jonka mukaan toimenpiteiden teettämisestä alihankkijalla tai tytäryhtiöllä olisi sovittava asiakkaan kanssa. Ilmoitettu laitos vastaisi toimenpiteistä, jotka se teettäisi alihankkijalla tai tytäryhtiöllä. Ilmoitettu laitos voisi esimerkiksi teettää alihankintana testejä samalla, kun se arvioi itse kyseisten testien tulokset ja sen, täytyvätkö vaatimukset. Ilmoitettu laitos ei kuitenkaan voisi teettää kaikkia toimiaan alihankintana, eikä siirtää alihankkijalle kokonaisarviointiaan.

Pykälässä säädettäisiin lisäksi ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta pitää Liikenteen turvallisuusviraston saatavilla asiakirjoja, jotka koskevat alihankkijan tai tytäryhtiön pätevyyttä ja arviointitehtäviä, joita se on niillä teettänyt.

32 §. *Ilmoitetun laitoksen velvollisuus osallistua standardointitoimiin ja koordinaatioryhmän toimintaan.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta osallistua asiankuuluviin standardointitoimiin ja Euroopan unionissa perustetun ilmoitettujen laitosten koordinaatioryhmän toimintaan tai varmistettava, että sen henkilöstö saa niistä tiedon. Lisäksi pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta soveltaa koordinaatioryhmän tekemiä hallinnollisia päätöksiä ja asiakirjoja yleisenä ohjeena. Pykälä vastaisi huvivenedirektiivin 30 artiklan 11 kohtaa. Koordinointiryhmällä tarkoitettaisiin huvivenedirektiivin 42 artiklan perusteella perustettua ryhmä. Kyseisen artiklan mukaan komissio varmistaa, että huvivenedirektiivin nojalla perustetut ilmoitetut laitokset toimivat yhteistyössä.

33 §. *Ilmoitetun laitoksen velvollisuus antaa tietoja.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta antaa tietoja Liikenteen turvallisuusvirastolle ja muille huvivenedirektiivin nojalla nimetyille ilmoitetuille laitoksille. Pykälä vastaisi huvivenedirektiivin 40 artiklaa. Lisäksi pykälässä säädettäisiin ilmoitettujen laitosten tietojen luovuttamisesta. Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan ilmoitetun laitoksen tulisi antaa ehdotetun lain mukaisen valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja Liikenteen turvallisuusvirastolle. Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa ilmoitettujen laitosten välinen yhteistoiminta ja Liikenteen turvallisuusviraston valvonta. Nämä tiedot voisivat sisältää muun muassa huviveneiden ja muiden tuotteiden teknisiä asiakirjoja, eri toimijoiden yhteystietoja tai muita markkinavalvontatapausten selvittämisen kannalta olennaisia tietoja.

Ilmoitetut laitokset olisivat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä velvollisia antamaan laitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille ehdotetussa laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille sekä Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen toisen jäsenvaltion nimeämille ilmoitetuille laitoksille.

Ilmoitettujen laitosten velvollisuudesta antaa tietoja säädetään huvivenedirektiivin 30 artiklan 10 kohdassa.

34 §. Hyvän hallinnon vaatimukset ja virkavastuu. Säännös vastaisi vuoden 2005 lain 13 §:ää. Ilmoitetun laitoksen tehtävien katsotaan olevan perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä. Hyvän hallinnon turvaamiseksi pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ilmoitetun laitoksen on ehdotetussa laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa, saamen kielilaissa (1086/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Koska myös yksityisoikeudelliset ilmoitetut laitokset ja näiden alihankkijat hoitavat tehtäviä suorittaessaan julkisia hallintotehtäviä, pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ilmoitetun laitoksen tai tämän alihankkijan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta hänen suorittaessaan ehdotetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä.

35 §. Ilmoitetun laitoksen valvonta ja nimeämisen peruuttaminen. Säännös vastaisi pääosin sisällöltään vuoden 2005 lain 14 §:ää. Pykälän 1 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto valvoisi ilmoitettujen laitosten toimintaa. Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvontatehtävänsä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot laitoksen hallinnosta, taloudesta, henkilökunnan teknisestä pätevyydestä, laitoksen tekemistä arvioinneista sekä ehdotetun lain mukaisista arviointimenettelyistä ja laitoksen antamista vaatimustenmukaisuustodistuksista ja EU-tyyppitarkastustodistuksista.

Pykälän 2 momentin mukaan ilmoitetun laitoksen olisi ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle sellaisista toimintansa muutoksista, joilla voi olla vaikutusta sen toimintaedellytyksiin.

Pykälän 3 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi asettaa rajoituksia laitoksen toimintaan tai peruuttaa nimeämisen kokonaan tai määräajaksi, jos ilmoitettu laitos ei enää täytä 28 §:ssä säädettyjä vaatimuksia taikka jos laitos toimii ehdotetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti.

Pykälän 4 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusviraston olisi ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruutuksesta.

Säännös perustuisi huvivenedirektiivin 36 artiklaan.

5 luku. **Markkinavalvonta**

Lakiehdotuksen 5 luvussa olisi säännökset huviveneisiin kohdistettavasta markkinavalvonnasta. Vuoden 2005 huvivene-laissa markkinavalvontasäännökset olivat lain 3 luvussa. Markkinavalvontasäännösten pohjana on ollut vuonna 2004 voimassa ollut kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004) vastaavat säännökset. Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta on korvattu kuluttajaturvallisuudesta annetulla lailla (920/2011), joka tuli voimaan 1. tammikuuta 2012.

Markkinavalvonta kuuluu nykyisin Liikenteen turvallisuusvirastolle ja tarkoituksena on, että valvontavastuu säilyisi entisellään. Ehdotetun lain 5 lukuun tulisivat säännökset Liikenteen turvallisuusviraston suorittamasta markkinavalvonnasta, viraston toimivaltuuksista, käytössä olevista valvontakeinoista ja valvonnan maksuista. Voimassa oleviin markkinavalvontasäännöksiin tehtäisiin täsmennyksiä huvivenedirektiivin mukaisesti.

Huvivenedirektiiviin tehdyn NLF-mukautuksen yhtenä tarkoituksena on ollut yhtenäistää direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaa Euroopan unionissa. Direktiiviin on otettu oma lukunsa markkinavalvontasäännöksistä. Huvivenedirektiivin 43 artiklan mukaan huvivenedirektiivin soveltamisalaan kuuluviin tuotteisiin sovelletaan akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen 15 artiklan 3 kohtaa ja 16-29 artiklaa. Mainittu asetus edellyttää, että jäsenvaltiot järjestävät ja toteuttavat markkinavalvonnan asetuksen mukaisesti. Akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen 15 artiklan 3 kohdan mukaan kyseinen asetus ei kuitenkaan estä markkinavalvontaviranomaista ryhtymästä täsmällisempiin toimenpiteisiin, joista säädetään yleisestä tuoteturvallisuudesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/95/EY. Akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen noudattamisen ohella huvivenedirektiiviin on otettu menettelysäännöksiä kansallisella tasolla riskin aiheuttavien tuotteiden osalta. Direktiivissä on tietyiltä osin eroteltu toimenpiteet, joita voidaan kohdistaa toiminnanharjoittajille ja yksityisille maahantuojille, jos tuote ei vastaa vaatimuksia. Direktiivissä säädetään myös markkinavalvontaviranomaiselle velvoitteita ilmoittaa tietyistä toimenpiteistä Euroopan komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

Ehdotettuun lakiin otettaisiin viittaus akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetukseen, jota tulisi markkinavalvonnassa soveltaa. Huvivenedirektiivin mukaisesti laissa selkeytettäisiin, mitä valvontatoimenpiteitä viranomaisen voi eri tahoille määrätä. Lain tasolla myös määritettäisiin, mistä valvontatoimenpiteistä tulisi ilmoittaa komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

36 §. Markkinavalvontaviranomaiset. Pykälän 1 momentti vastaisi vuoden 2005 lain 15 pykälää. Pykälän mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto valvoisi, että tuotteet ovat ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia silloin, kun ne ensimmäisen kerran saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön. Liikenteen turvallisuusviraston suorittama valvonta kohdistuisi nykyiseen tapaan tuotteisiin vain silloin, kun ne saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön ensimmäistä kertaa Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoilla. Liikenteen turvallisuusvirasto ei ehdotetun lain nojalla sen sijaan valvoisi esimerkiksi käytettyjen huviveneiden Suomessa tapahtuvaa jälleenmyyntiä. On kuitenkin huomattava, että markkinavalvonnan lisäksi Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo kaikkia vesikulkuneuvoja vesiliikennelain nojalla ja että esimerkiksi vesikulkuneuvojen rakenteelle asetetut vaatimukset johtuvat tällöin vesiliikennelaista ja sen nojalla annetuista säännöksistä.

Käytännössä Liikenteen turvallisuusvirasto suorittaa markkinavalvontaa pistokoeluontoisesti lähinnä venemessujen yhteydessä sekä tekemällä tarkastuskäyntejä valmistajien ja jälleenmyyjien luona. Lisäksi tarkastuksia suoritetaan ilmiantojen perusteella sekä muiden Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenmaiden pyynnöstä.

Markkinavalvonnan piiriin kuuluisivat lain soveltamisalaa koskevassa pykälässä luetellut tuotteet asianomaisin poikkeuksin. Siten esimerkiksi kanootit ja kajakit eivät kuulu Liikenteen turvallisuusviraston suorittaman markkinavalvonnan piiriin.

Pykälän 2 momentin mukaan lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan sovelletaan sekä akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetusta että ehdotetun 5 luvun säännöksiä. Momentti on lähinnä informatiivinen, mutta viittaus akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetukseen liittyy huvivenedirektiivin 43 artiklassa säädettyyn vaatimukseen, jonka mukaan

huvivenedirektiivin soveltamisalaan kuuluviin tuotteisiin sovelletaan akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen 15 artiklan 3 kohtaa ja artikloja 16–29. Kyseisen asetuksen 15 artiklan 3 kohdan mukaan asetus sallii sen, että markkinavalvontaviranomaiset voivat ryhtyä akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetusta täsmällisempiin toimenpiteisiin, joista säädetään yleisestä tuoteturvallisuudesta annetussa direktiivissä 2001/95/EY. Artikloissa 16–26 säädetään muun muassa markkinavalvonnan yleisistä vaatimuksista (artikla 16), tiedonantovelvollisuudesta komissiolle (artikla 17), markkinavalvontatoimenpiteistä (artikla 19), vakavan riskin aiheuttavista tuotteista (artikla 20), rajoittavista toimenpiteistä (artikla 21) sekä tietojen vaihdosta ja yhteistyöstä (artiklat 22–26). Artikloissa 27–29 on säännökset tarkastuksista, joita tulee tehdä yhteisön markkinoille tuleville tuotteille, erityisesti ulkorajavalvonnan yhteydessä. Suomessa tuotteiden ulkorajavalvonnasta vastaa Tulli. Tullin velvollisuudesta valvoa huvivene lain soveltamisalaan kuuluvia tuotteita säädettäisiin ehdotetun lain 6 luvun 53 §:ssä.

37 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälän mukaan Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi oikeus saada suorittamaansa valvontaa varten tiettyjä tarpeellisia tietoja toiminnanharjoittajilta, yksityisiltä maahantuojilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat. Viimeksi mainittuja voivat olla esimerkiksi valvonnassa apuna käytettävät ulkopuoliset asiantuntijat tai ilmoitetut laitokset, joilta voisi valvonnan yhteydessä olla tarpeen saada valvontaa varten tarpeellisia tietoja.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että tiedonsaantioikeus voisi tietyin perustein koskea myös salassa pidettäviä tietoja. Tällöin edellytyksenä olisi, että tietojen saaminen on välttämätöntä valvonnan kannalta. Tiedonsaantitarve voisi koskea esimerkiksi kirjanpitoa, josta käy ilmi yksittäisen toiminnanharjoittajan myymät vesikulkuneuvot, tai sellaisia asiakirjoja, joita valvontaviranomainen tarvitsee omistussuhteiden selvittämiseksi. Terveystietojen saaminen voisi tulla kysymykseen esimerkiksi tilanteessa, jossa huvivene on ollut onnettomuudessa, ja on tarpeen selvittää, onko onnettomuus johtunut veneen ominaisuuksista vai kuljettajan terveydentilasta.

38 §. Tarkastusoikeus. Säännöksellä annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle valvonnan toteuttamiseksi oikeus päästä valvonnan kannalta keskeisiin paikkoihin ja tehdä siellä tarkastuksia. Valvontaa ei kuitenkaan saisi ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksessa olisi noudatettava hallintolain 39 §:n säännöksiä.

39 §. Oikeus ottaa tuotteita tutkittavaksi ja testattavaksi. Pykälässä säädettäisiin Liikenteen turvallisuusviraston oikeudesta ottaa tuotteita tutkittavakseen ja testattavakseen, jos se on ehdotetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten valvonnan kannalta tarpeellista. Myös huvivenedirektiivin 44 artiklassa säädetään valvontaviranomaisen velvollisuudesta arvioida tuote, jos sillä on syy uskoa, että tuote aiheuttaa riskin. Pykälää sovellettaisiin sekä silloin, kun tuote otetaan tutkittavaksi ja testattavaksi ensimmäistä kertaa, että silloin, kun selvitetään, onko jokin Liikenteen turvallisuusviraston määräämä toimenpide toteutettu.

Pykälän 2 momentin mukaan tuote, joka on vahingoittunut, olisi korjattava tai, jos se ei ole mahdollista, korvattava vaadittaessa käyvän hinnan mukaan, jos se on ehdotetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukainen. Tuotteen käyvällä hinnalla tarkoitettaisiin hintaa, jonka käteisasiakas maksaisi tuotteesta. Käypä hinta vaihtelisi sen mukaan, hankitaanko tuote esimerkiksi valmistajalta, tukkumyyjältä vai vähittäismyyjältä. Esimerkiksi testattavat varusteet Liikenteen turvallisuusvirasto yleensä ostaa, mutta huviveneiden kalliin hinnan vuoksi on tarpeen, että Liikenteen turvallisuusvirasto voi ottaa niitä tutkittavaksi ja testattavaksi ostamatta niitä. Lähtökohtaisesti vaatimustenmukaisuuden selvittäminen ei kuitenkaan edellytä sellaisia toimenpiteitä, jotka johtaisivat siihen, että tuote vahingoittuisi tai olisi palautuskelvoton.

Pykälän 3 momentin mukaan jos tuote ei täytä sille asetettuja vaatimuksia, olisi tuotteen hankinnasta, tutkimuksesta ja testauksesta Liikenteen turvallisuusvirastolle aiheutuneet välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset korvattava. Tällaisia kustannuksia voivat olla esimerkiksi ulkopuolisella teetetyn tutkimuksen kustannukset. Kustannusten tulisi olla tuotteen tutkimisen kannalta välttämättömiä ja tarpeellisia. Lähtökohtaisesti korvattavaksi tulisivat sellaiset kustannukset, jotka liittyvät tuotteessa havaittuun vaatimustenvastaisuuteen. Kustannuksiin ei voitaisi sisällyttää sellaisia kustannuksia, jotka kuuluvat luonnollisena osana Liikenteen turvallisuusviraston tai sen toimeksiannosta tehtävää suorittavan jonkin muun tutkimuslaitoksen toimintakustannuksiin. Koska kustannukset voivat joissain tapauksissa nousta melko korkeiksi, säädettäisiin lisäksi, että korvattavien kustannusten tulee kuitenkin olla kohtuullisessa suhteessa valvonnassa suoritettuihin toimenpiteisiin sekä rikkomuksen laatuun. Säännöksellä voitaisiin kohdistaa Liikenteen turvallisuusvirastolle aiheutuneet kustannukset niiden aiheuttajaan.

Tuotteiden tutkittavaksi ja testattavaksi ottamista ei voida ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksia suorittaessa olisi noudatettava hallintolain 39 §:n säännöksiä.

40 §. *Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen.* Pykälässä säädettäisiin oikeudesta käyttää apuna ulkopuolista asiantuntijaa 39 §:n mukaisissa tutkimuksissa ja testauksessa sekä riskinarvioinnissa. Ulkopuolisen asiantuntijan käyttö on käytännössä usein tarpeen selvitetessä tuotteen vaatimustenmukaisuutta.

Pykälässä säädettäisiin vaatimuksista, jotka ulkopuolisen asiantuntijan tulisi täyttää. Pykälä vastaa pääosin sisällöltään vuoden 2005 huvivenelain 21 §:ää. Pykälän 1 momentin mukaan ehdotetun lain mukaista viranomaisvalvontaa varten tutkimuksia, testauksia ja riskinarviointia tekevällä asiantuntijalla tulisi olla näiden tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys. Asiantuntijan olisi tarvittaessa osoitettava pätevyytensä ja käyttämiensä menetelmien luotettavuus. Säännös vastaisi muilta osin kuluttajaturvallisuuslain 30 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, mutta ehdotuksen mukaan luotettavuus olisi osoitettava vain tarvittaessa, jos ilmenisi tarvetta varmistaa asiantuntijan pätevyys.

Pykälän 2 momentin mukaan asiantuntijaan sovellettaisiin hallintolain yleislakeja ja rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Tässä yhteydessä ainoastaan viitataan tämän lain 34 §:ään, jossa on säädetty ilmoitettuja laitoksia koskevista hyvän hallinnon vaatimuksista, rikosoikeudellisesta virkavastuusta ja virkavastuusta.

41 §. *Toimenpidemääräys puutteellisuuden korjaamiseksi.* Pykälässä säädettäisiin toimenpiteistä, jotka toiminnanharjoittajan ja yksityisen maahantuojan on toteutettava puutteellisuuden korjaamiseksi. Säännös vastaa huvivenedirektiivin 44 artiklaa.

Pykälän 1 momentin mukaan jos Liikenteen turvallisuusvirasto valvontaa suorittaessaan toteaa, että tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole ehdotetussa laissa tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia, virasto voisi määrätä toiminnanharjoittajan ryhtymään toimenpiteisiin tuotetta koskevien asiakirjojen tai siitä annettavien tietojen saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi. Mikäli tuotteessa havaitaan vain lievä puute, olisi määräys puutteen korjaamiseksi käytännössä ensimmäinen keino ennen muihin toimenpiteisiin ryhtymistä. Esimerkiksi asiakirjapuutteellisuuksien osalta ei useinkaan ole tarpeen ryhtyä muihin toimenpiteisiin, vaan puutteet käytännössä korjataan Liikenteen turvallisuusviraston kehoituksesta. Toiminnanharjoittajalle asetettaisiin velvoite toteuttaa tarvittavat toimenpiteet kaikille tuotteille, jotka hän tai hänen yrityksensä on asettanut saataville markkinoille muissa Euroopan unio-

nin jäsenvaltioissa tai Euroopan talousalueella. Velvoite liittyy huvivenedirektiivin 44 artiklan 3 kohtaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin toimenpiteistä, jotka liittyvät puutteisiin yksityisen maahantuojan omaan käyttöön maahantuomassa vesikulkuneuvossa. Säännöksen mukaan Liikenteen turvallisuusviraston olisi havaitessaan yksityisen maahantuomassa tuotteessa puutteita ilmoitettava tälle toimenpiteistä, jotka henkilön on toteuttava tuotteen saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi. Liikenteen turvallisuusvirasto voi myös määrätä, että vaatimustenvastainen tuote on saatettava vaatimustenmukaiseksi ennen kuin tuote otetaan käyttöön.

Pykälän 3 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusviraston määräämien toimenpiteiden ja määräaikojen tulee olla oikeassa suhteessa tuotteen aiheuttamaan vaaraan. Säännöksellä pannaan täytäntöön huvivenedirektiivin 44 artiklan 1 kohdan määräykset, joissa säädetään markkinavalvontaviranomaisten toimenpiteiden ja määräaikojen kohtuullisuudesta suhteessa niistä aiheutuviin vaaroihin. Lisäksi momenttiin sisällytettäisiin valvontaviranomaisen velvollisuus ilmoittaa havaituista vakavista puutteista asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle. Asianomaisella ilmoitetulla laitoksella tarkoitettaisiin sitä ilmoitettua laitosta, joka on ollut mukana tuotteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Säännös liittyy huvivenedirektiivin 44 artiklan 1 kohdan neljänteen alakohtaan. Direktiivin 44 artiklassa säädetään menettelystä sellaisten tuotteiden osalta, jotka voivat aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle, turvallisuudelle, omaisuudelle tai ympäristölle. Ilmoitetulle laitokselle tulisi siten ilmoittaa sellaisista vakavista puutteista, joiden arvioidaan aiheuttavan vaaraa. Esimerkiksi asiakirjoihin liittyvä muodollinen puute olisi lähtökohtaisesti sellainen, josta ei tarvitsisi ilmoittaa ilmoitetulle laitokselle.

42 §. *Toimenpidemääräykset vaaran torjumiseksi tai vähentämiseksi.* Säännös vastaisi pääasialliselta sisällöltään vuoden 2005 huvivenelain 23 pykälää. Pykälän 3 momentissa rajoitettaisiin aiempaan lakiin verrattuna Liikenteen turvallisuusviraston oikeutta määrätä toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan toiminnan keskeyttämisestä tai kieltämisestä. Tarkoituksena olisi, että näitä keinoja käytettäisiin vasta, jos momentin 1 ja 2 toimenpidemääräyksillä ei voida ehkäistä tuotteeseen liittyvää vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi keskeyttää tai kieltää toiminnan ainoastaan olennaisten vaatimusten vastaisuuksissa. Olennaiset vaatimukset on kuvattu huvivenedirektiivin liitteessä I.

43 §. *Valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen kieltö.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että jos tuote on ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle vaarallinen eikä vaaraa voida muilla tavoin estää, Liikenteen turvallisuusvirasto voisi kieltää toiminnanharjoittajalta tuotteen valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen tai käyttöön ottamisen. Virasto voisi samalla määrätä, että toiminnanharjoittajan on tehokkaasti ja välittömästi poistettava vaaralliset tai säännösten vastaiset tuotteet markkinoilta. Säännöstä sovellettaessa on otettava huomioon vaatimus kulloisessakin tilanteessa käytettävän toimenpiteen oikeasuhtaisuudesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että toiminnanharjoittajan olisi annettava Liikenteen turvallisuusvirastolle tämän määräämässä ajassa selvitys siitä, millä tavoin hän on toimeenpannut 1 momentissa tarkoitettuun kieltoon liitetyn määräyksen, jonka mukaan tuotteet on poistettava markkinoilta. Toiminnanharjoittajalle asetettaisiin velvoite varmistaa, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan kaikille tuotteille, jotka hän on asettanut saataville markkinoille Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen jäsenvaltioissa. Säännös perustuisi huvivenedirektiivin 44 artiklan 3 kohtaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin yksityistä maahantuojaa koskevasta kiellosta. Säännöksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi kieltää yksityiseltä maahantuojalta tuotteen käytön tai käyttöönoton, jos tämä ei toteuta 41 §:n 2 momentin nojalla määrättyjä toimenpiteitä.

44 §. Väliaikainen kieltö. Pykälän 1 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi määrätä ehdotetussa 43 §:ssä tarkoitetun kiellon väliaikaisena, jos olisi ilmeistä, että tuote on ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle vaarallinen taikka tuote eikä vaaraa voida muulla tavoin estää. Pykälässä säädettäisiin direktiivin 44 artiklan 4 kohdan mukaisesti, että kiellon voisi määrätä väliaikaisena, jos toiminnanharjoittaja tai yksityinen maahantuoja ei toteuttaisi 41 §:n nojalla määrättyjä toimenpiteitä määräajassa.

Kynnys väliaikaisen kiellon määräämiselle olisi lopullisen kiellon määräämistä alhaisempi. Väliaikaisen kiellon tarve liittyy usein muiden valvontatoimenpiteiden käyttöön, kun tuote on sillä tavoin puutteellinen, että pienehkö korjaava toimenpide on riittävä, mutta samalla halutaan varmistaa, ettei tuotetta aseteta saataville markkinoilla, saateta markkinoille tai oteta käyttöön ennen toimenpiteen suorittamista. Käytännössä Liikenteen turvallisuusvirasto voisi ehdotetun pykälän nojalla antaa väliaikaisen kiellon myös silloin, kun se ottaa tuotteen tarkastettavakseen ja testattavakseen, jos tuotteen vaarallisuutta tai säännöstenvastaisuutta tällöin pidetään ilmeisenä.

Pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin suojamenettely, josta säädetään huvivenedirektiivin 44 ja 45 artiklassa. Artiklan 44 kohdan 4 mukaan markkinavalvontaviranomaisten tulee ilmoittaa komissiolle ja muille Euroopan unionin jäsenvaltioille väliaikaisesta toimenpiteestä, jolla kielletään tuotteen asettaminen saataville markkinoilla, rajoitetaan sitä, poistetaan tuote markkinoilta tai järjestetään tuotetta koskeva palautusmenettely. Kyseisen artiklan 5 kohdassa säädetään yksityiskohtaisemmin ilmoituksen sisällöstä. Markkinavalvontaviranomaisten on ilmoitettava muun muassa se, mistä vaatimustenvastaisuus johtuu. Komissiolla ja muilla jäsenvaltioilla olisi kolme kuukautta aikaa reagoida ilmoitukseen väliaikaisesta toimenpiteestä. Jos kukaan ei vastusta toimenpidettä kyseisen ajanjakson aikana, toimenpide katsotaan oikeutetuksi. Direktiivin 45 artiklan mukaisesti jos asiassa esitetään vastalauseita, komissio aloittaa neuvottelut jäsenvaltioiden ja asianomaisen toimijan tai yksityisen maahantuojan kanssa, arvioi kansallisen toimenpiteen ja antaa arvioinnin lopuksi täytäntöönpanosäädöksen, jossa määritellään, onko toimenpide oikeutettu vai ei.

Pykälän 3 momentti vastaisi osittain vuoden 2005 lain 25 §:n 2 momenttia ja kuluttajaturvallisuuslain vastaavaa 35 §:ää. Liikenteen turvallisuusvirasto peruuttaisi väliaikaisen kiellon, kun asia lopullisesti ratkaistaan mainitun pykälän nojalla tai jos virasto saa riittävän vakuuden siitä, että väliaikaisen kiellon perusteena ollut asia on saatu korjattua tai ratkaistua. Liikenteen turvallisuusviraston olisi ensi tilassa ratkaistava kysymys ehdotetun lain 44 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisesta sekä omalta osaltaan huolehdittava, että tarvittavat selvitykset tehdään viivytyksettä.

45 §. Määräys tuotteen hävittämiseksi. Pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2005 lain 26 §:ää, mutta viittaukset valmistajaan, valtuutettuun edustajaan ja markkinoille saattamisesta vastaavaan henkilöön korvattaisiin viittauksella toiminnanharjoittajaan. Pykälän säännös ei koskisi yksityistä maahantuojaa. Pykälä vastaisi kuluttajaturvallisuuslain 40 §:ää.

46 §. Määräys tuotteen korjaamiseksi, vaihtamiseksi tai kaupan purkamiseksi. Pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2005 lain 27 §:ää, mutta viittaukset valmistajaan, valtuutettuun edustajaan ja markkinoille saattamisesta vastaavaan henkilöön korvattaisiin viittauksella toiminnanharjoittajaan. Pykälän säännös ei koskisi yksityistä maahantuojaa. Pykälä vastaisi kuluttajaturvallisuuslain 41 §:ää.

47 §. Määräys tiedottamiseen. Pykälässä säädettäisiin Liikenteenturvallisuusviraston oikeudesta määrätä toiminnanharjoittaja tiedottamaan 43–44 §:ssä mainitusta kiellosta. Tämä säännös vastaisi osittain vuoden 2005 lain 28 §:ää, mutta sisältöä täydennettäisiin vastaamaan kuluttajaturvallisuuslain vastaavaa 44 §:ää. Pykälän säännös ei koskisi yksityistä maahantuojaa. Uutta ehdotetussa säännöksessä olisi se, että toiminnanharjoittaja voidaan määrätä tiedottamaan myös kuluttajien oikeuksista toiminnanharjoittajalle määrätyn kiellon, määräyksen ja tuotteen liittyvän vaaran lisäksi.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi toiminnanharjoittajan kustannuksella tiedottaa 1 momentissa tarkoitetuista asioista, jos toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut tiedottamismääräystä tai jos tiedottamiseen on asian kiireellisyyden vuoksi painavia syitä. Virasto voisi tiedottaa asiasta, jos se on esimerkiksi kuluttajien turvallisuuden kannalta tarpeen eikä voida jäädä odottamaan, noudattaako toiminnanharjoittaja määräystä. Viranomaisen voisi tiedottaa asiasta myös sellaisessa tapauksessa, että toiminnanharjoittajan tiedottaminen on puutteellista. Lähtökohtana tiedottamismääräyksessä olisi kuitenkin se, että toiminnanharjoittaja itse tiedottaa asiasta.

48 §. Ilmoitukset Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille. Pykälän mukaan Liikenteen turvallisuusviraston olisi ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille suorittamansa valvonnan tuloksista määräämistään toimenpiteistä. Näin olisi meneteltävä, jos virasto katsoo, että tuotteen vaatimustenvastaisuus ei rajoitu vain Suomen alueelle. Säännöksellä täytäntöönpantaisiin huvivedirektiivin 44 artiklan 2 kohta.

Menettelyä sovellettaisiin esimerkiksi silloin, kun kyse on CE-merkinnällä varustetuista vaarallisista tuotteista, joita saatetaan markkinoille yhteisön laajuisesti. Sen sijaan pienemmistä, esimerkiksi asiakirjoissa havaituista puutteellisuuksista ei yleensä ole tarpeen ilmoittaa muille, vaan kansalliset markkinavalvontatoimenpiteet riittävät. Myös silloin, kun on kyse yksittäisestä jäsenvaltion alueella olevasta vaarallisesta tuotteesta, ei välttämättä ole tarpeen ilmoittaa muille.

Ehdotetussa pykälässä Liikenteen turvallisuusvirastolle säädetyt ilmoitusvelvollisuuden lisäksi on huomattava, että vaarallisista kulutustavaroista tulee tehdä yleisen tuoteturvallisuusdirektiivin V luvun 12 artiklan mukainen niin sanottu RAPEX-ilmoitus. Eräiden riskin aiheuttavien tuotteiden markkinavalvontaan liittyvien toimenpiteiden ilmoittamisesta Euroopan komissiolle annetun lain (1197/2009) mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii kansallisena yhteyspisteenä, jonka kautta saapuvat ja lähtevät ilmoitukset kulkevat. Ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta tulee siten tehdä myös RAPEX-ilmoitus, jos tuote kuuluu RAPEX-menettelyn piiriin.

49 §. Toimenpiteet muissa jäsenvaltioissa vaatimustenvastaisiksi todettujen tuotteiden osalta. Pykälän mukaan Liikenteen turvallisuusviraston olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin vaatimustenvastaisen tuotteen poistamiseksi Suomen markkinoilta, kun se saa tiedon jossakin toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa määrätystä väliaikaisesta toimenpiteestä, joka katsotaan oikeutetuksi.

Säännös perustuisi huvivedirektiivin 45 artiklaan. Kyseisen artiklan mukaan jossakin toisessa jäsenvaltiossa määrätty väliaikainen toimenpide, jolla kielletään tuotteen asettaminen saataville markkinoilla, rajoitetaan tai poistetaan tuote markkinoilta tai järjestetään tuotteen palautus, katsotaan oikeutetuksi, jos komissio tai yksikään jäsenvaltio ei vastusta toimenpidettä kolmen kuukauden kuluessa saatuaan siitä tiedon. Huvivedirektiivin 45 artiklan 2 kohdan mukaan kaikkien jäsenvaltioiden on poistettava vaatimustenvastainen tuote markkinoiltaan.

50 §. Uhkasakko. Pykälä vastaisi pääosin sisällöltään vuoden 2005 lain 31 §:ää. Liikenteen turvallisuusviraston olisi tehostettava uhkasakolla tämän lain nojalla määräämää kieltoa tai antamaa määräystä. Säännöksen mukaan lähtökohtana olisi uhkasakon määrääminen, ellei se erityisestä syystä olisi tarpeetonta. Uhkasakko voitaisiin määrätä myös 26 §:ssä tarkoitettujen tietojen antamisen, 6 §:n 4 momentissa säädetyn ilmoituksen tekemisen ja 37 §:ssä säädetyn tiedonsaantivelvollisuuden noudattamisen tehosteeksi. Hallinto-oikeus tuomitsisi uhkasakon maksettavaksi Liikenteen turvallisuusviraston hakemuksesta. Lisäksi säädettäisiin, että uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovellettaisiin muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

51 §. Valvonnasta perittävät maksut. Pykälä vastaisi vuoden 2005 lain 32 §:ää, mutta käsitteinä käytettäisiin ”toiminnanharjoittaja” ja ”yksityinen maahantuoja”. Pykälän mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi määrätä toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan suorittamaan virastolle valtion maksuperustelaisissa tarkoitettua omakustannusarvon mukaisen maksun niistä tarkastuksista, jotka ovat olleet tarpeen Liikenteen turvallisuusviraston ryhdyttyä ehdotetun lain 41—46 §:ssä ja 48 §:ssä tarkoitettuun valvontatoimenpiteeseen. Maksusta säädettäisiin tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Säännös vastaisi asiasisällöltään alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 6 luvun 21 a §:ää. Pykälän perusteella korvattavia kustannuksia olisivat esimerkiksi kustannukset, jotka aiheutuvat siitä, että Liikenteen turvallisuusviraston tarkastaja käy valvomassa tuotteen puutteellisuuden korjaamiseksi määrätyn toimenpiteen toteuttamista. Maksun perustana olisi tuntiveloitus tarkastukseen käytetystä ajasta lisätynä matka- ja yöpymiskustannuksilla. Tuntiveloituksen hinta määräytyisi Liikenteen turvallisuusviraston maksullisista suoritteista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (722/2012) mukaan.

6 luku. Erinäiset säännökset

52 §. Valvontaviranomaisten oikeus saada tietoja toiselta viranomaiselta ja salassapidettävien tietojen luovuttaminen. Säännös vastaisi pääasialliselta sisällöltään vuoden 2005 lain 33 §:ää. Tiedonsaannin varmistamiseksi Liikenteen turvallisuusvirastolle ja Tullille annettaisiin pykälän 1 momentissa oikeus saada valvontaa varten tarpeellisia tietoja toisilta viranomaisilta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin viranomaisten oikeudesta luovuttaa salassapidettäviä tietoja. Pykälässä säädettäisiin siitä, kenelle viranomaiset voisivat tietoja luovuttaa sekä niistä perusteista, joilla tietoja voitaisiin luovuttaa. Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa viranomaisten välinen tehokas yhteistoiminta.

53 §. Yleinen ohjaus ja valvonta. Pykälässä säädettäisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle velvollisuus vastata lain soveltamisen yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta sekä erityisvelvoitteena valvoa lain nojalla annettujen määräysten ja päätösten noudattamista.

Pykälän 2 momentin mukaan Tulli valvoisi ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen määräysten ja päätösten noudattamista niiden tuotteiden osalta, jotka tuodaan Suomeen Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelta. Tavara on tulliselvitettävä ennen kuin sen saa ottaa käyttöön tai myydä eteenpäin. Sopimalla asiasta Liikenteen turvallisuusviraston kanssa, Tulli voi luovuttaa tavaran, vaikka sitä ei vielä olisi saatettu kokonaan vaatimustenmukaiseksi. Tällöin Liikenteen turvallisuusvirasto vastaisi valvonnasta ennen tavaran asettamista saataville markkinoille tai ennen sen käyttöönottoa. Saattaakseen tavaran markkinoille, se on ilmoitettava tuonnin tullimenettelyistä vapaaseen liikkeeseen luovutukseen.

Tullin suorittama valvonta kohdistuisi nykyiseen tapaan tuotteiden tuontiin ulkorajalla, kun tuote tuodaan Suomeen Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelta. Tuotteet tarkistetaan ennen kuin ne luovutetaan vapaaseen liikkeeseen. Tarkastuksissa noudatettavasta menettelystä on annettu yksityiskohtaiset säännökset akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen jaksossa 3. Kyseisen EY-asetuksen mukaan Tullin on keskeytettävä tuotteen luovuttaminen vapaaseen liikkeeseen, jos se havaitsee, että tuotteella on sellaisia ominaisuuksia, että se aiheuttaa vakavan riskin terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle tai muulle yleiselle edulle siitä huolimatta, että tuote on oikein asennettu ja huollettu ja sitä on käytetty oikein. Luovuttaminen on keskeytettävä myös, jos tuotteen mukana ei ole vaadittuja asiakirjoja tai merkintöjä taikka jos CE-merkintä on virheellinen tai harhaanjohtava. Tuotteen luovuttamisen keskeyttämisestä Tullin tulee ilmoittaa välittömästi markkinavalvontaviranomaiselle eli Liikenteen turvallisuusvirastolle. Liikenteen turvallisuusvirastolla on kolme arkipäivää aikaa tutkia asiaa ja ilmoittaa Tullille toimenpiteistä, joihin se on päättänyt ryhtyä asian johdosta. Liikenteen turvallisuusviraston Tullille antama vastaus on luonteeltaan asiantuntijalausunto, jonka pohjalta Tulli tekee päätöksen tullausmenettelystä. Akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen mukaan Tullin on luovutettava tuote, jos se ei kolmen työpäivän kuluessa saa ilmoitusta toimenpiteistä, joihin on ryhdytty. Luovutuksen edellytyksenä on kuitenkin, että muut luovutusta koskevat vaatimukset täyttyvät. Tuote on luovutettava myös silloin, jos Liikenteen turvallisuusvirasto toteaa, että tuote ei aiheuta vakavaa riskiä terveydelle ja turvallisuudelle. Tullin valvonnan piiriin kuuluisivat kaikki lain soveltamisalaan kuuluvat tuotteet riippumatta siitä, tuoko tuotteen maahan toiminnanharjoittaja tai yksityinen maahantuojaja.

Valvontatehtäviä suorittaessaan Tulli noudattaa ehdotetun lain lisäksi tullilakia (1466/1994).

Käytännössä Tullin suorittama valvonta on riskiperusteista. Huvivenelain soveltamisalaan kuuluvista tuotteista tarkistetaan tarkistuslistaa käyttäen muun muassa, onko tuotteeseen kiinnitetty tarvittavat merkinnät, esimerkiksi CE-merkintä, ja onko tuotteen mukana tarvittavat asiakirjat. Jos tarkastuksen yhteydessä havaitaan, että yksikin tarkistuslistan kohdista puuttuu, Tulli ilmoittaa asiasta Liikenteen turvallisuusvirastolle.

54 §. Virka-apu. Pykälässä viitattaisiin poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ään, jonka mukaan poliisin on annettava pyynnöstä muulle viranomaiselle virka-apua. Poliisin on annettava virka-apua muulle viranomaiselle myös laissa säädetyn valvontavelvollisuuden toteuttamiseksi, jos virka-apua pyytävää viranomaista estetään suorittamasta virkatehtäviään. Tämän mukaisesti Liikenteen turvallisuusvirasto tai Tulli voi pyytää virka-apua, jos niitä estetään suorittamasta virkatehtäviään.

55 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa, joka säädettäisiin muutoksenhausta, joka koskee ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:n mukaista kielltoa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että muuhun Liikenteen turvallisuusviraston, Tullin tai ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saisi vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Huvivenedirektiivin 39 artikla edellyttää, että ilmoitetun laitoksen päätöksiin on muutoksenhakuoikeus. Myös perustuslain 124 §:ssä mainitun oikeusturvan toteuttaminen edellyttää, että ilmoitetun laitoksen päätökseen voidaan hakea oikaisua. Pykälässä säädettäisiin muutoksen-

hakumahdollisuudesta ilmoitettujen laitosten tämän lain nojalla tekemiin päätöksiin, jotka ovat julkisen vallan käyttöä ja koskevat jonkun oikeutta, etua tai velvollisuutta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin muutoksenhausta hallinto-oikeuden päätökseen ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:n mukaista kieltoa koskevassa asiassa.

Pykälän 4 momentissa rajoitettaisiin muutoksenhakua tilanteissa, joissa on tehty ehdotetun 44 §:n mukainen päätös väliaikaisesta kiellosta. Väliaikaisesta kiellosta ei erikseen saisi hakea muutosta valittamalla.

Pykälän 5 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusviraston 41—47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Mainituissa 41—47 §:ssä säädetään Liikenteen turvallisuusviraston määräämistä markkinavalvontatoimenpiteistä.

Pykälän 6 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusviraston ehdotetun 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

56 §. Rangaistussäännökset. Pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2005 lain 39 §:ää, mutta säännöksen viittaukset muutettaisiin vastaamaan ehdotetun lain vastaavia pykäläitä. Lisäksi 1 momenttiin lisättäisiin huvivenedirektiivin mukaisesti uusi käsite ”asettaminen saataville markkinoilla”. Pykälän 1 momentin mukaan se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta asettaisi tuotteen saataville markkinoilla, saattaisi sen markkinoille tai ottaisi sen käyttöön 6—9 §:n tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen 30 artiklan vastaisesti, rikkoisi 14 §:n 2 momentissa, 19 §:n 2 momentissa tai 22 §:n 2 momentissa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai 26 §:ssä säädettyä tiedonantovelvollisuutta tai rikkoisi 41—47 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai määräystä, olisi tuomittava, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, sakkoon. Mainituissa momenteissa on kyse toiminnanharjoittajille säädetystä velvollisuudesta ilmoittaa tuotteen liittyvästä vaarasta sekä toiminnanharjoittajien kuluttajille antamista tiedoista markkinoinnissa.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännöksen, jonka mukaan se, joka rikkoo ehdotetun lain nojalla annettua uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voitaisiin jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

57 §. Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Lailla kumottaisiin eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annettu laki (621/2005) ja huviveneiden ja vesiskoottereiden turvallisuudesta ja melupäästöistä sekä huviveneisiin ja vesiskoottereihin asennettavien moottoreiden melu- ja pakokaasupäästöistä annettu valtioneuvoston asetus (748/2005).

58 §. Siirtymäsäännös. Pykälässä olisi huvivenedirektiivistä johtuva siirtymäsäännös, joka koskee muun muassa tiettyjä huviveneitä, keskeneräisiä huviveneitä ja varusteita, samoin kuin tiettyjä bensiinikäyttöisiä perämoottoreita.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Koska EU:n huvivenedirektiivi (2013/53/EU) sisältää runsaasti teknisluonteisia säännöksiä, ehdotetun lain 10 §:ssä on annettu Liikenteen turvallisuusvirastolle valtuutus antaa määräyksiä teknisistä asiakirjoista, jotka osoittavat tuotteen vaatimustenmukaisuuden. Ehdotetun lain 6 §:ssä annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle valtuutus antaa tarkempia määräyksiä olennaisista vaatimuksista, keskeneräisen vesikulkuneuvon asettamisesta saataville markkinoilla sekä vesikulkuneuvon liitettävän varusteen ja moottorin asettamisesta saataville markkinoilla ja käyttöön ottamisesta. Ehdotetun lain 7 §:n mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä menettelyistä sekä 9 §:n mukaisista asiakirjoista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä 27 §:n ja 30 §:n nojalla ilmoitetun laitoksen tehtävistä huviveneen rakentamisen jälkeisessä arvioinnissa sekä hakemusasiakirjoista, joita ilmoitetuksi laitokseksi hakevalta edellytetään.

Lakiehdotuksen valmistelun yhteydessä on samanaikaisesti valmisteltu lain nojalla annettavaa Liikenteen turvallisuusviraston määräystä huviveneiden ja vesiskoottereiden turvallisuudesta ja melupäästöistä sekä huviveneisiin ja vesiskoottereihin asennettävien moottoreiden melu- ja pakokaasupäästöistä. Määräys sisältäisi sellaiset tekniset huvivenedirektiivin täytäntöönpanon edellyttämät säännökset, joita ei ole tarpeen ottaa lakiin. Uuteen määräykseen ehdotetaan otettavaksi seitsemän liitettä, joilla täytäntöön pantaisiin EU:n huvivenedirektiivin liitteet. Huvivenedirektiivin kahta liitettä ei kuitenkaan olisi tarpeen antaa alemmantasoisilla säännöksillä. Kyseisissä liitteissä on kyse huvivenedirektiivin soveltamisalaan kuuluvista varusteista (liite II), jotka määriteltäisiin lakiehdotuksen varusteita koskevassa määritelmässä, ja rakentamisen jälkeisestä vaatimuksenmukaisuuden arvioinnista (liite V).

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Määräyksenantovaltuutus

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan muu viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräytyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Valtuutuksen säätämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkuudesta (PeVL 16/2002 vp, s. 2, PeVL 19/2002 vp s. 5, PeVL 1/2004 vp, s. 2 ja PeVL 17/2010 vp, s. 2). Laista tulee käydä selkeästi ilmi, mistä on tarkoitus säätää asetuksella. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään todennut perustuslain 80 §:n 2 momentin soveltamisesta, että asetuksenantovaltuuksiin verrattuna tällaiseen valtuuteen kohdistuu yleistä tarkkarajaisuusvaatimusta pidemmälle menevä vaatimus valtuuden kattamien asioiden määrittelemisestä tarkasti laissa. Valtuuden tulee perustuslain nimenomaisen säännöksen mukaan olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu (PeVL 46/2001 vp, s. 3/I ja PeVL 16/2002 vp, s.

2/I). Muiden viranomaisten norminantovalta on perustuslain näkökulmasta poikkeuksellista (PeVM 10/1998 vp, s. 23/II ja PeVL 16/2002 vp s. 2/I). Perustuslakiuudistuksen yhteydessä mainittiin esimerkkeinä viranomaisen norminantovallasta tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä (HE 1/1998 vp, s. 133/II; ks. myös PeVL 16/2002 vp, s. 2/I ja PeVL 19/2002 vp, s. 5/I). Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään käsitellyt myös perustuslain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettuja erityisiä syitä (PeVL 17/2004 vp, s. 3/II). Erityiseksi syyksi voidaan katsoa esimerkiksi se, että säänneltävään toimintaan liittyy runsaasti ammatillisia erityispiirteitä. Perustuslakivaliokunta on toistuvasti korostanut, että perustuslain 80 §:n 1 ja 2 momentin säännökset rajoittavat suoraan valtuussäännösten tulkintaa samoin kuin valtuussäännösten nojalla annettavien säännösten ja määräysten sisältöä (PeVL 48/2001 vp, s. 4, PeVL 1/2004 vp, s. 2 ja PeVL 19/2006 vp, s. 3). Ehdotettuun huvivenelakiin sisältyy joitakin kohtia, joissa esitetään, että Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä tarkemmin lainkohdassa tarkoitetuista asioista. Valtuutuksien valmistelussa on otettu huomioon asiaan liittyvät perustuslain asettamat vaatimukset. Liikenteen turvallisuusviraston määräyksien tarkoituksena on saattaa huvivenedirektiivin liitteet osaksi kansallista lainsäädäntöä. Perustuslakivaliokunta on todennut lausunnossaan (PeVL 5/2013 vp), että viittaustekniikan käyttäminen direktiivin täytäntöönpanossa tulisi välttää. Viittaustekniikan ongelmaksi valiokunta on nähnyt sen, että viittaus on dynaaminen eli sen tarkoituksena on myös tulevan EU-sääntelyn — käytännössä direktiivin liitteisiin tulevaisuudessa tehtävien muutosten — täytäntöönpano ikään kuin etukäteen. Valiokunta korosti, että lain tasolla tehtävää dynaamista viittausta huomattavasti selkeämpää olisi sisällyttää tekninen sääntely tavanomaisen valtuutussäännöksen nojalla annettavaan asetukseen. Huvivenedirektiivin liitteet koskevat teknisiä yksityiskohtia ja niitä muutetaan tarvittaessa vuosittain. Näin ollen olisi tarkoituksenmukaista saattaa direktiivin liitteet voimaan Liikenteen turvallisuusviraston määräyksillä. Lisäksi määräyksenantovaltuus kytketään huvivenedirektiivin liitteisiin, joten Liikenteen turvallisuusvirastolla ei olisi harkintavaltaa määräysten sisällöstä, vaan ne määräytyisivät direktiivin perusteella. Valtuutussäännökset on sijoitettu ja asiallisesti kytketty säänneltävää asiaa koskevaan pykälään, ja ne on laadittu mahdollisimman tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Määräyksenantovaltuutuksiin liittyvät riittävästi yksilöidyt oikeusaseman perusteet lain tasolla. Lisäksi laissa säädettäisiin yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Valtuutussäännökset eivät siten ole ristiriidassa perustuslain kanssa.

Julkisen vallan siirtäminen yksityiselle

Lakiehdotusta on arvioitava perustuslain 124 §:n näkökulmasta, koska siinä ehdotetaan ilmoitetuille laitoksille annettavaksi viranomaiselle kuuluvia tehtäviä. Perustuslain mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Perustuslakivaliokunta on todennut tarkoituksenmukaisuusvaatimuksen olevan oikeudellinen edellytys, jonka täytyminen jää tapauskohtaisesti arvioitavaksi (PeVL 11/2006 vp). Tällöin on otettava huomioon muun muassa hallintotehtävän luonne (PeVL 48/2010 vp). Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Lakiehdotuksen 4 luvussa säädetään ilmoitetuista laitoksista, jotka vastaavat tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arvioinnista. Laissa on lisäksi säännöksiä, joiden mukaan ilmoitettu laitos voi teettää tiettyjä tehtäviä tytäryhtiöllä tai alihankkijoilla. Ilmoitetulle laitokselle säädettyjä tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyviä tehtäviä ei voida pitää merkittävänä julkisen vallan käyttönä. Ilmoitetut laitokset ovat suorittaneet näitä tehtäviä jo vuoden 2005 lain nojalla, joten lakiehdotuksella ei muutettaisi vallitsevaa tilannetta. Kun unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä edellytetään, että tietyille tuotteille suoritetaan vaatimustenmukaisuuden arviointi, käytettävät menettelyt on valittava liitteessä II olevien, täsmennettyjen moduulien joukosta kriteerien mukaisesti. Käytännössä

HE 109/2015 vp

tällä tarkoitetaan sitä, missä laajuudessa valmistajan on käytettävä ilmoitettua laitosta tuotteen tai tuotannon vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa.

Oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimuksien täyttymisestä perustuslain 124 §:n edellyttämällä tavalla huolehdittaisiin muun muassa säätämällä ilmoitettua laitosta koskevista kelpoisuusvaatimuksista ja toiminnan valvonnasta.

Lakiehdotuksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto valvoisi ilmoitettujen laitosten toimintaa. Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi oikeus valvontatehtävänsä suorittamiseksi saada tarpeelliset tiedot laitoksen hallinnosta, taloudesta, henkilökunnan teknisestä pätevyydestä, laitoksen tekemistä arvioinneista sekä tämän lain mukaisista arviointimenettelyistä ja laitoksen antamista vaatimustenmukaisuustodistuksista ja EU-tyyppitarkastustodistuksista.

Lakiehdotukseen sisällytettäisiin myös viittaukset hallinnon yleislakeihin, vaikka perustuslakivaliokunta on katsonut, että niihin ei ole enää välttämätöntä viitata laissa (PeVL 13/2010 vp, PeVL 46/2002 vp, s. 10, PeVL 33/2004 vp, s. 7/II, PeVL 11/2006vp, s. 3). Kuitenkin perustuslakivaliokunta on katsonut, että hallinnon yleislakeihin voidaan viitata säännöksissä, kunhan pykälässä luetellaan kattavasti sovellettavat hallinnon yleislait (PeVL 37/2010 vp).

Lakiehdotuksen 55 §:ssä olisi säännökset ilmoitetun laitoksen antamaa päätöstä koskevasta oikaisumenettelystä ja muutoksenhausta. Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saisi vaatia oikaisua ilmoitetulta laitokselta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Perustuslakivaliokunta on katsonut julkisen hallintotehtävän hoitamisen edellyttävän henkilöiden toimimista tehtävässään virkavastuulla ottamatta nimenomaisesti kantaa siihen, onko julkisen vallan käyttö virkavastuun edellytyksenä (PeVL 1/2008 vp, PeVL 33/2004 vp). Toisaalta valiokunta on katsonut säännösehdotuksen, jossa rikosoikeudellinen virkavastuu rajoittuu julkisen vallan käyttöön, vastaavan valiokunnan käytännössä asetettuja vaatimuksia (PeVL 59/2010 vp). Ilmoitetun laitoksen tai tämän alihankkijan palveluksessa olevaan henkilöön sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta hänen suorittaessaan ehdotetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Lakiehdotuksen 5 luvun 40 §:ssä säädetään viranomaisen mahdollisuudesta käyttää asiantuntija-apua tutkimuksia, testauksia ja riskienarvioiteja tehdessään ja kyseisessä pykälässä on määritelty ulkopuoliselle asiantuntijalle asetettavat vaatimukset. Kyse on julkisesta hallintotehtävästä, jossa valvontaviranomainen voi säännöksen mukaan käyttää apunaan ulkopuolista asiantuntijaa. Perustuslain (731/1999) mukaan annettaessa julkinen hallintotehtävä muulle kuin viranomaiselle tulee oikeusturva ja hyvän hallinnon vaatimukset taata. Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan (PeVL 18/2007 vp, PeVL 20/2006 vp ja PeVL 33/2004) julkisen hallintotehtävän hoitaminen edellyttää, että asian käsittelyssä noudatetaan hallinnon yleislakeja ja henkilöt toimivat virkavastuulla.

Muut perusoikeudet

Lakiehdotuksen markkinavalvontaa ja viranomaisten tietojensaantioikeutta koskevia säännöksiä laadittaessa on huomioitu perusoikeuskysymykset. Tämän vuoksi esimerkiksi 38 ja 39 §:ssä tarkoitettuja tarkastusta sekä tutkittavaksi ja testattavaksi ottamista ei saa ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksissa olisi noudatettava hallinto-

lain 39 §:n säännöksiä. Säännökset on rajattu sellaisiksi, kuin valvonnan tehokkaan suorittamisen kannalta on välttämätöntä. Lisäksi lakiehdotuksessa on säädetty valvonnan kohteen kannalta tehokkaat muutoksenhakekeinot. Valvonnalla pyritään ihmisten turvallisuuden ja terveyden sekä omaisuuden ja ympäristön suojeluun, ja ehdotettujen valvontasäännösten katsotaan olevan perusteltuina tällaisten tärkeiden intressien suojaamiseksi.

Huviveneiden ja huviveneisiin liittyvien tuotteiden luovuttamisen kieltäminen merkitsee myös puuttumista perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvattuun elinkeinovapauteen. Elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Niiden olennaisen sisällön, kuten rajoitusten laajuuden ja edellytysten, tulee ilmetä laista (PeVL 13/2014). Ehdotus sisältää EU:n tuotesääntelyyn perustuvia useita uusia tarkentavia velvoitteita toiminnanharjoittajille korostuen entisestään lainsoveltamisalaan kuuluvien tuotteiden valmistajien ja tuotteita EU- alueelle maahantuovien vastuuta sekä tarkentaen myös tuotteita jakelevien velvoitteita.

Muutokset liittyvät erityisesti tuotteiden jäljitettävyyttä parantaviin tuotteiden merkitsemistä koskeviin velvoitteisiin toimitusketjun nimeämistä ja asiakirjojen säilyttämisvelvoitteita koskien sekä toiminnanharjoittajien vastuunjakoa selkeyttäen. Ehdotetulle sääntelylle on hyväksyttävät väestön terveyden ja ympäristön terveellisyyden edistämiseen liittyvät syyt. Tästä näkökulmasta ehdotettuja elinkeinovapautta rajoittavia säännöksiä voidaan pitää perusteltuina. Valvonnalla pyritään ihmisten turvallisuuden ja terveyden sekä omaisuuden ja ympäristön suojeluun, ja ehdotettujen valvontasäännösten katsotaan olevan perusteltuina tällaisten tärkeiden intressien suojaamiseksi. Lakiehdotuksessa on säädetty valvonnan kohteen kannalta tehokkaat muutoksenhakekeinot.

Edellä mainitun mukaisesti ehdotettu laki ei sisällä perustuslain kannalta ongelmallisia perusoikeusrajoituksia. Ehdotettuun lakiin sisältyvät tehtävien luovuttamista muulle kuin viranomaiselle koskevat säännökset ovat myös yhteensopivia perustuslain kanssa. Siten on perusteltua katsoa, että esitykseen sisältyvä lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa säätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on varmistaa lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuus ihmisten turvallisuuden ja terveyden sekä omaisuuden ja ympäristön suojelemiseksi huviveneiden, vesiskoottereiden ja niiden varusteiden vaarallisilta ominaisuuksilta sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreiden pakokaasu- ja melupäästöiltä.

Tällä lailla pannaan täytäntöön huviveneistä ja vesiskoottereista ja direktiivin 94/25/EY kuomoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/53/EU.

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

- 1) huviveneisiin ja keskeneräisiin huviveneisiin;
- 2) vesiskoottereihin ja keskeneräisiin vesiskoottereihin;
- 3) vesikulkuneuvojen varusteisiin;
- 4) moottoreihin, jotka on asennettu tai tarkoitettu asennettavaksi erityisesti vesikulkuneuvoon;
- 5) vesikulkuneuvoon asennettuihin moottoreihin, jos moottoriin tehdään merkittävä muutos ja
- 6) vesikulkuneuvoihin, joihin on tehty merkittävä muutos.

3 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) pelkästään kilpailukäyttöön tarkoitettuihin vesikulkuneuvoihin mukaan lukien kilpa- tai harjoitussoutuveneet, jotka valmistaja on sellaisiksi merkinnyt;
- 2) kanootteihin eikä kajakkeihin, jotka on suunniteltu liikutettaviksi ainoastaan ihmisvoimin, gondoleihin sekä polkuveneisiin;
- 3) purjelautoihin, jotka on suunniteltu liikutettaviksi ainoastaan tuulen avulla ja joita ihminen ohjaa seisaallaan;
- 4) lainelautoihin;

5) ennen vuotta 1950 suunniteltuihin historiallisiin vesikulkuneuvoihin, jotka ovat alkuperäisiä, eikä sellaisiin yksittäisiin jäljennöksiin, jotka on rakennettu pääasiassa alkuperäisistä materiaaleista ja jotka valmistaja on tällaisiksi vesikulkuneuvoiksi merkinnyt;

6) koekäyttöön tarkoitettuihin vesikulkuneuvoihin, jos niitä ei myöhemmin saateta markkinoille;

7) omaan käyttöön rakennettuihin vesikulkuneuvoihin, jos niitä ei saateta markkinoille viiden vuoden kuluessa vesikulkuneuvon käyttöönotosta;

8) erityisesti kaupallista tarkoitusta varten miehitettäviin ja matkustajia kuljettaviin vesikulkuneuvoihin matkustajamäärästä riippumatta;

9) sukellusveneisiin;

10) ilmatyynyaluksiin;

11) kantosiipialuksiin;

12) höyrykäyttöisiin vesikulkuneuvoihin, joilla on ulkoinen polttoainejärjestelmä, joka toimii kivihiehellä, koksilla, puulla, öljyllä tai kaasulla; eikä

13) amfibioajoneuvoihin eli pyörillä tai telaketjuilla varustettuihin moottoriajoneuvoihin, jotka voivat kulkea sekä vedessä että kuivalla maalla.

Tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä pakokaasupäästövaatimuksia ei sovelleta:

1) moottoreihin, jotka on asennettu tai jotka on tarkoitettu asennettaviksi:

a) vesikulkuneuvoihin, jotka on tarkoitettu pelkästään kilpailukäyttöön ja jotka valmistaja on sellaisiksi merkinnyt;

b) koekäyttöön tarkoitettuihin vesikulkuneuvoihin, jos niitä ei saateta markkinoille;

c) erityisesti kaupallista tarkoitusta varten miehitettäviin ja matkustajia kuljettaviin vesikulkuneuvoihin matkustajamäärästä riippumatta;

d) sukellusveneisiin;

e) ilmatyynyaluksiin;

f) kantosiipialuksiin;

g) amfibioajoneuvoihin eli pyörillä tai telaketjuilla varustettuihin moottoriajoneuvoihin, jotka voivat kulkea sekä vedessä että kuivalla maalla.

2) vuotta 1950 aikaisemman mallin mukaisiin alkuperäisiin moottoreihin tai niiden yksittäisiin jäljennöksiin, joita ei ole valmistettu sarjatuotantona ja jotka on asennettu 1 momentin 5 tai 7 kohdassa tarkoitettuun vesikulkuneuvoon; eikä

3) omaan käyttöön rakennettuihin moottoreihin, jos niitä ei viiden vuoden kuluessa vesikulkuneuvon käyttöönotosta saateta markkinoille.

Tämän lain melupäästövaatimuksia ei sovelleta 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin vesikulkuneuvoihin. Melupäästövaatimuksia ei myöskään sovelleta yksityiseen omaan käyttöön rakennettuihin vesikulkuneuvoihin, jos niitä ei saateta markkinoille viiden vuoden kuluessa vesikulkuneuvon käyttöönotosta.

4 §

Liikenteen turvallisuusviraston oikeus myöntää poikkeuksia

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisestä syystä myöntää yksittäisiä vesikulkuneuvoja koskevia poikkeuksia tämän lain vaatimuksista, jos poikkeus ei heikennä vesikulkuneuvon turvallisuutta.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *huvivenedirektiivillä* huviveneistä ja vesiskoottereista sekä direktiivin 94/25/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/53/EU;
- 2) *vesikulkuneuvolla* huviveneettä tai vesiskootteria; se seikka, että samaa vesikulkuneuvoa voidaan vuokrata tai käyttää urheilu- ja vapaa-ajan koulutukseen, ei estä vesikulkuneuvon kuulumista tämän lain soveltamisalaan, kun kulkuneuvo saatetaan markkinoille virkistyskäyttöä varten;
- 3) *huviveneellä* tyypistä, käyttö- tai työntövoimasta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua vesikulkuneuvoa, vesiskootteria lukuun ottamatta, jonka rungon pituus on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä;
- 4) *vesiskootterilla* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua vesikulkuneuvoa, jonka pituus on alle 4 metriä ja jossa on moottori, jonka pääasiallinen työntövoiman lähde on vesisuihkupumppu ja joka on suunniteltu siten, että sitä käyttävät henkilöt istuvat, seisovat tai ovat polvillaan rungon päällä;
- 5) *omaan käyttöön rakennetulla vesikulkuneuvolla* vesikulkuneuvoa, jonka käyttäjä on pääasiallisesti itse rakentanut omaan käyttöönsä;
- 6) *moottorilla* huviveneen tai vesiskootterin työntövoimana suoraan tai epäsuorasti käytettävää kipinä- tai puristusytytteistä moottoria;
- 7) *varusteella* vesikulkuneuvon asennettavaksi tarkoitettuja erillisinä markkinoille saatettavia tuotteita
 - a) bensiinikäyttöisten sisämoottoreiden ja sisäperämoottoreiden sekä bensiinitankkijojen kipinäsuojattuja varusteita;
 - b) suojalaitteita, jotka estävät perämoottorin käynnistämisen vaihteen ollessa päällä;
 - c) ruorirattaita, ohjausmekanismeja ja kaapelijärjestelmiä;
 - d) polttoainesäiliöitä, jotka on tarkoitettu kiinteitä järjestelmiä varten, ja polttoaineletkuja; sekä
 - e) esivalmistettuja kansiluukkuja ja valoventtiilejä;
- 8) *keskeneräisellä vesikulkuneuvolla* venettä tai vesiskootteria, joka koostuu vain rungosta tai rungosta ja yhdestä tai useammasta osasta;
- 9) *moottorin merkittävällä muutoksella* moottorin muutosta:
 - a) josta voi aiheutua se, että moottori ylittää tämän lain nojalla säädettyt pakokaasupäästörajat; tai
 - b) joka lisää moottorin nimellistehoa yli 15 prosenttia;
- 10) *vesikulkuneuvon merkittävällä muutoksella* olemassa olevan vesikulkuneuvon muutosta:
 - a) jolla muutetaan vesikulkuneuvon työntövoima;
 - b) johon liittyy moottorin merkittävä muutos; tai
 - c) joka muuttaa vesikulkuneuvoa siinä määrin, että se ei mahdollisesti täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä olennaisia turvallisuus- ja ympäristövaatimuksia;
- 11) *tuotteella* tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa huviveneettä, vesiskootteria, keskeneräistä vesikulkuneuvoa, moottoria ja varustetta sekä vesikulkuneuvoa ja moottoria lisäksi silloin, kun siihen on tehty merkittävä muutos;
- 12) *työntövoimalla* menetelmää, jonka avulla vesikulkuneuvo liikkuu;
- 13) *moottoriryhmällä* valmistajan sellaisten moottorien ryhmää, joilla on rakenteensa vuoksi samankaltaiset pakokaasu- tai melupäästöjen ominaisuudet;
- 14) *rungon pituudella* yhdenmukaistetun standardin mukaisesti mitattua rungon pituutta;

15) *asettamisella saataville markkinoilla* tuotteen toimittamista liiketoiminnan yhteydessä Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoille jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta;

16) *markkinoille saattamisella* tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen markkinoilla;

17) *käyttönotolla* tämän lain soveltamisalaan kuuluvan tuotteen ensimmäistä käyttöä, jonka loppukäyttäjä tekee Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella;

18) *valmistajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa taikka suunnittelee tai valmistuttaa tuotteen ja markkinoi sitä omalla nimellään tai tavamerkillään;

19) *valtuutetulla edustajalla* Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen toimeksianto hoitaa valmistajan puolesta tietyt tehtävät;

20) *maahantuoijalla* Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolisesta maasta tuotavan tuotteen markkinoille;

21) *yksityisellä maahantuoijalla* Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka muun kuin kaupallisen toiminnan yhteydessä tuo tuotteen unionin ulkopuolisesta maasta unioniin tai Euroopan talousalueelle aikoen ottaa sen omaan käyttöönsä;

22) *jakelijalla* muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai maahantuoijaa, joka asettaa tuotteen saataville markkinoilla;

23) *toiminnanharjoittajalla* valmistajaa, valtuutettua edustajaa, maahantuoijaa ja jakelijaa;

24) *yhdenmukaistetulla standardilla* eurooppalaista standardia, joka on vahvistettu Euroopan komission esittämän pyynnön perusteella unionin yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamiseksi;

25) *akkreditoinnilla* kansallisen akkreditointielimen antamaa todistusta siitä, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos täyttää tiettyä vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevat, yhdenmukaistetuilla standardeilla vahvistetut vaatimukset, ja tarvittaessa muut vaatimukset, mukaan luettuna ne, jotka on vahvistettu asiaa koskevissa alakohtaisissa ohjelmissa;

26) *kansallisella akkreditointielimellä* jäsenvaltion ainoaa elintä, joka suorittaa akkreditointia käyttäen valtiolle kuuluvaa julkista valtaa;

27) *vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla* menettelyä, jossa arvioidaan, täytyvätkö tämän lain ja sen nojalla säädetyt tuotetta koskevat vaatimukset;

28) *rakentamisen jälkeisellä arvioinnilla* menettelyä, jossa arvioidaan sellaisen tuotteen vaatimustenmukaisuus, jonka osalta valmistaja ei ole ottanut vastuuta siitä, että tuote on säädettyjen vaatimusten mukainen;

29) *ilmoitetulla laitoksella* laitosta, joka suorittaa kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastuksia tai muita vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia ;

30) *palautusmenettelyllä* kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada loppukäyttäjien saataville jo asetetut tuotteet takaisin;

31) *markkinoilta poistamisella* kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan tuotteen asettaminen saataville markkinoilla;

32) *markkinavalvonnalla* viranomaisten toimintaa ja niiden toteuttamia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tuotteet ovat unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaisia eivätkä vaaranna terveyttä, turvallisuutta tai muita yleisten etujen suojeluun liittyviä seikkoja;

33) *CE-merkinnällä* merkintää, jolla valmistaja osoittaa tuotteen olevan merkinnän kiinnittämistä koskevassa unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukainen;

34) *unionin yhdenmukaistamislainsäädännöllä* mitä tahansa unionin lainsäädäntöä, jolla yhdenmukaistetaan tuotteiden kaupan pitämisen ehtoja;

35) *akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksella* tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 765/2008.

2 luku

Tuotteiden vaatimustenmukaisuus

6 §

Tuotteita koskevat vaatimukset

Tuote voidaan asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön vain, jos se oikein huollettu- na ja käyttötarkoituksen mukaan käytettynä ei aiheuta vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai ter- veydelle, omaisuudelle eikä ympäristölle.

Markkinoilla saataville asetettavan tai käyttöön otettavan tuotteen on täytettävä tuotteen suunnittelua ja rakentamista, moottoreiden pakokaasupäästöjä sekä melupäästöjä koskevat hu- vivedirektiivin liitteen I mukaiset olennaiset vaatimukset.

Keskeneräinen vesikulkuneuvo voidaan asettaa saataville markkinoilla, jos valmistaja tai maahantuoja antaa vakuutuksen siitä, että kulkuneuvo on tarkoitettu toisten valmiiksi raken- nettavaksi.

Varuste, jossa on CE-merkintä ja huvivedirektiivin mukainen kirjallinen vakuutus EU- vaatimustenmukaisuudesta, voidaan asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön, kun se on tarkoitettu liitettäväksi vesikulkuneuvoon.

Tuotteen katsotaan täyttävän tämän lain tai sen nojalla säädetyt tai määrätyt vaatimukset, jos se on sitä koskevien yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukainen, joiden viite- tiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Vaikka tuote ei täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia, voidaan se asettaa esille näyttelys- sä, messuilla, esittelyssä ja muissa vastaavissa tilanteissa, jos näytteille asettaja samalla selväs- ti ilmoittaa, että tuote ei ole tämän lain mukainen ja että sitä ei saa asettaa saataville tai ottaa käyttöön ennen kuin se täyttää tämän lain vaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista olen- naisista vaatimuksista, 3 momentissa tarkoitettusta sekä 4 momentissa tarkoitettusta EU- vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

7 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Ennen tuotteen markkinoille saattamista on tuotteelle suoritettava soveltuva vaatimustenmu- kaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää sille tässä laissa tai sen nojalla sää- detyt vaatimukset.

Jos kyse on rakentamisen jälkeisestä arvioinnista, tulee seuraavien henkilöiden huolehtia sii- tä, että tuotteen vaatimustenmukaisuus arvioidaan:

1) yksityinen maahantuoja ennen tuotteen käyttöönottoa, jos valmistaja ei ole arvioinut tuo- tetta;

2) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön moot- torin tai vesikulkuneuvon, jota on muutettu merkittävästi, tai joka muuttaa tämän lain sovel- tamisalaan aiemmin kuulumattoman vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta siten, että tuote tulee lain soveltamisalan piiriin; arviointi tulee tällöin suorittaa ennen kuin tuote otetaan käyttöön tai saatetaan markkinoille;

HE 109/2015 vp

3) luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka saattaa markkinoille omaan käyttöön rakennetun vesikulkuneuvon ennen kuin 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa säädetty viiden vuoden määräaika on kulunut umpeen; arviointi on tällöin tehtävä ennen kuin tuote saatetaan markkinoille.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä menettelyistä Euroopan unionin säädösten mukaisesti.

8 §

CE-merkintä ja tunnusnumero

Vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tulee vesikulkuneuvoihin, varusteisiin ja moottoreihin kiinnittää CE-merkintä ennen kuin tuote saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön.

CE-merkinnän yleisistä periaatteista säädetään akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen 30 artiklassa. Sen lisäksi, mitä mainitussa asetuksessa säädetään, CE-merkintä on kiinnitettävä näkyvästi, helposti luettavasti ja pysyvästi:

1) vesikulkuneuvon valmistajan kilpeen, joka asennetaan erilleen kulkuneuvon tunnusnumerosta;

2) varusteeseen, sen pakkaukseen tai pakkauksen mukana olevaan asiakirjaan, jos CE-merkintä ei mahdu varusteeseen; sekä

3) moottoriin.

CE-merkinnän viereen merkitään ilmoitetun laitoksen tunnusnumero, jos laitos on mukana tuotannon tarkastusvaiheessa tai rakentamisen jälkeisessä arvioinnissa. Tunnusnumeron merkitsemisestä vastaa laitos itse tai sen ohjeiden mukaisesti valmistaja tai valtuutettu edustaja taikka 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. CE-merkinnän ja tunnusnumeron jälkeen voidaan kiinnittää kuvamerkki tai muu erityisriskiä tai käyttöä osoittava merkki.

9 §

Tuotteiden mukana olevat asiakirjat ja asiakirjojen kieli

Seuraavien markkinoilla saataville asetettavien tai käyttöön otettavien tuotteiden mukana tulee olla EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, joka osoittaa tuotteen olevan vaatimustenmukainen:

1) vesikulkuneuvot;

2) varusteet, kun ne saatetaan markkinoille erillisinä ja kun ne on tarkoitettu liitettäväksi vesikulkuneuvon;

3) moottorit; ja

4) vesikulkuneuvon asennettavaksi muunnettu moottori.

Keskeneräisen vesikulkuneuvon mukana tulee olla valmistajan tai maahantuojan antama keskeneräisen vesikulkuneuvon vakuutus.

Kunkin tuotteen mukana tulee olla omistajan käsikirja ja sen tulee sisältää tuotteen ohjeet ja turvallisuustiedot.

Tässä pykälässä tarkoitettut asiakirjat tulee olla saatavilla ainakin suomen- ja ruotsinkielisinä ja kielen tulee olla ymmärrettävää.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tämän pykälän mukaisista asiakirjoista.

3 luku

Toiminnanharjoittajien ja yksityisten maahantuojien velvollisuudet

10 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa tuotteen vaatimustenmukaisuus ja laatia tuotetta koskevat asiakirjat

Valmistajan on varmistettava, että markkinoille saatettava tuote on suunniteltu ja valmistettu huvivenedirektiivin liitteen I olennaisten vaatimusten mukaisesti.

Valmistajan on huolehdittava siitä, että tuotteelle suoritetaan soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi. Arvioinnissa on käytettävä tarpeen mukaan 27 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta. Kun tuotteen vaatimustenmukaisuus on osoitettu, valmistajan on laadittava 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä tuotteeseen 8 §:n mukainen CE-merkintä.

Valmistajan on laadittava tekniset asiakirjat, jotka osoittavat tuotteen vaatimustenmukaisuuden, ja säilytettävä asiakirjat sekä jäljennös EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutuksesta kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille. Valmistajan on huolehdittava siitä, että tuotteen mukana on 9 §:n mukainen omistajan käsikirja.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitetuista teknisistä asiakirjoista.

11 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa sarjatuotannon vaatimustenmukaisuus

Valmistajan on varmistettava, että sarjatuotannossa valmistettu tuote on vaatimustenmukainen. Valmistajan on otettava asianmukaisesti huomioon muutokset tuotteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa ja muutokset yhdenmukaistetuissa standardeissa, joiden mukaisia tuotteen ilmoitetaan olevan.

12 §

Valmistajan velvollisuus testata tuotteita

Valmistajan on testattava markkinoilla saataville asetettuja tuotteita, kun vaatimustenmukaisuuden arviointi sitä edellyttää tai Liikenteen turvallisuusviraston pyynnöstä, kun se katsoo testauksen tarpeelliseksi kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Valmistajan on tutkittava vaatimustenvastaiset tuotteet, tuotteita koskevat valitukset ja tuotteiden palautukset ja pidettävä niistä tarvittaessa kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille tällaisesta valvonnasta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä.

13 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa tuotteen jäljitettävyys ja antaa yhteystietonsa

Valmistajan on varmistettava, että tuotteeseen on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jonka perusteella tuote voidaan tunnistaa. Jos vaaditut tiedot eivät mahdu varusteeseen, on tiedot esitettävä pakkauksessa tai tuotteen mukana olevassa asiakirjassa.

HE 109/2015 vp

Valmistajan on ilmoitettava nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoitteensa, josta hänet tavoittaa, joko tuotteessa tai, jos se ei ole mahdollista, tuotteen pakkauksessa tai tuotteen mukana olevassa asiakirjassa. Lisäksi nämä tiedot on ilmoitettava valmistajan verkkosivuilla.

14 §

Valmistajan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos valmistajalla on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa tuote ei ole tämän lain tai sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen, hänen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai järjestettävä tuotteen palautusmenettely, jos se on tarpeen.

Jos valmistaja saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättelemään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, valmistajan on viipymättä ilmoitettava asiasta Liikenteen turvallisuusvirastolle ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toimenpiteistä, joihin valmistaja on jo ryhtynyt vaaran takia.

Valmistajan on annettava Liikenteen turvallisuusviraston perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy. Valmistajan on Liikenteen turvallisuusviraston pyynnöstä tehtävä tämän kanssa yhteistyötä valmistajan markkinoille saattamien tuotteiden riskien poistamiseksi.

15 §

Valtuutettu edustaja

Valmistaja voi kirjallisesti valtuuttaa itselleen edustajan.

Valtuutetun edustajan on suoritettava valmistajan hänelle toimeksiannossa valtuuttamat tehtävät. Edustajalle voidaan toimeksiannossa valtuuttaa ainakin seuraavat tehtävät:

1) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennöksen ja teknisten asiakirjojen säilyttäminen tämän lain valvonnasta vastaavan viranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille;

2) kaikkien vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tarvittavien tietojen ja asiakirjojen toimittaminen Liikenteen turvallisuusvirastolle sen perustellusta pyynnöstä; ja

3) toimiminen yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa sen pyynnöstä toimissa, joiden tarkoituksena on poistaa valtuutetun edustajan toimeksiannon piiriin kuuluvien tuotteiden aiheuttamat riskit.

Valtuutetun edustajan tehtäväksi ei saa antaa 10 §:n 1 momentissa säädettyä vaatimustenmukaisuuden varmistamista ja siihen liittyvien teknisten asiakirjojen laatimista.

16 §

Maahantuojan velvollisuus varmistua tuotteen vaatimustenmukaisuudesta ja asiakirjojen laadimisesta sekä velvollisuus ilmoittaa puutteista

Maahantuoja saa saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita. Ennen tuotteen saattamista markkinoille maahantuojan on varmistettava, että valmistaja on suorittanut asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin ja laatinut tekniset asiakirjat. Lisäksi maahantuojan on varmistettava, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, tuotteen mukana

HE 109/2015 vp

on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja omistajan käsikirja ja että tuotteessa on 13 §:n mukaiset merkinnät, joiden perusteella tuote voidaan jäljittää.

Jos maahantuoajalla on syytä epäillä, että tuote ei ole tässä laissa tai sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen, hän ei saa saattaa tuotetta markkinoille ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos tuotteesta voi aiheutua vaaraa, maahantuoajan on ilmoitettava siitä valmistajalle ja Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Maahantuoajan on lisäksi varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, kun tuote on hänen vastuullaan.

17 §

Maahantuoajan velvollisuus ilmoittaa yhteystietonsa

Maahantuoajan on ilmoitettava nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoitteensa, josta hänet tavoittaa, joko tuotteessa tai, jos se ei ole mahdollista, tuotteen pakkauksessa tai tuotteen mukana olevassa asiakirjassa. Lisäksi nämä tiedot on ilmoitettava maahantuoajan verkkosivuilla.

18 §

Maahantuoajan velvollisuus testata tuotteita

Maahantuoajan on testattava markkinoilla saataville asetettuja tuotteita Liikenteen turvallisuusviraston pyynnöstä, kun se katsoo testauksen tarpeelliseksi kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Maahantuoajan on tutkittava vaatimustenvastaiset tuotteet, tuotteita koskevat valitukset ja tuotteiden palautukset ja pidettävä niistä tarvittaessa kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille tällaisesta valvonnasta ja sen aiheuttamista toimenpiteistä.

19 §

Maahantuoajan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos maahantuoajalla on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa tuote ei ole tämän lain tai sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen, hänen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai järjestettävä tuotteen palautusmenettely, jos se on tarpeen.

Jos maahantuoja saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättämään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, maahantuoajan on viipymättä ilmoitettava asiasta Liikenteen turvallisuusvirastolle ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toimenpiteistä, joihin maahantuoja on jo ryhtynyt vaaran takia.

Maahantuoajan on annettava Liikenteen turvallisuusviraston perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy. Maahantuoajan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa maahantuoajan markkinoille saattamien tuotteiden riskien poistamiseksi.

HE 109/2015 vp

20 §

Maahantuojan velvollisuus säilyttää asiakirjoja

Maahantuojan on pidettävä kymmenen vuoden ajan tuotteen markkinoille saattamisesta EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös ja tekniset asiakirjat Liikenteen turvallisuusviraston saatavilla.

21 §

Jakelijan velvollisuudet asetettaessa tuote saataville markkinoilla

Asettaessaan tuotteen saataville markkinoilla jakelijan on noudatettava huolellisuutta ja otettava tämän lain vaatimukset asianmukaisesti huomioon.

Ennen tuotteen asettamista saataville markkinoilla jakelijan on tarkastettava, että tuotteessa on CE-merkintä ja tuotteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja omistajan käsikirja. Jakelijan on myös tarkastettava, että tuotteessa on 12 ja 17 §:n mukaiset merkinnät, joiden perusteella tuote voidaan jäljittää.

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että tuote ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hän ei saa asettaa tuotetta saataville markkinoilla ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos tuotteesta voi aiheutua vaaraa, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Jakelijan on lisäksi varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna tuotteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, jona tuote on hänen vastuullaan.

22 §

Jakelijan velvollisuus varmistua korjaavista toimenpiteistä, ilmoittaa vaarasta ja tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että hänen markkinoilla saataville asettamansa tuote ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hänen on varmistettava, että asiassa ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi, jos se on tarpeen.

Jos jakelija saa tietoonsa tai hänen tulisi hallussaan olevien tietojen perusteella pystyä ammattitaitonsa perusteella päättämään, että tuotteesta voi aiheutua vaaraa, jakelijan on viipymättä ilmoitettava siitä Liikenteen turvallisuusvirastolle ja ilmoitettava samalla yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista toimenpiteistä.

Jakelijan on annettava Liikenteen turvallisuusviraston perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Jakelijan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa hänen markkinoilla saataville asettamiensa tuotteiden riskien poistamiseksi.

23 §

Valmistajan velvollisuuksien soveltaminen maahantuojaan ja jakelijaan

Maahantuojaan ja jakelijaan sovelletaan samoja velvollisuuksia kuin valmistajaan, jos ne saattavat tuotteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttavat markkinoille jo saatettua tuotetta tavalla, joka voi vaikuttaa tämän lain vaatimusten täyttymiseen.

24 §

Yksityisen maahantuojan velvollisuudet ennen tuotteen käyttöönottoa

Jos valmistaja ei ota vastuuta siitä, että tuote on tämän lain vaatimusten mukainen, yksityisen maahantuojan on ennen tuotteen käyttöönottoa varmistettava, että se on suunniteltu ja valmistettu olennaisten vaatimusten mukaisesti.

Yksityinen maahantuoja vastaa siitä, että tuotteen vaatimuksenmukaisuus arvioidaan, tuotteesta laaditaan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tuotteeseen kiinnitetään CE-merkintä. Yksityisen maahantuojan on varmistettava, että tuotteeseen merkitään sen ilmoitetun laitoksen nimi ja osoite, joka on arvioinut tuotteen vaatimustenmukaisuuden.

Jos vaadittuja teknisiä asiakirjoja ei saada valmistajalta, yksityisen maahantuojan on huolehdittava niiden laatimisesta käyttämällä asianmukaista asiantuntemusta. Yksityisen maahantuojan on säilytettävä tekniset asiakirjat ja jäljennös EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta kymmenen vuoden ajan Liikenteen turvallisuusviraston saatavilla. Hänen on annettava kyseisen viraston perustellusta pyynnöstä tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Tiedot on annettava suomeksi tai ruotsiksi tai muulla kielellä, jonka viranomaisen hyväksyy. Yksityisen maahantuojan on pyynnöstä tehtävä yhteistyötä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa hänen maahantuomansa tuotteen riskien poistamiseksi.

25 §

Tiedot tuotteita toimittaneista toiminnanharjoittajista

Toiminnanharjoittajan on pyynnöstä annettava Liikenteen turvallisuusvirastolle tiedot niistä toiminnanharjoittajista, jotka ovat toimittaneet hänelle tuotteita ja joille hän on toimittanut tuotteita.

Toiminnanharjoittajan on säilytettävä 1 momentissa tarkoitetut tiedot kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on hänelle toimitettu tai kun hän on toimittanut tuotteen.

Yksityisen maahantuojan on pyynnöstä esitettävä Liikenteen turvallisuusvirastolle tiedot toiminnanharjoittajasta, joka on toimittanut hänelle tuotteen. Yksityisen maahantuojan on säilytettävä kyseiset tiedot kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on hänelle toimitettu.

26 §

Kuluttajille annettavat tiedot

Toiminnanharjoittajan on annettava markkinoinnissaan kuluttajille ja kuluttajiin rinnastettaville henkilöille, ne tiedot, joiden perusteella he pystyvät arvioimaan tuotteeseen liittyvät vaarat. Toiminnanharjoittajan on myös varmistauduttava siitä, että tiedot annetaan ymmärrettävässä muodossa. Liikenteen turvallisuusvirasto voi vaatia, että toiminnanharjoittaja antaa kuluttajille sopivalla tavalla tuotteeseen liittyvän vaaran torjumisen tai ehkäisemisen kannalta tarpeellisia käyttö- tai toimintaohjeita, varoituksia tai muuta tietoa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja muodosta.

4 luku

Ilmoitetut laitokset

27 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto nimeää hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia ilmoitettuna laitoksena vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Nimeämispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Ilmoitettu laitos voidaan nimetä määräajaksi tai toistaiseksi.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille nimeämänsä ilmoitetut laitokset ja laitoksiin liittyvät myöhemmät merkittävät muutokset. Ilmoitettu laitos voi toimia tämän lain mukaisena ilmoitettuna laitoksena, jos Euroopan komissio ja Euroopan unionin jäsenvaltiot eivät esitä vastalauseita nimeämisilmoitukseen. Määräaika vastalauseille on kaksi viikkoa ilmoituksen antamisesta, jos ilmoituksessa on mukana akkreditointitodistus. Jos akkreditointitodistusta ei ole, määräaika vastalauseiden esittämiselle on kaksi kuukautta. Liikenteen turvallisuusviraston on lisäksi ilmoitettava Euroopan komissiolle ilmoitettuja laitoksia koskevista arviointi- ja valvontamenettelyistä sekä mahdollisista muutoksista näihin tietoihin.

Edellä 3 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tulee sisältää tiedot ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, arviointimoduuleista ja tuotteista, joita ilmoitettu laitos arvioi, sekä todistus laitoksen pätevyydestä. Jos ilmoitetulla laitoksella ei ole kansallisen akkreditointielimen antamaa akkreditointitodistusta, ilmoitukseen on liitettävä tarvittavat asiakirjatodisteet, joilla ilmoitetun laitoksen pätevyys ja valvonta voidaan todentaa.

28 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytykset

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytyksenä on, että:

- 1) se on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai sen osa;
- 2) se on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;
- 3) se kykenee suorittamaan vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät tehtävät;
- 4) sillä on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jonka toiminnan riippumattomuus on tarkastustehtävien osalta varmistettu;
- 5) sen johto ja arviointihenkilöstö ovat puolueettomia;
- 6) sillä on käytettävissään toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;
- 7) sillä on kirjallinen kuvaus menettelyistä, joiden mukaisesti vaatimustenmukaisuuden arvioinnit suoritetaan;
- 8) sillä on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus.

Laitoksen, joka osoittaa täyttävänsä sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien vaatimukset, katsotaan täyttävän 1 momentissa säädetyt vähimmäisvaatimukset siltä osin kuin sovellettavat standardit kattavat nämä vaatimukset.

HE 109/2015 vp

Ilmoitettu laitos voi osoittaa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (FINAS-akkreditointipalvelu) tekemällä arvioinnilla täyttävänsä 1 momentissa säädetty edellytykset.

29 §

Ilmoitetun laitoksen henkilöstöä koskevat vaatimukset

Ilmoitetun laitoksen henkilöstöllä, joka vastaa vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien suorittamisesta, on oltava:

- 1) vankka tekninen ja ammatillinen koulutus, joka kattaa kaikki ne vaatimustenmukaisuuden arviointitoimet, joita varten ilmoitettu laitos on ilmoitettu;
- 2) riittävät tiedot suoritettavia arviointeja koskevista vaatimuksista ja riittävät valtuudet tällaisten arviointien suorittamiseen;
- 3) asianmukaiset tiedot ja käsitys olennaisista vaatimuksista, sovellettavista yhdenmukaistetuista standardeista, asianomaisesta unionin yhdenmukaistamislainsäädännöstä ja asianomaisesta kansallisesta lainsäädännöstä; sekä
- 4) kyky laatia todistuksia, asiakirjoja ja selostuksia, joilla osoitetaan, että arvioinnit on suoritettu.

30 §

Ilmoitetun laitoksen tehtävät

Ilmoitetun laitoksen tehtävänä on varmistaa, että laitoksen arvioimat tuotteet täyttävät niille tässä laissa tai sen nojalla säädetty vaatimukset. Ilmoitettu laitos antaa arvioinnista asiaankuuluvat vaatimustenmukaisuustodistukset ja EU-tyyppitarkastustodistukset.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi on suoritettava niin, että se on oikeasuhtainen ja siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa toiminnanharjoittajalle tai yksityiselle maahantuojalle. Ilmoitetun laitoksen on noudatettava riittävää huolellisuutta arvioidessaan tuotteen vaatimustenmukaisuutta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo, että tuote ei ole vaatimusten mukainen, sen tulee vaatia valmistajaa tai yksityistä maahantuojaa toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Ilmoitettu laitos ei kyseisessä tapauksessa saa antaa todistusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeisen toiminnan yhteydessä, että tuote ei ole enää vaatimusten mukainen, sen tulee vaatia valmistajaa toteuttamaan korjaavat toimenpiteet ja tarvittaessa peruuttaa todistus väliaikaisesti tai toistaiseksi. Jos korjaavia toimenpiteitä ei toteuteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen tulee tarpeen mukaan rajoittaa todistusta tai peruuttaa se toistaiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitetun laitoksen tehtävistä ja sen antamista asiakirjoista rakentamisen jälkeiseen arviointiin liittyen.

31 §

Ilmoitetun laitoksen tytäryhtiö ja alihankkija

Ilmoitettu laitos voi teettää alihankkijalla tai tytäryhtiöllä osatoimenpiteitä 30 §:ssä tarkoitettujen tehtäviensä suorittamisessa, jos alihankkija tai tytäryhtiö täyttää 28 §:n mukaiset ilmoitetun laitoksen nimeämistä koskevat vähimmäisvaatimukset ja jos alihankkija tai tytäryhtiö suorittaa tehtävät tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Toimenpiteiden teettämisestä alihankkijalla tai tytäryhtiöllä on sovittava asiakkaan kanssa. Ilmoitettu laitos vastaa toimenpiteistä, jotka se teettää alihankkijalla tai tytäryhtiöllään.

HE 109/2015 vp

Ilmoitetun laitoksen on pidettävä Liikenteen turvallisuusviraston saatavilla asiakirjat, jotka koskevat alihankkijan tai tytäryhtiön pätevyyttä ja arviointitehtäviä, joita se on niillä teettänyt.

32 §

Ilmoitetun laitoksen velvollisuus osallistua standardointitoimiin ja koordinaatioryhmän toimintaan

Ilmoitetun laitoksen on osallistuttava asiankuuluviin standardointitoimiin ja Euroopan komission perustaman ilmoitettujen laitosten koordinoitiryhmän toimintaan tai varmistettava, että sen henkilöstö saa niistä ajanmukaisen tiedon.

33 §

Ilmoitetun laitoksen velvollisuus antaa tietoja

Ilmoitetun laitoksen on annettava viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tietoja Liikenteen turvallisuusvirastolle seuraavista asioista:

- 1) todistusten epäamisestä, rajoittamisesta tai peruuttamisesta väliaikaisesti tai toistaiseksi;
- 2) olosuhteista, jotka vaikuttavat ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuuden arviointitoiminnan soveltamisalaan ja ehtoihin;
- 3) vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevista tietopyynnöistä, jotka se on saanut tämän lain noudattamisen valvonnasta vastaavalta viranomaiselta; sekä
- 4) tämän lain mukaisen valvonnan kannalta tarpeellisista muista seikoista.

Lisäksi ilmoitetun laitoksen on pyynnöstä ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, jotka on tehty ilmoitetun laitoksen toimialalla, ja mahdollisesti muista suoritetuista toimituksista, mukaan luettuna rajat ylittävät toimet ja alihankinta.

Ilmoitetun laitoksen on toimitettava muille ilmoitetuille laitoksille, jotka suorittavat samantyyppisiä ja samoja tuotteita koskevia vaatimustenmukaisuuden arviointeja, tiedot vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kielteisistä tuloksista ja pyynnöstä tiedot myös myönteisistä tuloksista. Ilmoitetun laitoksen on toimitettava laitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille sekä Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen toisen jäsenvaltion nimeämille ilmoitetuille laitoksille.

34 §

Hyvän hallinnon vaatimukset ja virkavastuu

Ilmoitetun laitoksen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003), saamen kielilaissa (1086/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen tai tämän alihankkijan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

35 §

Ilmoitetun laitoksen valvonta ja nimeämisen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo ilmoitettujen laitosten toimintaa. Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvontatehtävänsä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot laitoksen hallinnosta, taloudesta, henkilökunnan teknisestä pätevyydestä, laitoksen tekemistä arvioinneista sekä tämän lain mukaisista arviointimenettelyistä ja laitoksen antamista vaatimustenmukaisuustodistuksista ja EU-tyyppitarkastustodistuksista.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle sellaisista toimintansa muutoksista, joilla voi olla vaikutusta sen toimintaedellytyksiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi asettaa rajoituksia laitoksen toiminnalle tai peruuttaa nimeämisen määräajaksi tai toistaiseksi, jos ilmoitettu laitos ei enää täytä 28 §:ssä säädettyjä vaatimuksia taikka jos laitos toimii olennaisesti tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruutuksesta.

5 luku

Markkinavalvonta

36 §

Markkinavalvontaviranomaiset

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että tuotteet ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia silloin, kun ne saatetaan markkinoille, asetetaan saataville markkinoilla tai otetaan käyttöön.

Tuotteiden markkinavalvonnasta ja ulkorajavalvonnasta säädetään lisäksi akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksessa.

37 §

Tiedonsaantioikeus

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus saada valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajilta, yksityisiltä maahantuojilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä tietoja, jotka yksityistä liike- tai ammattitoimintaa taikka yksityisen taloudellista asemaa tai terveydentilaa koskevat muutoin olisivat salassa pidettäviä.

38 §

Tarkastusoikeus

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitettun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastusoikeus ei kuiten-

kaan ulotu pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksessa noudatetaan hallintolain 39 §:n säännöksiä.

39 §

Oikeus ottaa tuotteita tutkittavaksi ja testattavaksi

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus ottaa tuotteita tutkittavakseen ja testattavakseen, jos se on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellista.

Jos tutkittavaksi ja testattavaksi otettu tuote vahingoittuu, on tuote korjattava tai, jos se ei ole mahdollista, on tuote korvattava käyvän hinnan mukaan, jos toiminnanharjoittaja tai yksityinen maahantuoja sitä vaatii, jollei havaita, että tuote on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen.

Jos tuote ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia, Liikenteen turvallisuusvirasto voi velvoittaa toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan korvaamaan hankinnasta, tutkimuksesta ja testauksesta aiheutuneet välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset. Korvattavien kustannusten tulee kuitenkin olla kohtuullisessa suhteessa valvonnassa suoritettuihin toimenpiteisiin sekä rikkomuksen laatuun.

Tutkittavaksi ja testattavaksi ottamista ei kuitenkaan voida ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin. Tarkastuksissa noudatetaan hallintolain 39 §:n säännöksiä.

40 §

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää 39 §:n mukaisessa tutkimuksessa ja testauksessa sekä riskinarvioinnissa apunaan ulkopuolista asiantuntijaa. Asiantuntijalla tulee olla näiden tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys. Ulkopuolisen asiantuntijan on tarvittaessa osoitettava pätevyytensä ja käyttämiensä tarkastus- ja tutkimusmenetelmien luotettavuus Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan, mitä 34 §:ssä säädetään hallinnon yleislakien noudattamisesta sekä rikosoikeudellisesta virkavastuusta ja vahingonkorvausvastuusta.

41 §

Toimenpidemääräys puutteellisuuden korjaamiseksi

Jos Liikenteen turvallisuusvirasto valvontaa suorittaessaan toteaa, että tuote, sitä koskevat asiakirjat tai siitä annettavat tiedot eivät ole tässä laissa tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia, virasto voi määrätä toiminnanharjoittajan määräajassa ryhtymään toimenpiteisiin markkinoille saatetun tuotteen, tuotetta koskevien asiakirjojen tai siitä annettavien tietojen saattamiseksi vaatimustenmukaisiksi. Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan kaikille tuotteille, jotka hän on asettanut saataville markkinoilla muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tai Euroopan talousalueella.

Jos kyse on yksityisen maahantuojan omaan käyttöön maahantuomasta vesikulkuneuvosta, Liikenteen turvallisuusviraston on viipymättä ilmoitettava tälle toimenpiteistä, jotka on toteutettava tuotteen saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi. Virasto voi määrätä yksityisen maahantuojan korjaamaan vaatimustenvastaisuuden ennen tuotteen käyttöönottoa, jos tuote ei vastaa vaatimuksia.

HE 109/2015 vp

Liikenteen turvallisuusviraston tämän pykälän nojalla määräämien toimenpiteiden ja määräaikojen tulee olla oikeassa suhteessa tuotteen aiheuttamaan vaaraan. Viraston on ilmoitettava havaituista vakavista puutteista asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

42 §

Toimenpidemääräykset vaaran torjumiseksi tai vähentämiseksi

Jos tuotteeseen liittyvä vaara ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle voidaan tehokkaasti torjua taikka vaaran suuruutta voidaan olennaisesti vähentää korjaus-, oikaisu- tai tiedottamistoimenpitein, Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä, että toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan on toteutettava tällaiset toimenpiteet viraston asettamassa määräajassa ja määräämällä tavalla.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myös määrätä, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Jos tuote on olennaisten vaatimusten vastainen, Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan toiminnan keskeyttäväksi tai kieltää toiminnan, jollei 1 ja 2 momentissa tarkoitetuilla toimenpidemääräyksillä voida torjua tuotteeseen liittyvää vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle.

43 §

Valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen ja käyttöönottamisen kieltö

Jos tuote on ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle vaarallinen eikä vaaraa voida muilla tavoin estää, Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää toiminnanharjoittajalta tuotteen valmistuksen, maahantuonnin, asettamisen saataville markkinoilla, markkinoille saattamisen tai käyttöön ottamisen. Virasto voi samalla määrätä, että toiminnanharjoittajan on tehokkaasti ja välittömästi poistettava vaaralliset tai säännösten vastaiset tuotteet markkinoilta.

Toiminnanharjoittajan on annettava Liikenteen turvallisuusvirastolle tämän määräämässä ajassa selvitys siitä, millä tavoin hän on toimeenpannut tässä pykälässä tarkoitettuun kieltoon liitetyn määräyksen, jonka mukaan tuotteet on poistettava markkinoilta. Toiminnanharjoittajan on lisäksi varmistettava, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan kaikille tuotteille, jotka hän on asettanut saataville markkinoilla muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tai Euroopan talousalueella.

Jos yksityinen maahantuoja ei toteuta 41 §:n 2 momentin mukaisia toimenpiteitä, Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää tuotteen käytön tai käyttöönoton.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava havaituista vakavista puutteista asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

44 §

Väliaikainen kieltö

Jos on ilmeistä, että tuote aiheuttaa vaaraa ihmisten turvallisuudelle tai terveydelle taikka omaisuudelle tai ympäristölle eikä vaaraa voida muilla tavoin estää taikka jos toiminnanharjoittaja tai yksityinen maahantuoja ei toteuta määräajassa 41 §:n nojalla määrättyjä toimenpi-

teitä, Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä 43 §:ssä tarkoitetun kiellon väliaikaisena asian selvittämisen ajaksi.

Liikenteen turvallisuusviraston on viipymättä ilmoitettava määräämistään väliaikaisesta kiellosta Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja talousalueen jäsenvaltioille. Väliaikaisen kiellon katsotaan olevan oikeutettu, jos mikään jäsenvaltioista tai komissio ei esitä vastalauseita kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto peruuttaa kiellon, kun asia on lopullisesti ratkaistu tai kun virasto saa riittävät vakuudet siitä, että väliaikaisen kiellon perusteena olleet seikat on saatu korjattua tai ratkaistua. Kun väliaikainen kiello on asetettu, Liikenteen turvallisuusviraston on ensi tilassa ratkaistava kysymys 43 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisesta sekä omalta osaltaan huolehdittava, että asiassa tarvittavat selvitykset tehdään viivytyksettä.

45 §

Määräys tuotteen hävittämiseksi

Jos 41 – 44 §:ssä tarkoitettuja kieltoja ja määräyksiä ei voida pitää riittävinä, Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä toiminnanharjoittajan hallussa olevan tuotteen taikka 46 §:n nojalla toiminnanharjoittajalle palautetun tuotteen hävitettäväksi tai, jos tätä ei katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten tuotteen suhteen muutoin on meneteltävä.

46 §

Määräys tuotteen korjaamiseksi, vaihtamiseksi tai kaupan purkamiseksi

Kun Liikenteen turvallisuusvirasto on 43 §:n nojalla määrännyt tuotetta koskevan kiellon, se voi määrätä toiminnanharjoittajan ryhtymään toimenpiteisiin, jotka koskevat jo markkinoille saatettua tai käyttöön otettua tuotetta, tuotteeseen liittyvän vahingonvaaran torjumiseksi ja tuotteen haltijan oikeudellisen aseman turvaamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulla määräyksellä toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa:

1) korjaamaan tuote niin, että sen rakenteessa tai koostumuksessa olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista tai harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva vaara poistuu;

2) ottamaan takaisin tuote, joka saattaa vaarantaa ihmisten turvallisuuden tai terveyden taikka omaisuuden tai ympäristön, sekä antamaan sen tilalle samanlainen tai samankaltainen tuote, joka ei ole vaarallinen; taikka

3) purkamaan kauppa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen myös, jos 43 §:ssä tarkoitettua kielloa ei voida määrätä sen vuoksi, että kysymyksessä olevia tuotteita ei ole enää toiminnanharjoittajan hallussa, ja määräyksen antamiseen on painavia syitä.

47 §

Määräys tiedottamiseen

Jos Liikenteen turvallisuusvirasto on määrännyt 43 tai 44 §:ssä tarkoitetun kiellon taikka antanut 46 §:ssä tarkoitetun määräyksen, virasto voi asettamassaan määräajassa ja määräämälleen tavalla määrätä toiminnanharjoittajan tiedottamaan kiellosta tai määräyksestä sekä tuotteeseen taikka sen käyttämiseen liittyvästä vaarasta ja kuluttajien oikeuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi toiminnanharjoittajan kustannuksella tiedottaa 1 momentissa tarkoitetuista asioista, jos toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut viraston antamaa määräystä tai jos asian kiireellisyys vuoksi tällaiseen tiedottamiseen on painavia syitä.

48 §

Ilmoitukset Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioille suorittamansa valvonnan tuloksista ja määrittämistään toimenpiteistä, jos virasto katsoo, että tuotteen vaatimustenvastaisuus ei rajoitu vain Suomen alueelle.

49 §

Toimenpiteet muissa jäsenvaltioissa vaatimustenvastaisiksi todettujen tuotteiden osalta

Saatuun tiedon toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa määrätystä väliaikaisesta toimenpiteestä, joka katsotaan oikeutetuksi, Liikenteen turvallisuusviraston on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vaatimustenvastaisen tuotteen poistamiseksi Suomen markkinoilta.

50 §

Uhkasakko

Liikenteen turvallisuusviraston 41–47 §:n nojalla määräämää kieltoa tai antamaa määräystä on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisistä syistä ole tarpeetonta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi asettaa 26 §:ssä tarkoitettujen tietojen antamisvelvollisuuden, 6 §:n 6 momentissa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden sekä 37 §:ssä tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun uhkasakon tuomitsee maksettavaksi hallinto-oikeus Liikenteen turvallisuusviraston hakemuksesta.

Uhkasakkoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

51 §

Valvonnasta perittävät maksut

Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä toiminnanharjoittajan tai yksityisen maahantuojan suorittamaan virastolle valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoitettun omakustannusarvon mukaisen maksun niistä kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet 41–46 §:n nojalla annetun määräyksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi tarpeellisista tarkastuksista. Maksusta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

6 luku

Erinäiset säännökset

52 §

Valvontaviranomaisten oikeus saada tietoja toiselta viranomaiselta ja salassapidettävien tietojen luovuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirastolla ja Tullilla on oikeus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saada tämän lain mukaista valvontaa varten tarpeellisia tietoja toisilta viranomaisilta.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja luovuttaa:

- 1) syyttäjälle, poliisille, Rajavartiolaitokselle ja Tullille rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;
- 2) ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojaviranomaiselle sekä Onnettomuustutkintakeskukselle silloin, kun luovutettava asiakirja sisältää tälle viranomaiselle tarpeellisia tietoja sille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; sekä
- 3) toimivaltaiselle toisen valtion viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen toteuttamiseksi.

53 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa tämän lain soveltamisen yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta. Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten ja päätösten noudattamista.

Tulli valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten ja päätösten noudattamista tuotteiden Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelta tapahtuvassa maahantuonnissa.

54 §

Virka-apu

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä.

55 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:ssä tarkoitettua kielltoa koskevaan Liikenteen turvallisuusviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun Liikenteen turvallisuusviraston sekä Tullin ja ilmoitetun laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun

HE 109/2015 vp

päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamisesta sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenteen turvallisuusviraston 44 §:n nojalla määräämään väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Liikenteen turvallisuusviraston 41–43 ja 45–47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenteen turvallisuusviraston 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta sen mukaan kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

56 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) asettaa tuotteen saataville markkinoilla, saattaa sen markkinoille tai ottaa sen käyttöön 6 – 9 §:n tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksen 30 artiklan vastaisesti,

2) rikkoo 14 §:n 2 momentissa, 19 §:n 2 momentissa tai 22 §:n 2 momentissa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta taikka 26 §:ssä säädettyä tiedonantovelvollisuutta tai

3) rikkoo 41–47 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai määräystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain rikkomisesta sakkoon.

Joka rikkoo 41 – 47 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

57 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä xxxxkuuta 20xx.

Tällä lailla kumotaan laki eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista (621/2005) sekä valtioneuvoston asetus huviveneiden ja vesiskoottereiden turvallisuudesta ja melupäästöistä sekä huviveneisiin ja vesiskoottereihin asennettavien moottoreiden melu- ja pakokaasupäästöistä (748/2005).

58 §

Siirtymäsäännös

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, markkinoille saatettavaksi ja käyttöön otettavaksi hyväksytään kuitenkin:

1) 18 päivään tammikuuta 2017 saakka huviveneet, keskeneräiset huviveneet ja varusteet, jotka täyttävät tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaiset vaatimukset ja

HE 109/2015 vp

2) 18 päivään tammikuuta 2020 saakka bensiinikäyttöiset enintään 15 kW:n perämoottorit, jotka täyttävät huvivenedirektiivin liitteessä I olevan B osan 2.1 kohdassa säädetyt pakokaasupäästörajoja koskevat vaatimukset ja jotka ovat sellaisten pienten ja keskisuurten yritysten valmistamia, jotka täyttävät komission mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä antaman suosituksen 2003/361/EY mukaiset vaatimukset.

Helsingissä 5 päivänä marraskuuta 2015

Pääministeri

Juha Sipilä

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner